

ቁርስ

“የሱስም ኑ ቁርስ ብሉ አላቸው።”

ፋሪን 21:12

ከግርማ ዳምጮ ሀብተየስ

የቀለም ጠብታ፣ የማር ወለላ፣ የማጣፈጫ፣ የተማሪው ግርማ
እና የቅመም ደራሲ

Girma Damte
P O Box 600
Angwin, CA 94508
USA

gdamte@puc.edu

FEBRUARY 12, 2013

ምስጋናና አድናቆት

ኤፌሶን 5፡24 “ሚስቱን የሚወድ ራሱን ይወዳል” ይላል። ይህ መጽሐፍ ለማፈቅራትና ለባለውለታዬ ለባለቤቴ ለአስቴር ነገሪ የፍቅርና ምስጋና መግለጫ ይሁንልኝ።

ከመኝታ ቤታችን በር ላይ ከብዙ ጊዜ ጀምሮ እንዲህ የሚል ጽሑፍ ተለጥፎ ይገኛል።

የኔ ባለሙያ፣ የኔ ቀልጣፋ
ማን አለ እንዳንቺ ለባለቤቴ የለፋ?

ይህ እውነተኛ ነጥብ ነው። በዚህ አስቴርን የሚወዳደሩ ጥቂቶች ሴቶች ብቻ ናቸው። እንኳን በጤንነቷ ጊዜ ይቅርና ሲያማት እንኳን ከስራ አትቆጠብም። ስንፍና የሚባል ነገር ሲያልፍም አይነካት። ባለፉት አርባ ሁለት ዓመታት የደከመቼው ድካም፣ ያደረገቼው መስዋዕት ሰማይ ቆጥሮ ይደርስበት ይሆናል እንጅ ምድርስ አይችለውም።

መጽሐፍ ቅዱስ በሮሜ 13:7 "ክብር ለሚገባው ክብር ሰጡ" ይላል። ብዙዎቻችን በዚህ ጉዳይ በጣም እንቅጣባለን እንጂ እንደ እውነቱ ክብር የሚገባት መልካም ሚስት ነች። እኔም ለአስቴር ያለኝን ስለ ሞያዋ፣ ንጽሕናዋን ስነ ስርዓቷ እድናቆቴን ከመገለጽ ወደኋላ አልልም።

እንግዳም መጣ በተባለ ቁጥር እጄን ቆርጣ ብትሰጥ ደስ ይላታል። ደግ ፈፏች ነች። በዚያ በለመደ እጄ የምታዘጋጀው ምግብን የቀመሰው ሁሉ የሚሄደው ለብዙ ጊዜ የሚቆይ ትዝታ ይዞ ነው።

ግሩም ነች ያች ሴት
ላያትና ለሰማት፤
በቅርብ ያሉና በሩቅ
መሃይምና ሊቅ
ማንንም ከቶ አይፈሩ
ስለ እሷ ሲናገሩ።
ከእጇ የበላና የጠጣ
ከቤተ ጉብቶ የወጣ
ሰሚ ይጻፍ ይላል በጋዜጣ
ይመዝገብ ይላል በታሪክ
ሰለሚያደንቃት ያለ ልክ።

እኔ ባለቤቷ ብቻ ሳልሆን እህቷም ሳራ ነገሪ ይህንን ጽፋለች።

ከሁሉ አስቀድሜ
ንግግራ ይሄ ነው
ፍጡር ሁሉ ይመስክር
እየሱስ አዳኝ ነው።
አስቴር የኔ እህት
አንቺ የኔ ገላ
ለኔ ልዩ ነሽ
አንቺ የማር ወለላ።

ወጣቱ ሙሴ ቸርነት ወደፊት ትልቅ ደራሲ ይሆናል ተብሎ የሚገመተው የሚከተለውን የእክብሮት ቃል ጽፏል።

እንኳን ቀርቦ ያያት ዘመድ ይቅርና
ባዳም ያደንቃታል ዝናዋን የሰማ።

ይኸው እኔም አየሁ ቁም ነገር ስትሰራ ለጨለመባቸው መብራት ስታበራ የሆዱን ገላልጦ ሚስጠሩን ላዋያት ዝም ብላ አታይም የምስራች እናት መፍትሔን ፈላልጋ ከላይ ከታች ብላ ታሰርፈዋለች ችግሩን ገላግላ ለሰራሽው ስራ ላረግሽልኝ ሁሉ ምን ብዬ ላመሰግን ጠፍቶብኛል ቃሉ። ጽሑፌ አይደምቅልኝ አይጣፍጥ ብዕራ ያለ ምስር እናት ያለ አስቴር ነገረ።

የቤተሰባችን አንድ ወዳጅ እንደው በድንገት ምን እንዳሳሰበው አናውቅም የሚከተሉትን ግሩም መስመሮች ስለ አስቴር ጽፏል፤ እሷንም ለሰጠን ችሩ አምላክ ምስጋና ያቀርባል።

አስቴር የእኛ ዘመድ የሁላችን ሀብት እኛም ምስክር ነን ላንቺ ደግነት የምስራች እናት የስኔው አማት የዮሴፍ አኮ የምስራቅ አያት። ለተጠማ ውሃ ለታረዘ ልብስ ለታሰረው ደርሳ አፈላልጋ ዋስ ፍቅር መስራች ሆና በጌታ መንገድ አስቴር ነገሪ ነች ለሁላችን ዘውድ። አዲሱም ይደሰት በእናቱ ስራ እያብ ደስ ይበለው እንዲሁም በተራ ሁላችንም እንዘምር ጌታንም እንጥራ ከሁሉም በላይ ግን ጋሽ ግርማ ይኩራ።

.. ቃሲም ከድሮ
ዘብሔረ ሸኖ፣ ቅንብሲት፣ ሸዋ ቡልጋ ወተጉለት።

መግቢያ

ቁርስ በስጋዊም ሆነ በመንፈሳዊ በኩል እጅግ አስፈላጊ ነው። ትልቅ ቁም ነገርን እጥር ምጥን ባለ ዐረፍተ ነገር የመግለጽ ችሎታ ያላቸው ያገራ ሰዎች “በጠዋት የበላች ዶሮን ጭልፊት አያነሳትም ይላሉ። ሌሎችም ቁርስን ከወርቅ፣ ምሳን ከብር፣ ራትን ደግሞ ከመዳብ ጋር ያመሳስሉታል። ቁርስን እንደ ንጉስ፣ ምሳን እንደ መስፍን፣ ራትን እንደ ምስኪን ብላ ብለውም የሚመክሩንም አሉ።

ቁርስ ሌሊቱን ሳንበላ አድረጎ ጸም የምንፈታበት ጊዜ ነው። ለሰውነታችን የሚያስፈልገውን ነጻጅ፣ የሕይወትን ስራና ድካም፣ ውጣና ውረድ ለመጋጠም የሚረዳንን የምግብ ኃይል የምናገኘው ደንበኛ ቁርስ በመብላት መሆኑን መገንዘብ አስፈላጊ ነው። በሆነ ባልሆነ ምክንያት የቁርስ ጊዜን መዝለል ጤንነትን እንደሚያቃውስ አዋቂዎች ይነግሩናል።

ዮሐ. 21:12 “የሱስም ኑ ቁርስ ብሎ አላቸው።” ሞትንም አሸንፎ የተነሳው ጌታ ዓሳ ለማጥመድ ሌሊቱን ሁሉ በከንቱ ሲለፉ ያደሩትን ደቀመዛሙርት ሳያነጋግራቸው በፊት ቁርስ እንዳይገኝላቸውና እንደጋባቸው ተጽፏል። ሆኖ ለባሰው ማጭድ አታውሰው ይባላል። ሆኖ የባሰውንና በክህደቱ የተነሳ ያዘነውን ጴጥሮስን ማነጋገር ነበረበት፤ ችሩ ጌታ ግን እሱንም ከዚያ በፊት ቁርስ ጋበዘው።

ልክ ቁርስ ለአካላችን አስፈላጊ እንደሆነ ያህል ጠዋት ጠዋት መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብ፣ መጸለይ፣ ቃሉን ማሰላሰል ከተቻለም መዝሙር መዘመር ለቀናችን የተለየ ውበት፣ የተለየ ድምቀትንና ደስታ ይሰጣል። ምክንያቱም ሰው በእንጀራ ብቻ አይኖርም ከእግዚአብሔር አፍ ከምትወጣው ቃል ሁሉ ነው እንጅ። ሰው አካል ብቻ አይደለም፤ መንፈስም ስለሆነ የእግዚአብሔርን ቃል መመገቡ የተለየ ጥንካሬን ያጎናጽፋል። “እግዚአብሔርን ተስፋ የሚያደርጉ ግን፣ ኃይላቸውን ያድሳሉ፤ እንደ ንስር በክንፍ ይወጣሉ፤ ይሮጣሉ አይታክቱም፤ ይሄዳሉ፤ አይደክሙም።” ኢሳ 40:31

በትክክለኛው ጊዜ ትክክለኛው ቦታ መሄድ፣ ትክክለኛውንም ጉዳይ መፈጸም መልካም ነው። በበለጠ በቀኑ መክፈቻ ጊዜ ከሁሉም በላይ መቅደም የሚገባው ፈጣሪ ነው። “እግዚአብሔር

ሆይ፤ በማለዳ ድምጹን ትሰማለህ። በማለዳ ልመናዬ በፊትህ አቀርባለሁ። ፈቃድህንም በጥሞና እጠባበቃለሁ። መዝ 5:3 “በማለዳ የእግዚአብሔርን ክብር ታያላችሁ። ዘጸ 16:7

የማለዳው ወቅት ከጊዜ ሁሉ የከበረ ነው። መና በሚወርድበት ዘመን የሚያገኙት በጠዋት የሄዱ ብቻ ነበሩ፤ የዘገዩ ባዶ እጃቸውን ነበር የሚመለሱት። ጠዋት የሚለውን በመጽሐፍ ቅዱስ ቃላት ማውጫ ብትመለከቱት ብዙ ጊዜ ተደጋግሞ ታያላችሁ። አብርሃም፣ ያዕቆብ፣ ሙሴም እግዚአብሔርን ለመገናኘት የወጡት በጠዋት ነበር። መድኃኒታችን የሱስ ክርስቶስ የጠዋት ግለሰብ እንደነበረ ተመዝግቦ እናገኛለን።

ከሰዎች ጋር ያለን ግንኙነት እንዲሰምር፣ ተባርክን ለሌሎች በረከት እንድንሆን፣ ደስ እንዲለን፣ እንድንበረታና ምስጋናና ተስፋ ሕይወታችንን እንዲያጥለቀልቀው ጠዋት በማለዳ ከባድ መንፈሳዊ ቁርስ ለነፍሳችን ያስፈልጋታል። ለዚህ ጥቅም እንዲውል በዓመቱ ውስጥ ለሚገኙ 365 ቀናት አፍ ሚሚሻ እንዲሆን ይኸው ቁርስ ተብሎ የተሰየመ መጽሐፍ ተዘጋጅቶላችኋል። ተሰማሚ፣ ብርታት የሚሰጥ፣ መንፈስን የሚያነቃቃና ጣፋጭ ምግብ እንዲሆንላችሁ የደራሲው ጸሎትና ምኞት ነው።

... ግዳህ

ዘፍጥረት

“በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማያትንና ምድርን ፈጠረ።” ዘፍ. 1:1

የመጽሐፍ ቅዱስ መክፈቻ ዐረፍተ ነገር ይህ ነው። ይህ የምናየው ሁሉ በዘፈቀደ ወይም በእርሱ ስጦታ አልመጣም፤ የተፈጠረው በእግዚአብሔር ነው።

ገና ትንሽ ልጅ በነበረበት ጊዜ የልጅ ልጄን ሮሴፍን “ጸሐይን ማን ፈጠረ?” ብዬ ጠየቁት። እርሱም “እኔ እንዳልሆንኩ አውቃለሁ” ብሎ መለሰልኝ። በሰጠኝ መልስ አለመጠን ተደነቅሁ። በሕይወታችን ውስጥ ልንገነዘብ የሚገባን ሁለት ነገሮች ናቸው። አንደኛ እግዚአብሔር ፈጣሪ መሆኑን፤ ሁለተኛ ደግሞ እኛ አለመሆናችንን ነው።

ስለማንነቱ ከተረዳን በኋላ የሚቀጥለው ጥያቄ “እግዚአብሔር ከየት መጣ?” የሚል ነው። ራሱን ለሙሴ ሲያስተዋውቅ «ያሕዌ» ብሎ ነው የተናገረው ትርጉሙም «እኔ ነኝ» ማለት ነው። ዘጸ. 6:2 እግዚአብሔር ከየትም አልመጣም፤ ማንም እሱን አልፈጠረም። እግዚአብሔር ዘላለማዊው “እኔ ነኝ” ነው። ከዚህ ቀደም ነበር፤ አሁንም አለ ወደፊትም ይኖራል።

“ትላንት ያስተዋልነው ዛሬ ጠፋ የለም
እግዚአብሔር ብቻ ነው የሚኖር ዘላለም።”

ዘፍጥረትን ከዮሐንስ ወንጌል ጋር ስናያይዘው መጀመሪያ ዓለምን የፈጠረውና በኋላ ሊያድነን የመጣው የሱስ ክርስቶስ መሆኑን እንረዳለን። “ሁሉ ነገር በእርሱ ተፈጥሯል፤ ከተፈጠረው ሁሉ ያለ እርሱ የተፈጠረ ምንም የለም።” ዮሐ. 1:3

መፍጠርም ሆነ ማዳን ከመላእክት ወይም ከሌሎች ፍጥረት አቅምና ጥበብ በላይ ነው፤ እነሱ ቢችሉ ኖሮ ክርስቶስ መምጣት ባላስፈለገውም ነበር። ሌላ መንገድና ዘዴ ስለሌለ እሱ መምጣት ሆነበት። ከዚህ ቀደም በቃሉ ሁሉን የፈጠረ በኋላ በደሙ ዓለምን እንዲያድን ፍቅር አስገደደው። “በመስቀሉ ላይ በፈሰሰው ደሙ በምድርም ሆነ በሰማይ ያለውን ነገር ሁሉ በእርሱ በኩል ከራሱ ጋር አስታረቀ።” ቆላ. 1:20

እንግዲህ እንደዚህ ላለ አምላክና ጌታ ምን እናድርግለት? አንደኛ በሙሉ ልባችን እንመነው። “በእግዚአብሔር እመኑ፤ በእኔም ደግሞ እመኑ” ዮሐ. 14:1 ሁለተኛ እንውደደው፤ ከትእዛዛት ሁሉ ትልቁ እሱ ነው። ሶስተኛ እናገልግለው፤ በመጨረሻም ሕይወታችን ለእሱ ብቻ ይምበርክክ። “ሰማይንና ምድርን፤ ባሕርንና የውኃንም ምንጮች ለፈጠረ ሰገዱ።” ራዕይ 14:7

ዘጸዓት

ዘጸዓት «መውጣት» ማለት ነው። መጽሐፉም ሕዝብ እስራኤል ከግብጽ ባርነት በታምራዊ መንገድ ነፃ እንደወጡ ተንትኖ ይናገራል።

“የባርነትን ኑሮ ያንን ጨካኝ አውራ ማየት አልፈልግም! ነገም ሆነ ዛሬ።” መለኮት ለሰው ልጆች ከሰጠው ክቡር ስጦታ አንዱ ነጻነት ነው። እንደ እንጀራ የሚርብ፤ እንደ ውኃ የሚጠማ ነገር እንደ ነጻነት ያለ ምንም ነገር የለም። በደርግ ዘመን በሙሉ እንኳን ባይሆን በክፍሉ ነበርኩ። የነጻነት ጸሐይ በሕይወቴ ላይ ጨልሞ ያየሁት የዚያን ጊዜ ነበር። ታፍኜ የነበርኩትን ሰው ጌታ አምላክ በጥበቡ የነጻነትን አየር መተንፈስ ወደምቸልበት ወደ እሜሪካ አመጣኝ። እርግጥ እሜሪካ መንግስት ሰማያት አይደለም፤ ብዙ ችግር አለበት፤ በጥቂቱም ቢሆን እኔም ሳልቀምስ አልቀረሁም። የሆነ ሆኖ ነጻነት በሸበሽ ነው፤ ሞልቶ ተርፏል። ጌታ ይመስገን!

ሕዝብ እስራኤል ያንን በማጣት ሲጮህ፤ ኡ! ኡ! ሲል እግዚአብሔር ሰማ። ለኢትዮጵያ ምንጊዜን፤ ለደቡብ አፍሪካ ኔላሰን ማንዴላን፤ ለእሜሪካ ማርቲን ሉተር ኪንግን ያስነሳ አምላክ ለእነሱ ደግሞ ሙሴን አስነሳ። በዘጸዓት ውስጥ የሙሴ ስም ስንት ጊዜ እንደተጠቀሰ ቆጥራችሁ ብትደርሱ ትደነቃላችሁ። ሙሴ መሳሪያ ነበር፤ ድንቁንና ታምራቱን የፈጸመው ራሱ እግዚአብሔር አምላክ ነው።

እሱ በሰጠው ብልሃትና ዘዴ ነበር የመጨረሻውን ድል የተሳናጸፉት። “ደሙንም አያለሁ፤ እናንተንም አልፋለሁ።” ዘጸ. 12:13

“አምላክ ያዘዘውን ቃሉን ሳለመኑ፤ በደሙ ምልክት ከመቅሰፍቱ ያነ።”

ያም ደም ዘላለማዊ ነጻነትን ለሚያምኑ ሁሉ የሚያመጣውን የክርስቶስ ደም የሚያመለክት ነበረ። ይህንን እንድናስተውል ነው ዮሐንስ መጥምቁ ሁለት ጊዜ የሱስን “እነሆ የእግዚአብሔር በግ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ” ያለበት ምክንያት። ዮሐ. 1:29,35። አሸናፊነትን የምናገኝ በእሱ፤ በእሱ ብቻ ነው። “እነሱም በበጎ ደም፤ በምስክርነታቸውም ቃል ድል ነሱት።” ራዕ. 12:11

ዘጸዓት በለቅሶና፤ በኡኡታ፤ በጨለማና በጭጋጋ ጀምሮ በደስታና በክብር ያልቃል። “የእግዚአብሔርም ክብር ማደርያውን ሞላ።” ዘጸ. 40:34 በክርስቶስም የምናምን ሁሉ ምንም ችግርና መከራ ቢገጥመን ዕድላችን ከዚያ የበለጠ የማረ ይሆናል። መዝ. 30:5 “ሌሊቱን በለቅሶ ቢታደርም፤ በማለዳ ደስታ ይመጣል።”

3 ዘሌዋውያን

በአስቃቂ አደጋ እስከሚሞትበት ቀን ድረስ ለሰዓት ዓመት ተኩል በላምንት ሶስት ቀናት አብረን ስንሰራ የነበር ኔልሰን ሪቪራ የሚባል ባዶ ነበረች። ብዙዎቻችን ንጽሕናን እንወዳለን፤ የእሱ ግን በጣም የተለየ ነበር። በዚህም የተነሳ “አቶ ንጽሕና” የሚል ቅጽል ስም ሰጠሁት። እጅግ አለመጠን ለልብሱ፤ ለጫማው፤ ለጸጉሩና ለመላው አካላቱ ይጠነቀቅ ነበር።

እንግሊዞች ሲናገሩ “አምላክን ከመምሰል ቀጥሎ ትልቁ ነገር ንጽሕና ነው” ይላሉ። ምንም ጥያቄ የለበትም ንጽሕና በእውነት ትልቅ ነገር ነው። ዘሌዋውያንም ስለ ንጽሕ ቤትና ምግብ፤ ስለ ንጽሕ ጠባይና አካል አጠንክሮ ያስተምራል። በአሁን ዘመን በተለይ እዚህ የደላው አገር የምንኖር የተበከለ ስለሆነ ስጋ መብላት አይገባንም፤ መብላት ለፈለገ ግን በዘለዋውያን 11፡44 መመሪያ መከተል አለበት። በብሉይ ኪዳን ንጽሕ የተባለ እንሰሳ አሁንም ንጽሕ ነው፤ እርኩሱም እርኩስ ነው። በሁሉም ረገድ ንጽሕናን መመሪያችን ይሁን። “በእርሱ ይህን ተስፋ የሚያደርግ ሁሉ እርሱ ንጽሕ እንደሆነ ራሱን ያነጻል።” 1 ዮሐ. 3፡3

ንጽሕናን የሚመስል፤ ጭራሽም ከእሱ የሚበልጥ ሌላ አለ፤ ያውም ቅድስና ነው። የዘሌዋውያን ዋናው ሽክም ቅድስና መሆኑን አንባቢው በቀላሉ ሊረዳ ይችላል። ከቅድስና ጋር የተያያዙ ቃላት ስማንያ ሰዓት ጊዜ ተወስተው እናገኛለን። ሶስት ጊዜ ደግሞ “እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱስ ሁኑ” የሚል አለበት። ዕብራውያን «ያለ ቅድስና ማንም የእግዚአብሔርን ፊት ለማየት አይችልም» ይላል። ጨለማ ብርሃን ካለበት ስፍራ እንደማይገኝ፤ ኃጢአትና ርኩሳትም በመለኮት አደባባይ አይገኝም።

ተስፋቢስ ሰው ተስፋ እንዲያገኝ ዘሌዋውያን በተለይም ምዕራፍ 16 ስለ ስርየት ደጋግሞ ይናገራል። ደም ካልፈሰስ ስርየት የለምና። (ዕብ. 9፡22) ያ ሁሉ በጠቅላላ ወደ ክርስቶስ የሚያመለክት ነበር። እውነተኛው ይቅርታ፤ እውነተኛው ጽድቅና ቅድስና የተገኘው በእርሱ፤ በእርሱ ብቻ ነው። “በክርስቶስ የሱስ ለመሆን የበቃችሁት ከእርሱ የተነሳ ነው እርሱም ከእግዚአብሔር ዘንድ ጥበባችን፤ ጽድቃችን፤ ቅድስናችን ቢዛችንም ሆኖአል።” (1 ቆሮ. 1፡30)

ቅድስና ከሰው ጋር ያለንን ግንኙነትን ይጠቀልላል። ለዚህ ነው ምዕራፍ 19 ለባልንጀራችን፤ ለስራተኞችን፤ ለአዛውንቶችን፤ ለመጽተኞችን፤ ጤናም ለንደላቸው ኃላፊነት እንዳለብን የሚያሳስበን። ቅድስና ሰውን ከአምላክና ከሰብዓዊ ፍጡር ያቀራርባል።

4 ዘሁልቁ

ዘሁልቁ «ቆጠራ» ማለት ነው፤ የሕዝብ ቆጠራ ሁለት ጊዜ እንደተደረገ በምዕራፍ እንድና ሆኖ ስድስት ላይ ተመዝግቦ እናገኛለን።

ለሰላሳ ስምንት ዓመት እስራኤላውያን በምድረበዳ ሲንከራተቱ የተከሰቱ አስደናቂም አስከፊም ታሪኮች እናገኝበታለን። በተለይ ልቤን የሚያስደስተው የካሌብና የኢያሱ ታሪክ ነው። እስራ ሰላዮች ወደ ምድር እየተመለከቱ ሲርበደበዱ ሁለቱ የእምነት ጀግናዎች ግን ወደ የሰራዊት አምላክ እየተመለከቱ «እናሸንፋለን! እናሸንፋለን!» አሉ።

የኤልዳድና የሜዳድ ታሪክ እጅግ ደስ ያሰኛል። ከሰዓዎቹ ሹማምንት መካከል ቁጥራቸው አልገባም ነበር። ነገር ግን የመንፈስ ቅዱስ በረከት ለነሱም ጭምር በተሰጠበት ሌሎች ሲያገረመርሙ ከሙሴ አንደበት የወጣው ንግግር ታሪካዊ ነበር።

ከድፍረት ኃጢአት፤ ከቅናት፤ ከዓመጸኛነት እንድንጠበቅ በሰንበት ዕለት እንጨት ሲለቅም ተገኝቶ ስለተወገረው ግለሰብ፤ ለምዕ ስለወረሰት ስለ ሚሪያምና ምድር ስለዋጠቻቸው ዐመጸኞች በሰፊው ተጽፎ እናገኛለን። በጣዖት አምልኮት፤ በምንዝርና በማጉረምረም እስራኤላውያን የታወቁ ስለነበረ እኛም ከዚህ ዓለም ወደማያልፈው መንግስት ስንጓዝ የእነሱን ኃጢአት እንዳንደግም፤ እነሱ እንደተመኙ እንዳንመኝ፤ እነሱ እንዳገረመረሙ እንዳናገረመርም የእግዚአብሔር መንፈስ በጥብቅ ያስተምረናል። ሌላው ቢቀር ከዘሁልቁ ይህንን ከተማርን ትልቅ ትምህርት እንደተማርን እንቁጠረው። ከታሪክ የማይማር መቼውንም ሞኝ ነው። 1 ቆሮ. 10፡6-10

ዘሁልቁ የወንጌልም መልእክት አለበት፤ ያ ብሩክ ጌታችን «ሙሴ በምድረበዳ እባብ እንደሰቀለ የሰውም ልጅ እንደዚሁ ይሰቀላል» ብሎ ያስተማረው ከዚሁ መጽሐፍ ነው። ደህንነት የሚገኘው በእምነት በመመልከት ነው። በእባብ የተነደፉ ወደ ተሰቀለው የእባብ ምስል ሲያዩ እንደዳኑ እኛም ወደ የሱስ በመመልከት ፍጹም ደህንነት እናገኛለን። መዝሙራችን እንደሚለው፡-

“ሰው ሆይ ብትመለከት የርሱን መስቀል
ትድናለህ በርሱ ቁስል
እይ፤ እይ፤ እይና ዳን።”

ዘዳግም

መጽሐፈ ዘዳግም ይህን ስም የወሰደበት ምክንያት በሲና ተራራ የተሰጠው የእግዚአብሔር ሕግ፤ ሌሎችም መመሪያዎችና ስርዓቶች በውስጡ ተደጋግመው ስለሚገኙ ነው። እንደ መልካም መምህር እጅግ አስፈላጊ የሆነውን ነጥብ በሕይወታችን ውስጥ ስር እንዲሰድ እምላካችን ነቢያት እንዲደጋግሙት አድርጓል።

«መሄዴ ነው መሰናበቱ ነው፤ ችላው ምንድን ነው» ይባላል። ሙሴ ሳይሞት በፊት ያደረገውን የሰንብት ንግግር በዘዳግም ውስጥ እናገኛለን። ሙሴ በመሪነት ተግባሩ አልታደለም ነበር። ለዚያ ሕዝብ መናገር ውኃ በዳክዬ ጀርባ ላይ እንደ ማፍሰስ ወይም ድንጋይን በውኃ ውስጥ እንደመንከር ነበር። ዓመጽኞች ነበሩ ምክር የማይሰሙ! ሙሴም ራሱ ስለ እነሱ እንዲህ ብሏል። “እኔ እናንተን ካወቅኋችሁ ጀምሮ በእግዚአብሔር ላይ እንዳመጻችሁ ናችሁ።” ዘዳ. 9:26 “እስከ ዛሬ ድረስ እግዚአብሔር የሚያስተውል አእምሮ፤ የሚያይ ዓይን ወይም የሚሰማ ጆሮ አልሰጣችሁም” ብሏቸዋል። 29:4

በአንድ ት/ቤት ተማሪ ንግግር እንዲያደርግ ተጠይቆ በጉባዔው ፊት ቆሞ «እናንተ ቢነግሯችሁ! ቢነግሯችሁ! አትሰሙም» አለና ተቀመጠ ይባላል።

ትዕግስተኛው ሙሴ ግን እንደዚህ አሳደረገም። እጅግ አድርጎ ስለሚወዳቸው ወላጆች ልጆችን እንደሚመክሩ መከራቸው። የተደረገላቸውን እንዳይረሱ አንድ በአንድ አስታወሳቸው።

ውለታው ብዙ የእግዚአብሔር አመሰጋኝነት ቢኖር፤ አስቀድሞ ሙሴ ለሕዝቡ የነገረው ስለ እግዚአብሔር ደግነትና ውለታ ነበር። «ውድ አስተማሪዬ እግዚአብሔር ከምናስበው በላይ ደግ ነው፤ እኛ ደግሞ ከምናስበው በላይ ክፉዎች ነን» ይል ነበር። የእውነተኛው አምላክን ደግነት ምንም ልናጋንነው አንችልም። ሰው ለዓይኑ ብሌን ከሚጠነቀቅ በላይ ተጠነቀቀላቸው። መምራትም ብቻ ሳይሆን ጭራሹን ተሸከማቸው። 32:12-13 ከጥንቃቄውም የተነሳ ያንን ያህል መንገድ ሲጓዙ ልብሳቸው አላለቀም፤ እግራቸውም አላበጠም። 8:4

ተስፋው ሲሳይ ሲጸልይ የሰማሁት ዘወትር ይታወስኛል። «አምላክ ሆይ አንተ ተመችተኸናል፤ እኛም እንድንመችህ እርዳን።»

ሙሴም በመጨረሻ አስትንፋሱ የጌታን ውለታ እንዳይረሱ፤ ጣያታት እንዳያመልኩ፤ አምላክን በሙሉ ልባቸው እንዳያምኑና እንዳታዘዙት እሱ እንደተመችቻው እነሱም ለእሱ እንዳመችት ደጋግሞ አደራ! አደራ ይላቸዋል።

ይህን ፈጽሞ ከባረካቸው በኋላ ሙሴ በሙቶ ሆያ ዓመቱ ዐረፈ። ዓይኑም አልፈዘዘም፤ ጉልበቱም አልደከመም ነበር። 34:7

መጽሐፈ ኢያሱ

እነ ኢያሱ ገሰገሱ፤ ደረሱ። ጉዞን መጀመርና መቀጠል መልካም ነው፤ ትልቁ ቁም ነገር ያለው ግን በመፈጸሙ ላይ ነው። የብዙኃኑ ሬሳ ባለማመናቸውና በዓመጸቸው የተነሳ በምድረበጻ ተዝረክርክ ቀረ። የእምነት ሰው የነበረው ኢያሱ ከካሌብና ከአዲሱ ትውልድ ጋር ከምኞታቸው አገር ከከነዓን ደረሱ።

መጽሐፈ ኢያሱ እያንዳንዱ ምዕራፍ የተለያዩ ትምህርቶችን ያዘለ ነው። የኢያሱ የድሉ ቀልፍ አንድ ነገር ብቻ ነው፤ ያውም እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ስለነበረ ነው። ከሙሴ ጋር ከንውንነትንም ያገኘው ለእግዚአብሔር ቃል በፍጹም የተገዛ ስለነበረ ነው፤ ለእሱ የተሰጠው ተስፋ ለኛም መሆኑን አንርሳ። “በሕይወት በምትኖርበት ዘመን ማንም አይቋቋምም። ከሙሴ ጋር እንደነበርኩ ሁሉ ከአንተም ጋር እሆናለሁ። ከቶ አልጥልህም፤ አልተውህም።” 1:8

እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ከሆነ ችግራችን ሁሉ አለቀ ደቀቀ፤ የምንፈራበትና የምንሰጋበት ምክንያት የለም።

“እግዚአብሔር ከኛ ጋር ባይሆን እሱ ባይሞጋልን የጠላታችን ኃይል አይሎ ከምድር በጠፋን ነበር።”

ሁለት ጊዜ አምላክ ተስፋውን እንደጠበቀ፤ ከተናገረው እንኳን ከምድር አንድም እንኳን ጠብ አላለም ብሎ ይነግረናል። 24:45 ኢያሱ ተከናወነለት፤ ጠላት ሁሉ ከእግሩ ስር ተንበረከከ፤ ሕዝቡም እጩ አለ። ክብር ለጌታ ይሁን! እሱ ነው ለዚህ ያደረገቸው። “እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በዙሪያቸው ካሉት ካሳረፋቸው ብዙ ዘመን አለፈ።” 23:1 በመጨረሻም ኢያሱ እርጅቶ በ110 ዓመቱ ዐረፈ።

ምንም እንኳን ከምድር ጠላቶቻቸው ቢያርፉ እንኳን በእምነት የሚገኘውን ሰላምና ደስታ ገና አልተጎናጸፉም ነበር። ሰንበት የመንግስተ ሰማያት ቅምሻ ነው፤ ከዚያ ግን ፍጹም አልቀመሱም ነበር። ለዚያ ዕድሉ የቀረው ለኛ ነውና እንደዚህ ያለው ገጸ በረከት እንዳያልፍብን እንትጋ። “ስለዚህ የሰንበት ዕረፍት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ገና ቀርቶለታል፤ ምክንያቱም ከእግዚአብሔር ዕረፍት የሚገባ ሁሉ እግዚአብሔር ከስራው እንዳረፈ፤ እርሱም ደግሞ ከስራው ያርፋል።” ዕብ. 49-10

ዘመናዊነት

እስቃቂና የሚዘገንኑ ድርጊቶች የተፈጸሙበት ጊዜ ስለነበረ «እንኳን በዚያ ጊዜ አልኖርኩ» የሚያሰኝ ዘመንን የሚገልጽ መጽሐፍ ነው። ሕዝቡ ኢየሱስና በእሱ ዘመን የነበሩ ሽማግሌዎች እስካሉ ድረስ በእውነተኛው አምልኮት ተይዘው ይኖሩ ነበር። ነገር ግን እነሱ እየተረሱ ሲሄዱ ሰንት ውለታ የዋለችውንም አምላክን ረሱ።

ከዚህ የተነሳ ዝብርቅርቅ ያለ፣ ስርዓት የጎደለው ሕዝብ ሆነ። የሕዝቡን አዝማሚያ ምን እንሚመስል ለማሳየት የሚቀጥለው ዐረፍተ ነገር በመጸሐፉ ሶስት ጊዜ ተጽፎ ይገኛል። “በዚያ ዘመን በእስራኤል ንጉስ አልነበረም፤ እያንዳንዱም ሰው መልካም መስሎ የታየውን ያደርግ ነበር” 21፡25። እያንዳንዱ ሰው ለራሱ ሕግ ሆነ፤ ልባቸው ያሻውን ሁሉ አደረጉ። ሰው ፈረሐ እግዚአብሔር ከለሌው ልጁም እንደሌለው ፈረሰ ብቻ የትም የሚደነብር ብቻ ሳይሆን አደገኛ አውራ ይሆናል። ይህ በዚያ ዘመን እንደተከሰተ በደንብ ይታያል።

“ውሻ ወደ ትፋቱ ይመለሳል፤ አሳማ ቢታጠብም ተመልሶ በጭቃ ይንከባለላል።” 2ጴጥ. 2፡22 ይህ አባባል በመሳፍንት ዘመን ሲኖሩ ለነበሩት ሕዝቦች ልክ ተልክቶ እንደተሰፋ ልብስ ይገጥማቸዋል። ተመልሰው ከዚህ ቀደም የወደቁበት ቦታ የሚወድቁ ታጥቦ ጭቃ ነበሩ።

በአፍሪካ አዳራሽ የምትሰራ አንዲት ሴት ነበረች። ችግር ሲደርስባት ጸልዩልኝ ለማለት ትመጣና ጥያቄዋ እስኪፈጸም ድረስ ከእኛ አትለይም ነበር። ከተሳካለች በኋላ በፍጹም ትቀራለች፤ ቆይቶ ቆይቶ ሌላ ጉዳይ ሲያጋጥማት እንደገና ብቅ ትል ነበር።

የመሳፍንትም ዘመን ነዋሪዎች ልክ እንደ እሷ ነበሩ አምላክን ሲደላቸው ይረሱታል፤ ሲጨንቃቸው ያስታውሱታል። ይህ አንድና ሁለት ጊዜ ሳይሆን ሰባት ጊዜ እንደተደጋገመ በመጽሐፉ ማስረጃ አለ።

ወደ እርሱ ሲሉ ኡ! ኡ! ልዩ ልዩ መሳፍንት ጀግና መሪዎች ያስነሳላቸው ነበር፤ ከእነዚህ በጣም የታወቁት ጌዲዎንና ሳምሶን ነበሩ። የሚገርመው ደግሞ፤ በዚያ ሴት በተናቀበት ዘመን አንደኛዋ መሪ ዴቦራ የምትባል ወይዘሮ ነበረች። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ይህንን ሁሉ ደጋግሞ ማድረጉ ችርና ታጋሽ አምላክ መሆኑን የሚያሳይ ቋሚ ምስክር ነው። “እንደ በደላችን አልተከፈለንም፤ ጌታ በመዓቱ አልተገናኘንም።”

ሩት

ጣፋጩ የሩት መጽሐፍ በኃዘን ነው የሚጀምረው፤ ነገር ግን ወደ መደምደሚያው ስንደርስ ታላቁ አምላክ ኃዘንን ወደ ደስታ ለመለወጥ እንደሚችል እንገነዘባለን።

«የዓባይን ልጅ ውኃ ጠማው!» ቤተልሔም «የእንጀራ ቤት» ማለት ነው፤ ነገር ግን በእንጀራ ቤት እንጀራ ጠፋ። ባልና ሚስት ከሁለቱ ልጆቻቸው ጋር ችግር ስላስገደዳቸው አገር ጥለው፤ ቁርበት ጠቅለው ወደ ሞዓብ መጓዝ ሆነባቸው።

ሞዓብ ውስጥ ይህን ያህል የደላቸው አይመስልም። ባልየው ምን እንደነካው አናውቅም ሞተ። ልጆቹ የዚያን አገር ተወላጆች አገቡ ከእነሱ አንደኛዋ ሩት ነበረች። ካገቡ በኋላ ለአባትነት ሳይበቁ ሁለቱም ወንዶች የአባታቸው ፅጣ ደረሰባቸው።

እናት ናየሚ በኃዘን ላይ ኃዘን ተደራረበባት፤ ባሏን አጣች አሁን ደግሞ ሁለቱ ልጆቿ ተደገሙ። «የግፍ ግፍ በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ» ማለት ይህ ነው።

በቤተልሔም ጥጋብ እንደመጣ በሰማች ጊዜ ከልጆቿ ባልቱቶች ጋር መንገድ ጀመረች። አንደኛዋ ወደ አገሯና ወደ አማልክቶቿ ተመለሰች። ሩት ግን «ከእንጅ አልለይም ብላ» ናየሚ ላይ ተጠመጠመችባት። በሰርግ ቃል ኪዳን ላይ ብዙ ጊዜ የሚጠቀሰውን ንግግር እንዲህ ብላ ከልሷ አፈለቀችው።

“ተለይቼሽ እንድቀር አትለማመጭኝ፤ ወደምትሄጃበት እሄዳለሁ፤ በምትኖሪበትም እኖራለሁ፤ ሕዝብሽ ሕዝቤ፤ አምላክሽም አምላኬ ይሆናል፤ በምትሞቺበትም እሞታለሁ፤ እዚያም እቀበራለሁ፤ ከእንግዲህ ሞት ከሚለየን በቀር ብለይሽ እግዚአብሔር ይፍረድብኝ፤ ከዚህም የከፋ ያድርግብኝ።” 1፡16-17

ቤተልሔም ሲደርሱ «ደስታ መጣች! ደስታ መጣች!» ሲባል ናየሚ «ምን ደስታ ደስታ ትለኛላችሁ ሕይወቴ በምራትና በኃዘን ተሞልቷል» አለቻቸው። ነገር ግን አምላክ በአስደናቂና በታምራዊ መንገድ የጻና ፍቅርን በሩትና በሞዓብ መካከል ፈጠረ። እውነተኛ ጋብቻ የሚሰራው በሰማይ ነው ይባላል፤ የእነሱ በእርግጥ እንደዚህ ሊባልለት ይገባል። ያንን የመስለ ጨዋና ሀብታም ሰው ሩት አገባች፤ ከጋብቻቸውም በኋላ የንጉስ ዳዊት እያት የሆነውን አቤድን ወለዱ፤ ናየሚና ሩትም ተካሱ፤ ያላሰቡትን ክብር ተጎናጸፉ። ከብዙ ዘመናትም በኋላ የሱስ ክርስቶስ ጌታ በቤተልሔም ከዳዊት ወገን ተወለደ። የሩት ስም ከትውልድ ሐረጉ ይገኛል። ማቴ 1፡5 የእግዚአብሔር ስራ እጅግ ያስደንቃል!

አንደኛ ሳሙኤል

ይህንን መጽሐፍ አንድ ሰው ማንበብ ከጀመረ ለማቆም ያዳግተዋል፤ ብዙ አስደናቂ ታሪኮች አሉበት። የዔሊ፣ የሐና፣ የሳሙኤል፣ የሳኦልና የዳዊት ታሪክ፣ ቀናውን ነገር እንድንወድና ጠማማውን እንድንጠላ ያስተምረናል።

ዔሊ ጉልበቱ እስከሚደነዝዝና ዓይኑ እስከፈዝ አምላክንና ሕዝቡን ለአርባ ዓመት ያገለገለ ካህንና ዳኛ ቢሆንም መጨረሻው አሳዛኝ ነበር። በሱ ዘመን ታቦቱ ተማረክ፤ ሁለቱም ልጆቹ ተገደሉ እሱም ወራውን ሲሰማ ከተቀመጠበት ወድቆ ሞተ። ለዔሊ ለሕይወቱ ጠንቅ የሆኑበት ልጆቹ የቀን ጅቦች፣ ጃውሳዎች ነበሩ። 2፡22

“ደክሞህ እንደሁ ከብደህ እንደው ልብህ፣ ብቻ ለየሱስ ንገር” ኃዘን ቢሰማህ ደስታም ቢለይህ፣ ብቻ ለየሱስ ንገር” ይላል አንዱ መዝሙራችን። ሐና ይህንን የጸሎት ዘይቤ በጣም ነበር የተጠቀመችበት። ችግሯን ሁሉ የተወጣችው በጸሎት ነበር። መካን ነበረች ለእግዚአብሔር ነገረችው፤ ጸለየችበት፤ ሳሙኤልንም የሚመስል ልጅ ሰጣት። ሐና መለመን ብቻ ሳይሆን ማመስገንም ትችል ስለነበረ “እንደ እግዚአብሔር ቅዱስ የለም፤ ካንተ በቀር ሌላ የለም። እንደ አምላካችን ያለ ዓለት የለም።” እያለች አወደሰችው። 2፡2

“ባሪያህ ይሰማልና ተናገር” 3፡10። ይህን ነበር ሳሙኤል ለመጀመሪያ ጊዜ ለእግዚአብሔር የተናገረው፤ ሕይወቱንም በሙሉ ኖረበት፤ ወደ ግራም ወደ ቀኝም አላለም። ለተገለጸለት ራዕይ ዓመጽኛ ሆኖ አልተገኘም። ሳሙኤል ከልጅነቱ ጀምሮ እስከ ሽምግልናው ድረስ ታማኝ ስለነበረ በአምላክም በሰው ዘንድ የተከበረ ነበር።

የመጀመሪያውንም ሁለተኛውንም ንጉስ የቀባ ሳሙኤል ነበር። ሕዝቡ አምላክንም ነቢዮንም ስለናቁ እንደ አሕዛብ ንጉስ ፈለጉ። የመጀመሪያው ንጉስ ሳኦል አጀማመሩ እንዴት ደስ ይል ነበር! ፍጻሜው ግን አላማረም። ጠባይ የጎደለው ዓመጽኛ እግዚአብሔርን የሚያሳዝንና ለሳሙኤልም ራስ ምታት የሰጠ ንጉስ ነበር። መንፈሱ የታወከበት፤ እእምሮው የተረበሸ እግዚአብሔር የቀባውን ሊቀካህን እስከ ማስገደል የደረሰ አረመኔ መሪ ነበር። በመጨረሻም ወደ ጠንቋይ እስከመሄድና ራሱንም እስከ መግደል ደረሰ። ከእሱ ይልቅ ያ ብሩክ ልጁ ዮናታን ንጉስ በነበረ ብዬ እመኛለሁ። ዮናታን እንክን የሌለው መልካም ልዑልና ደፋር ጀግና ነበር። ለዳዊት ያሳየው ፍቅርና ከበራታ በታሪክ ተወዳዳሪ አይጥላትም። ልዑል ሆይ ስምህ ለዘላለም ይታወስ!

ሁለተኛ ሳሙኤል

ከዚህ ቀደም በሰውር ነቢዩ ሳሙኤል ለንጉስነት የቀባውና ጎልያድንም በሰራዊት ጌታ ስም ያሸነፈና የገደለው ዳዊት በዚህ መጽሐፍ በመጀመሪያ የይሁዳ ቀጥሎም የእስራኤል ንጉስ እንዲሆን በደስታና በእልልታ እንደ ተቀባ እናነባለን።

ምንም እንኳን ንጉስ ሳኦል እንደ አውራ ሲያሳድደውና ሲያስቃየው ቢቆይም እንኳን፤ ዳዊት ሳኦል ሲሞት ለእሱና ለዮናታን “ሳኦልና ዮናታን በሕይወት እያሉ የሚዋደዱ የሚሰማሙ ነበሩ፤ ሲሞቱም አልተለያዩም” እያለ እንዳለቀሰላቸው ተመዝግቧል። 1፡28

ዳዊት መንግስቱ በጸናለትና ሁሉ ነገር በተሳካለት ጊዜ የእግዚአብሔርን ውለታ እያሰላሰለ “እነሆ እኔ ከዝግባ በተሰራ ቤተ መንግስት ውስጥ እኖራለሁ፤ የእግዚአብሔር ታቦት ግን በድንኳን ይኖራል” እያለ ማስብ ጀመረ፤ ለእሱም ክብር የሚሆን ቤተመቅደስ ለመንገባት ቆርጦ ከልቡ ተነሳ። ይህንን የዳዊትን ቅን አሳብ አለመጠን እወደዋለሁ። እግዚአብሔር ግን የተለየ አሳብ ነበረው፤ አንተ ሳትሆን ከአንተ አብራክ የሚገኘው ልጅህ እሱ ነው የሚሰራልኝ አለው፤ ይህንንም መለኮታዊ አስተያየት ዳዊት በምስጋና ነበር የተቀበለው እንዲህ እያለ “ልዑል እግዚአብሔር ሆይ! እንዴት ታላቅ ነህ! ከቶ የሚመስልህ የለም፤ በጆሮአችን እንደ ሰማነው ሁሉ ከአንተ በቀር ሌላ የለም።” 7፡22

ዳዊት ሌላ መልካም አሳብ ወደ አእምሮው መጣ። “ስለ ዮናታን ስል ቸርነት አደርግለት ዘንድ ከሳኦል ቤት የቀረ ሰው ይኖር ይሆን? ብሎ ራሱን ጠየቀ።” 9፡1። እዚህ ላይ ነው ዳዊት የሱስ ክርስቶስን የሚመስለው፤ ለወደቀው ለሸባው ለሚምፈረስቱ ያሳየው ቸርነት የጌታን ቸርነት ያስታውሰናል።

በዚህ ቢቀጥል እንዴት ጥሩ ነበር፤ ነገር ግን ዳዊት ከኡሩያ ባለቤት ማመንዝሩና በመጨረሻ እሱን ማስገደል ምንም እንኳን እግዚአብሔር ይቅር ቢለው እስከ ዛሬ ድረስ በሰው ፊት ያስወቅሰዋል። ከዚያ በኋላ ዳዊት ቁልቁል ነው የሄደው፤ የሰራው ግፍ በራሱ ላይ መጣ፤ ልጆቹ የእሱን ዱካ በመከተል በደሉ፤ አቤሴሎምም የመንግስት ግልበጣ ለማድረግ ከባድ ጥረት ሲያደርግ አጉል አሟሟት ሞተ። የፈሰሰ ውሀ አይታፈስም እንደሚባለው ብዙ ቢለቀስለትም ከሞት አልተመለሰም።

11 ቀዳማዊ ነገስት

በዚህ መጽሐፍ መግቢያ ውስጥ ንጉሥ ሰሎሞን አሸብርቆ እናየዋለን። እንደ አባቱ በእግዚአብሔር ፊት የተወደደ ነበር። እንዲያውም አምላክ ራሱ ሁለት ጊዜ እንዳነጋገረው መዝገቡ ውስጥ እናገኛለን።

ሰሎሞን እንደተወርዋሪ ከኩብ ነበር፤ ለጥቂት ጊዜ ግዙፍ ብልጭታ አሳይቶ በኋላ ግን ድርግም ጭልም አለ።

አዋቂ ንጉሥ ስለነበረ እስካሁን ድረስ የምንጠራው «ጠቢቡ ሰሎሞን» ብለን ነው። በእግር የሚራመድ የዕውቀትና የጥበብ መዝገብ ነበር። ከአንደበቱ የሚፈልቀውን ለመስማት ከቅርብና ከሩቅ ሕዝቡ ይጎርፍ ነበር። ንግስተ ሳባ በሰማችው ጊዜ እጅግ በጣም ተገረመች፤ ለጠየቀችው ሁሉ አጥጋቢ መልስ ሰጣት። “ንጉሱ አቅቶት የቀረ እንዳች ጥያቄ አልነበረም።” 10፡3

ሰሎሞን ከፈጸመው አንዱ ለእግዚአብሔር አምላክ ክብር የሚሆን ብዙ የተለፋበት፤ የሚያንጸባርቅ፤ ግሩም ድንቅ የሆነ ቤተመቅደስ መስራት ነበር። ቤተመቅደሱ ሲመረቅ በትሕትና በአምላክ ፊት ተንበርክኮ የጸለየው ጸሎት ከመረት ጠብ የሚል ነገር አልነበረበትም። «ዓይን አይቶ ልብ ይፈርዳል» እንደሚባለው ምዕራፍ ስምንት ላይ ስለሚገኝ አንብቡት፤ ትወዳታላችሁ።

ሰሎሞን በዚህ ቢቀጥል ደህና ነበር፤ ነግር ግን ክፉ አወዳደቅ ወደቀ፤ በብዙም ሴቶች ፍቅር ተነደፈ፤ ከእውነተኛውም አምላክ ርቆ ጣየታትን እስከማምለክ ድረስ ደረሰ።

ከእሱ በኋላ ልጁ ነገሰ እሱም ምክር የማይሰማ ጥጋቦኛ ነበር። በእሱ ዘመን አንድ የነበረው መንግስት ለሁለት ተክፈለ። ቀጥለው የተነሱት የይሁዳ ነገስታት መልካምም ክፉዎችም ነበሩባቸው።

ከእስራኤል ነገስታት ግን አንድም ጤና ያለው አልነበረም። ከእነሱ አንዱ አሐብ ከአረመኔ ከባለቤቱ ጭምር ውቃቢሶች ነበሩ። ያህዌን አስወግደው ብዔልን በእሱ ፈንታ ለመተካት ቆርጠው ተነስተው ነበር። «ሴት የላከው ሞት አይፈራም» እንደሚባለው አሐብ ኤልዛቤል ወደፊልገችበት ይጠመዘዝ ነበር።

በዚያ ዘመን እሳት የላሰ፤ እሳት የለበሰ ኤልያስ የሚባል ነቢይ ተነሳ። በኤልያስ በኩል በመጣው የአምላክ ቃል አገሩ በሞላ ለሶስት ዓመታት በረኃብ ተቀጣ። «የዝናብ ጌታ» የተባለውም ብዔል አንድ ጠብታ ውኃ እንኳን ሊሰጣቸው አልቻለም። በኋላ በቀርሜሎስ ተራራ በእውነት እግዚአብሔር አምላክ እንደሆነ በገሃድ ታወቀ። ሕዝቡም “አምላክ እግዚአብሔር እሱ እውነተኛ ነው፤ እግዚአብሔር እውነተኛ አምላክ ነው” አሉ። 18፡39

12 ሁለተኛ ነገስት

በብሉይ ኪዳን ዘመን ሁለት ሰዎች ብቻ ናቸው በሀይወት እያሉ ወደ ሰማይ ያረጉት፤ የመጀመሪያው ሄናክ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ኤልያስ ነበር። ከብዙ መከራና ትግል በኋላ በመጨረሻ ኤልያስ የተቀዳጀውን ክብር ይህ መጽሐፍ እንዲህ ብሎ ጠቅሶታል “የእሳት ሰረገላ ድንገት በመካከላቸው ገባ .. ኤልያስም በአውሎ ነፋስ ወደ ሰማይ አረገ።” 2፡11

ከእሱም በኋላ መካሪ፤ ዘካሪ፤ አስተማሪ የነበረው የኤልያስ መንፈስ ዕጽፍ ድርብ የነበረበት፤ ጌታ የሱስን የሚመስል ሰላማዊ ነቢይ ኤልሳቦ የተባለ ከዚህ ቀደም የተጀመረውን ስራ በቀና መንፈስ ቀጠለ። የሱ ስራና ታምር በአዲስ ኪዳን ሽታና ጣዕም የተሞላ ነው።

በመጽሐፉ ውስጥ የብዙኃን የእስራኤልና የይሁዳ ነገስታት ታሪክ ይገኝበታል። የእስራኤል ነገስታት ሁሉ ከይሲ እርጉሞች ነበሩ። ከይሁዳ ግን ጥቂት ብሩካን ነገስታት ነበሩበት።

አንደኛው በእግዚአብሔር መንገድ የሄደ ሕዝቅያስ ነበር፤ ምንም መልካም ቢሆኑ ከሕመም የሚያመልጥ የለምና ለሞት የሚያደርስ ሕመም ደረሰበት። ምሕረት እንዲደረግለት ወደ አምላክ እቤቱታ አቀረበ ጸሎቱም ተሰማለት። ከእሱ ቀጥሎ የነገሰው ልጁ ምናሴ የመጨረሻ ጨካኝ፤ የክፉ ክፉ ነበር፤ በመጨረሻ ንስሐ ስለገባ ምሕረቱ ወሰን የሌለው አምላክ ይቅር አለው።

ሌላው ታሪኩ ሊታለፍ የማይገባ የንጉስ ኢዮሲያስ ነው። ከልጅነቱ ጀምሮ ፈሪሐ እግዚአብሔር ያደረበት እጅግ መልካም ንጉስ ነበር። እኔ በበኩሌ በጣም ስለማደንቀው በብሉይ ኪዳን ዘመን ለመወለድ ምርጫ ቢሰጠኝ ኖሮ የምመርጠው በእሱ ዘመን ነበረ። ተደብቆ የነበረው የእግዚአብሔር ታቦት በተገኘ ጊዜ የተሰማውን ስሜትና ያደረገውን የተሐድሶ እንቅስቃሴ ሳነብ ልቤ ይነካል፤ ምነው ያ ንጉስ እንደ ገና በተነሳ እላለሁ!

ሲትዮዋ «ተናግረናል፤ ቤት ይቃጠላል ብለናል» አለች ይባላል። በኤልሳም ሆነ በሌሎች ነቢያት ነገስታትና ሕዝቡ ተመክረው ነበር። ምክሩም ባይቀበሉ የሚመጣባቸውን መከራ አንድ በአንድ ነግረዋቸውና እስጠንቅቀዋቸው ነበር። በኋላ ጊዜውን ጠብቆ የፈሩት መጣባቸው። የባቢሎን ንጉስ ናቡከደነጾር መላ ሰራዊቱን ይዞ ወደ ኢየሩሳሌም ዘመተ።” 25፡1 በንጉሱም በሴይቅያስ አስቃቂና የሚዘገንን ነገር ደረሰበት። “ዓይኔ እያየ የገዛ ልጆቼን ገደሉበት፤ ከዚያም ሁለት ዓይኖቼን በማውጣት በናስ ሰንሰለት አስረው ወደ ባቢሎን ወሰዱት።” 25፡7። ያም ስንት የተለፋበት ቤተመቅደስ በእሳት ጋየ፤ አብዛኛውም ሕዝብ ወደ ባዕድ አገር ተሰደደ። ነቢያትን መናቅ ከባድ ቅጣትን ያስከትላል፤ ጆሮ ያለው ይሰማ!

አንደኛ ዜና መዋዕል

“እግዚአብሔር ሆይ በሰማይና በምድር ያለ ሁሉ የአንተ ነውና፤ ታላቅነት፤ ኃይል፤ ክብር፤ ግርማ የአንተ ነው። እግዚአብሔር ሆይ መንግስትም የአንተ ነው። አንተም ራስህ ከሁሉ በላይ ከፍ ከፍ ያልህ ነህ።” 29፡11

እንደዚህ እያለ ዜና መዋዕል ስለ እግዚአብሔር ታላቅ አመራር፤ ስለ ፍትሐዊው ሽግግርና ስለ ግሩም ስራው ሁሉ የሚገልጽ ብዙ ነጥቦች ይገኙበታል።

የትውልድ ሐረጎችውንም ለመቁጠር ለሚወዱ ሰዎች ይህ መጽሐፍ ምቹ ነው። ከአዳም ጀምሮ ትውልዳቸው የተቆጠረ ሰዎች ተጠቅሰዋል። ከዚያ ሁሉ መካከል ደስ የሚያሰኘው የያቤጽ ታሪክ ይገኝበታል። እቶ ዓለማየሁ ሞገስ ይህንን ጽፈዋል።

“ሞገስ ከተለየኝ ወርቁንም ካጣሁ መከራዬን እንጅ መቼ ዓለማየሁ።”

ያቤጽ በመከራ የተወለደ የጣር ሰው ነበር። ተመስገን፤ አንድ ነገር ግን ይችላል ነበር፤ ያውም መጸለይ። አቤቱታውን ወደ እምላክ አቀረበ፤ የሚገርማቸው አቤቱታውም ተሰማለት። “አቤቱ እንድትባርክኝ ግዛቴንም እንድታስፋ እለምንሃለሁ። እጅህ በእኔ ላይ ትሁን ከስቃይና ከጉዳት ጠብቀኝ፤ እግዚአብሔርም የለመነውን ሁሉ ሰጠው።” 4፡10

ሌላው ልብ የሚነካ ታሪክ ንጉስ ዳዊት ብዙ ችርነት ላሳየው እምላክ የነበረው አሳብ ነበር። 17፡1 እነሆ እኔ በዝግባ ቤት ውስጥ እኖራለሁ፤ የእግዚአብሔር የኪዳኑ ታቦት ግን በድንኳን ታቦት ይኖራል” አለ። እምቢም በተባለ ጊዜ ተስፋ ባለመቀረጥ ምንም መስራት ባይፈቀድልኝ “እኔ ሁሉን አዘጋጃለሁ” ብሎ ከልቡ ቆርጦ ተነሳ። 22፡5 የወሰደው እርምጃ ላስተዋለው ግሩምና ታሪካዊ ነው።

ንጉስ ዳዊት እርባ ዓመታት ከነገሰ በኋላ “ብዙ ዘመን ባለጠግነትና ክብር ሳይጎድልበት ዕድሜ ጠግቦ ሞተ።” 29፡28 ያ የክብር ትንሳኤ እስከሚሆንበት ድረስ እንደ ማንኛውም ሰው በምድር አፈር ውስጥ ተጋድሟል። “ዳዊት ሞቶ እንደተቀበረ፤ መቃብሩም እስከ አሁን ድረስ በመካከላችን እንደሚገኝ በድፍረት መናገር እችላለሁ።” የሐዋ. ስራ 2፡29

ቀጥሎ የነገሰው ንጉስ ስሎሞን ነበር፤ እሱም ብዙ የሚቃጠል መስዋዕት ከማቅረቡ ሌላ ሕዝቡን ጋበዘ። 29፡22

“በዚያ ዕለት በእግዚአብሔር ፊት በታላቅ ደስታ በሉ፤ ጠጡም።

ሁለተኛ ዜና መዋዕል

ይህ መጽሐፍ እንደ ቀዳማዊ ዜና መዋዕል በሳሙኤልና በነገስታት መጽሐፍት ያልተካተቱትን ታሪካዊ ሐቆች የያዘ ነው። በክብር ይጀምሮና በውርደት ይደመድማል። በመጀመሪያዎቹ ዘጠኝ ምዕራፎች ውስጥ ስሎሞን ለእግዚአብሔር ክብር ለአገሩ ብልጽግና ያደረጋቸው ነገሮች ተዘርዝረዋል፤ በመደምደሚያው ግን የባቢሎን ንጉስ አገሩን እንዳጠፋ፤ ሕዝቡን እንደጨፈጨፈ የቀሩትም በስደት ባዕድ አገር እንደተጓዙና ከሰባ ዓመታት በኋላ ንጉስ ቂሮስ ወደ ትውልድ አገራቸው እንዲመለሱ እንደፈቀደላቸው እናነባለን።

የእግዚአብሔር ወገን ጉስቅልናና ውርደት ላይ የወደቀበትን ምክንያት ሲነገረን እንዲህ ይላል፡ “ፈውስም እስከማይገኝላቸው ድረስ በእግዚአብሔር መልእክተኞች ላይ ተሳለቁ፤ ቃሉን ናቁ፤ ነቢያቱንም አቃለሉ” 36፡16

“ተሳለቁ፤ ቃሉን ናቁ፤ ነቢያቱንም አቃለሉ” ዘወትር ወደ ውድቀት የሚወስደው መንገድ ይህ ነው።

ወደ ከንውንነት፤ ወደ ደስታ የሚወስደው መንገድ ግን እግዚአብሔርን መሻት፤ እሱን መፈለግ ነው። ይህ «መሻት፤ መፈለግ» የሚለው ቃል ህያ ጊዜ ያህል በመጽሐፉ ውስጥ ተደጋግሞ ይገኛል። “እምላካችንን እግዚአብሔርን ስለፈለግነው ምድሪቱ አሁንም የኛው ናት፤ እኛ ፈለግነው እርሱም በሁሉም አትጣጫ ዕረፍት ሰጠን።” 14፡7

እምላክም ሳንፈልገው በፊት እሱ እኛን ይፈልገናል፤ ትኩረቱም ሁልጊዜ በሚፈልጉት ላይ ነው። “በፍጹም ልባቸው የሚታመኑበትን ለማበርታት የእግዚአብሔር ዓይኖች በምድር ሁሉ ላይ ይመለከታሉ።” 16፡9

ይህ መጽሐፍ ስለ ይሁዳ ነገስታት ከጥቂቶቹ በስተቀር ዓመጸኞች እንደነበሩ፤ በእግዚአብሔር ፊት አስጸያፊ ድርጊቶች እንዳደረጉ፤ ከፋትም እንደፈጸሙ ያስታውሰናል። አንዳንዶቹ ደህና ይጀምሩና በመጨረሻ ይበላሻሉ።

«የቆየ የዘገየ መጨረሻውን ያየ» ይባላል። ደህና ጀምሮ በሚገባ የእምነትንና የታማኝነትን ሩጫ ከጨረሱት አንዱ ንጉስ ኢዮስያስ ነበር። በስምንት ዓመቱ ከነገሰበት ጀምሮ እስከሚሞትበት ድረስ ጌታ እምላክን ያስከበረ፤ የቀራኒዮ ምልክት የሆነውን የፋሲካ በዓል እንዲታሰብ ያደረገው፤ ሲሞት ነቢዩ ኤርምያስ ሳይቀር የኃዘን እንጉርጉሮ ያወረደለት ንጉስ ነበር። 35፡25 ኢዮስያስ እንዳንተ ያለ ንጉስ፤ ዘላለምም ቢሆን ይንገስ!!

ዕዝራ በአዲስ ኪዳን ዘመን ቢኖር ኖሮ የሕይወቱ መመሪያ የሚያደርገው ማቴ. 6:33ን ነበር። “ከሁሉ አስቀድማችሁ ግን የእግዚአብሔርን መንግስት እሹ።” ዕዝራ አለመጠን እግዚአብሔርን የሚወድና የእሱን ፈቃድ ለመፈጸም የተሰገበገበ ሰው ነበር። ታሪክ ይህንን ይመስክርለታል። “ዕዝራ የእግዚአብሔርን ሕግ በማጥናት፣ በማድረግና በማስተማር ራሱን ፈጽሞ ሰጥቶ ነበር።” 7:10 እንዴት መታደል ነው! በማጥናት፣ በማድረግና በማስተማር የታወቀ ነበር።

የዕዝራ ታሪክ በመጽሐፉ ውስጥ የሚጀምረው በሰባተኛው ምዕራፍ ላይ ነው። መጀመሪያ ስሙ የተነሳው የንጉስ ቂርስ ነው፤ ገና ሳይወለድ የተተነበየለት መሪ ነበር። እግዚአብሔር የእሱን “መንፈስ እነሳስቶ በመንግስቱ ሁሉ አዋጅ እንዲያስነግርና ይህም በጽሑፍ እንዲሰፍር አደረገ።” 1፡1

ንጉስ ቂርስ ለሰባ ዓመታት በስደት ሲኖሩ የነበሩትን በሰላም ወደ አገራቸው እንዲመለሱ ሲፈቅድላቸው አስቀድሞ ነቢዩ ኤርምያስ የተናገረው ትንቢት ፍጻሜን አገኘ። ይህ ብቻ ሳይሆን ደጉ ንጉስ ለእግዚአብሔር ቤተመቅደስን እንዲሰሩ የሚያስፈልገውን ሁሉ ሰጣቸው።

በመጀመሪያ ሕዝቡን ይዞ የመጣው አገረ ገዥም የነበረው ዘሩባቤል ነበር። ካሁኑም ኢያሱ ከሱ ጋር ነበር፤ “የሚያግዟቸውም ነቢያት አብረዋቸው ነበሩ።” 5፡2። ዋናው ትኩረታቸው ቤተመቅደሱን መስራት ነበር፤ ይህ የታቀደው ሰሎሞን ከሰራው መቅደስ ጋር ሲወዳደር እዚህ ግባ የሚባል አልነበረም። በዚያ የተነሳ መስረቱ በሚጣልበት ጊዜ የተደበላለቀ ስሜት ነበር። “የሕዝቡ ስሜት ድብልቅልቅ ያለ ስለነበረ የደስታውን እልልታ ከልቅሰው ጩኸት መለየት የሚችል ማንም አልነበረም፤ ድምጹም ከላይ ይሰማ ነበር።” 3፡13

ደግ ነገር ሲሰራ እንቅፋት አይጠፋምና በልዩ ልዩ ምክንያት እየተቋረጠ ከአስራ ስድስት ዓመት በኋላ ነበር አልቆ የተመረቀው። ነቢዩ ዘካርያስና ሐጌ በዚህ ሁሉ ከባድ የሆነ ሚና ተጫውተዋል።

ይህ ከሆነ ከብዙ ዓመታት በኋላ ነው ካሁኑ ዕዝራ መጥቶ ከሁሉ በላይ የሕይወት መስረት የሆነውን ጋብቻን ለማስተካከል ያልተቆጠበ ጥረት ያደረገው። ያልተቀደሰ ዘር ከተቀደሰው ጋር ሲደበለቅ የሚያመጣው ጉዳት ትልቅ ስለሆነ ጋብቻን የሚነካ ተሐድሶን በሕዝቡ መካከል አስፋፋ። 7፡9 “መልካሚቱ የእግዚአብሔር እጅ በእርሱ ላይ ስለነበረች” የሚሰራው ሁሉ ይቃኛለት ነበር።

ነህምያ በባዕድ እገር ታላቅ ታማኝነትን የሚጠይቅ ኃላፊነት የነበረው ሰው ነበር። ምንም እንኳን እሱ ቢመቸውም እንኳን ለተበደለና ለተዋረደው ሕዝቡ ይከነክነው ነበር።

በኢየሩሳሌም ወገኖቹ በአስከፊ ሁኔታ ላይ መሆናቸውን በሰማ ጊዜ “እያሌ ቀናት አዘንሁ” ይላል። 1፡4 “የምጸለየውንም ጸሎት ለመስማት ጆርህ ይንቃ፤ ዓይንህም ይከፈት” እያለ ወደ አምላኩ ይጸልይ ጀመር።

ከዚህ ቀደም የደስታ ሰው የነበረው ነህምያ አሁን መንፈሱ ተረበሸ። ኃዘኑም ገጹ ላይ ሲታይ ስለነበረ ንጉሱ “ሳትታመም ፊትህ ለምን እንዲህ አዘነ” ብሎ ጠየቀው። 2፡2

ወደ አገሩ ሄዶ ያቀደውን ለማድረግ እንዲችል ሙሉ ፈቃድ ተሰጠው። የቀናውም እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ስለነበረ ነው። “መልካሚቱ የአምላኬ እጅ በእኔ ላይ ስለነበረች ንጉሱ ፈቀደልኝ።” 2፡8

ኢየሩሳሌም ከደረሰ በኋላ አስቀድሞ ሁኔታውን አጠና፤ ቀጥሎ ዕቅድ አወጣ፤ ሰውን ሁሉ የሚያካትት የሰራ መስመሮችን ዘረጋ። ጠላት አደጋ እንዳይጥልባቸው በትጋት በንቃት ይሰሩ ነበር። “በአንድ እጃቸው ስራቸውን ሲሰሩ፤ በሌላው እጃቸው መሳሪያቸውን ይዘው ነበር” 4፡17። ነህምያም ራሱ ሲመስክር “እኔም ሆንኩ ወንድሞቼ፤ ሰዎቼም ሆኑ፤ ከእኔ ጋር ያሉት ጠባቂዎች ልብሳችንን አላወለቅንም” ይላል። 4፡23

ግንቡን በሚገነቡበት ወቅት የሚያፈቁባቸው፤ የሚያንቋሽሷቸው ስራቸውን የሚያቀልሉና የሚንቁ፤ ተንኮል ሊፈጽሙባቸውም የሚፈልጉ ጠላቶች ነበሯቸው፤ ነገር ግን ያንን ሁሉ ተቋቁመው የግንቡን ስራ በአምሳ ሁለት ቀናት ውስጥ ለመፈጸም ቻሉ።

“አምላኬ ሆይ ለዚህ ሕዝብ ያደረግሁትን ሁሉ በጎነት አስብልኝ” 5፡19 እያለ ሲጸልይ የነበረው ነህምያ ብዙ የፈጸማቸው ብዙ ቁም ነገሮች አሉ። ጥንት እሱ ያስተማረውን እኛም አሁን ሌሎችን ልናስተምር፤ የተቸገሩትን፤ ቀን የጠላቸውን ልንጠቅማቸው እንጂ ልንጎዳቸው አይገባንም በማለት አስተማረ። “ከዝግ ራሳችሁ ሰዎች ላይ እንዴት አራጣ ትበላላችሁ” ይላቸው ነበር። 5፡8 ጋብቻም ከርኩሰት ተጠብቆ በቅድስና እንዲያዝ፤ ሰንበት ጌታ አምላክ እንዳዘዘው በስነ ስርዓት እንዲከበር ነህምያ በጥብቅ አስተማረ። የነህምያ መንፈሱ መልካም፤ አርአያውም ግሩም ስለነበረ እናደንቀዋለን።

17 አስቴር

በዚህ መጽሐፍ በጣም የማደንቀው እቴጌ ወሽቲን ነው። ስካር ባሳባቸው ሰዎች መካከል «ፊትሽን አስመቼ፤ አካልሽን አሳይ» ተብላ ከንጉሱ ጥሪ በደረሳት ጊዜ እምብየው፤ አሻፈረች፤ አልመጣም አለች። በአሁኑ ዘመን ብዙ ሴቶች ዓይን አውጣና ኃፈረተቢስ በሆኑበት ዓለም ምንው እንደ ንግስት ወሽቲ ያሉ ጨዋዎች በብዛት በተገኙ ብዬ እመኛለሁ።

አስቴር የአይሁድ ስሟ «ሀዳሳ» ነው። ከዚያ ሁሉ ሴት መካከል አንደኛ ወጥታ ንጉስ ማግቧቷ በጣም ራሱን የቻለ ትልቅ ታሪክ ነው። ውጫዊ ብቻ ሳይሆን ውስጣዊ ውበት የተጎናጸፈች ግለሰብ መሆኗ ምንም ጥርጥር የለውም። “በተክለ ሰውነቷም ሆነ በመልኩ እጅግ ውብ ነበረች።” 2፡7

ለዚሁ ሁሉ ወግና ማዕረግ ያበቃት አጎቷ መርዶክዮስ ነበር። ንጉሱን ሰዎች ሊገድሉት ሲያሴሩ የነቃባቸውና ለንጉሱም እንዲነገር ያደረገ እሱ ነበር።

በዘመኑ ከፍተኛ ስልጣን ጨብጦ የነበረው ሐማን ነበር። ሐማን! ሐማን! “እንተ ዐመጸኛ፤ አንተ ክፉ የሰይጣን ዓደኛ!” ሕዝቡን ሁሉ አንቀጥቶ ይዝ ነበረ፤ ያልተበገረለት መርዶክዮስ ብቻ ነበር። “መርዶክዮስ ግን ወድቆ አልሰገደለትም፤ አክብሮትም አላሳየውም።” 3፡2

ተንኮለኛው ሐማን መርዶክዮስን ብቻ ሳይሆን አይሁዶችን በሙሉ ከምድር ገጽ ለማጥፋት ታጥቆ የተነሳ ሰው ነበር። መርዶክዮስ ለሕዝቡ እንደ ምሰሶ ቆመላቸው። ንግስት አስቴርን ለሕዝቡ እንድትታጋ እሳስባት። “በዚህ ጊዜ አንቺ ዝም ብትዩ፤ ለአይሁድ ርዳታና ትድግና ከሌላ ስፍራ ይመጣላቸዋል። አንቺና ያባትሽ ቤት ግን ትጠፋላችሁ፤ ደግሞስ አንቺ ንግስት ለመሆን የበቃሽው ለዚህ ጊዜ እንደሆነ ማን ያውቃል?” 4፡14

ታሪኩን ሰንከታተል መርዶክዮስ እንደተሾመ፤ ሐማን እንደተሰቀለ፤ በፍርሃትና በሞትም ጥላ ስር የነበረ ሕዝብ ነጻ እንደወጣ እናገኛለን። “በሰላ የሚኖሩ አይሁድ ግን በእስራ ሰስተኛውና በእስራ አራተኛው ቀን ተሰበሰቡ ነበር፤ ከዚያን በእስራ አምስተኛው ቀን ዐረፉ፤ ዕለቱንም የደስታ የተደላ ቀን አድርገው ዋሉ።” 9፡18

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የእግዚአብሔር ስም አንድ ጊዜ እንኳን አልተጠራም፤ ነገር ግን መለኮታዊ እጁ ሲሰራ ዓይን ያለው ሁሉ ማየት ይችላል።

18 ኢዮብ

የኢዮብ መጽሐፍ ውስጥ ብዙ የምናስተውለው፤ ብዙም የማናስተውለው ነገር አለበት። ይህ ግን ምክንያት ሆኖ ከማንበብ ሊያግደን አይገባም። ጭራሽም ሕይወት ግራ ሲያጋባን፤ ሲጨንቀን፤ በልዩ ልዩ ጥያቄዎች ስንከበብ ልናነብ የሚገባ ይህንን መጽሐፍ ነው። የሌላን ችግር ስናይ ነው የራሳችን ሊቀለን የሚችል።

በእውነትም አግኝቶ ያጣ ሰው ማለት ኢዮብ ነበር። ሁሉ በጁ ሁሉ በደጁ የነበረው፤ የናጠጠ ሀብታም ነበር። ብዙዎች ሀብት ሲያገኙ አምላክን ዞርም ብለው አያዩትም። ኢዮብ ግን “እግዚአብሔርን የሚፈራርና ከክፋት የራቀ ነበር።” 1፡1

ምንም እንኳን በአምላክ ዘንድ የተወደደ ቢሆንም ስይጣን ግን በክፉ ዓይኑ አየው፤ በዚህም የተነሳ ከባድ ፈተና ደረሰበት፤ ያለ የሌለውን ሁሉ ልጆቹንም ጭምር አጣ። ከዚያም በኋላ ከራሱ ጸጉር እስከ እግሩ ጥፍር ድረስ ታመመ፤ የተወለደበትንም ቀን እስከ መራገም ድረስ ደረሰ። “የተወለድሁበት ቀን ይጥፋ፤ ወንድ ልጅ ተጸነሰ የተባለበት ሌሊት፤ ቀኑ ጨለማ ይሁን፤ እግዚአብሔር ከላይ አይመልከተው” ይልጃመረ። 3፡4

ባለቤቱም «እግዚአብሔርን እርገምና ሙት» እንዳለችውና እንደተጸደቀች እናነባለን። የደረሰበትን ስምተው ያጽናኑት ወዳጆቹ በማጽናናት ፈንታ እንደ ንብ ጠዘጠዙት። እሱም ለራሱ ለመከላከል ከባድ መልስ ይሰጣቸው ነበር። በመጨረሻም ራሱ ፈጣሪ አምላክ ሊያነጋግረው መጣ፤ እሱም በመጀመሪያ በጥያቄ ተጋጠመው እንጂ ወዲያውኑ አላጽናናውም ነበር። “ከተወለድህ ጀምሮ ንጋትን አዘህ ታውቃለህን? የጨለማ መኖርያ የት ነው? ለልብ ጥበብን ለአእምሮ ማስተዋልን የሰጠ ማነው? ጭልፊት የሚበረው ክንፎቼን ወደ ደቡብ የሚዘረጋው በአንተ ጥበብ ነውን? የእርዮንን ማሰሪያ ልትፈታ ትችላለህን? እያለ አምላክ ጠየቀው። ኢዮብም ይህንን ሁሉ ከሰማ በኋላ ከእግዚአብሔር ዕውቀት ጋር ሲወዳደር ምንም እንደማያውቅ ተገነዘበ። “በእርግጥ ያልገባችን ነገር፤ የማላውቀውንና ላስተውለው የማልችለውን ጉዳይ ተናገርሁ” እስከ ማለት ድረስ። 42፡3

ተመስገን የፈተናው ጊዜ አለፈ። “ኢዮብ ለወዳጆቹ ከጸለየ በኋላ እግዚአብሔር እንደገና አበለጸገው” 42፡10። ኢዮብ በመደምደማው ታሪክ ላይ ካሰበውና ካለመው በላይ ተከሶ እናያለን። 42፡12። “እግዚአብሔርም ከፊተኛው ይልቅ የኋለኛውን የኢዮብን ሕይወት ባረከ።” የቆየ የዘገየ፤ መጨረሻውን ያየ!

መዝሙር ዘዳዊት

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብቻ ሳይሆን በሕይወታችንም ውስጥ ይህ መጽሐፍ ታላቅና ሰፊ የሆነ ሚና ተጫውቷል። እኔም ራሴ የኔታ ጥሩነህ ፊደል ካስቆጠሩኝ በኋላ ትምህርቴን ያጠናቀቅኩት የዳዊት መዝሙርን በመድገም ነው፤ ያውም በግዕዝ። እንግሊዘኛም መማር ስጂምር መጀመሪያ የተማርኩት መዝሙር “ትንሹ ዳዊት እንደገና፣ ተጫውት በበገና” የሚል ነበር።

መዝሙረ ዘዳዊት ከልጅነቴ እንስቶ እስከ አሁን አልተለየኝም። ለሚያነበው ሁሉ ትልቅ የበረከት ምንጭ ነው። በደስታና በጋዘን፣ ስናገኝና ስናጣ፣ ስንሾምና ስንሻር ለሁሉ አጋጣሚ የሚሆኑ መልእክቶች ስላሉበት ቶሎ እጃችን የሚያገላብጠውና ዓይናችን የሚመለከተው ይህንን የዳዊትን መዝሙር ነው። በአዲስ ኪዳንም ውስጥ ከማንኛውም የበሉይ ኪዳን መጽሐፍ በብዛት የተጠቀሰ እሱ ነው።

መዝሙረ ዘዳዊት በብሉይ ኪዳን የሚገኝ ወንጌል ነው። ስለ የሱስ ክርስቶስ አስቀድመው የተነገሩ ትንቢቶች አሉበት። 23ኛው ምዕራፍ እሱ እረኞችን እንደሆነ ይነግረናል፤ 22ኛው ምዕራፍ በመስቀል ላይ የደረሰበትን መከራ ይተርካል፤ ምዕራፍ 24 ስለ ዕርገቱ እንዲህ እያለ ይነግረናል፡ “እናንተ ደጆች ቀና በሉ፤ እናንተ የዘላለም በሮች የክብር ንጉስ እንዲገባ ብድግ በሉ” 24፡9። ስለ ዳግም ምጽዓቱም ይህንን እናነባለን፡ “አምላካችን ይመጣል፤ የሚባል እሳት በፊቱ፣ የሚያስፈራም ዐውሎ ነፋስ በዙሪያው ነው” 50፡3

ይህ መጽሐፍ ስለ እግዚአብሔር ችርነት፣ ጥንቃቄ፣ ደግነት በብዛት ይነግረናል። በ136ኛው ምዕራፍ ከሀያ ጊዜ በላይ እየደጋገመ ምሕረቱ ለዘላለም እንደሆነ ያስተምረናል።

እንደዚህ ላለው አምላክ ምን ማድረግ አለብን? መጽሐፉ እንድናመሰግነው ያስተምረናል። “በመለከት ድምጽ አመስግኑት፤ በበገናና በመስንቆ አወድሱት... እስትንፋስ ያለው ሁሉ እግዚአብሔርን ያመስግን” 150፡4,6

እንድንስግድለትም ይነግረናል፤ ውዳሴም እንድናቀርብለት ያሳስባል። “እናምልከው እንስግድለትም፤ በፈጣሪያችን በእግዚአብሔር ፊት እንንበርከክ” 95፡6 “በምስጋና ወደ ደጆቹ፤ በውዳሴም ወደ አደባባዮቹ ግቡ” መዝ 100፡4

“ዕረፉ፤ እኔም አምላክ እነደ ሆንሁ እወቁ” 46፡10። የማያምኑ ሕይወታቸው የተረበሸ ነው፤ የሚያምኑ ግን ዕረፍት ስላምና በረከት የነሱ እንደሆነ መዝሙረ ዘዳዊት ደጋግሞ ያስተምራል። “አንተ ልቤን በታላቅ ሐሴት ሞልተኸዋል፤ በሰላም ተኛሁ፤ አንቀላፋሁም” 4፡7-8

ምሳሌ

የነጠፍ፣ የተበጠፍ፣ እጥን ምጥን ያሉ በዕውቀትና በጥበብ የተሞሉ፣ የሚያነቃቁ፣ አስተሳሰባችንን ወደ ትክክለኛ አቅጣጫ የሚመሩ ዐረፍተ ነገሮች ይገኛበታል። የተጻፈበት ምክንያት ጠቃሚ ትምህርት እንድናገኝበት ነው። “በሰለት ለሌላቸው አስተዋይነትን፣ በዕድሜ ለጋ ለሆኑት ዕውቀትንና ልባምነትን ለመስጠት” ተጻፈ። 1፡4

ደራሲውም በጥበብና በዕውቀት የዳበረው ንጉስ ሰሎሞን ነበር። “አምላክ ለሰሎሞን እጅግ ታላቅ ማስተዋልን እንዲሁም በባሕር እንዳለ አሸዋ የልብ ስፋትን ሰጠው። የሰሎሞንም ጥበብ ከምስራቅ ሰዎች ሁሉ ጥበብ በጣም የላቀ ከግብጽም ጥበብ ሁሉ የበለጠ ነበር።” 1ኛ ጊ. 4፡29-30 ፣ ዮሐ. 3 “ከላይ ካልተሰጠው በቀር ማንም አንዳች ሊቀበል አይችልም።” ከላይ ሰሎሞን የተቀበላቸውን የግል ሀብታችን እናድርጋቸው።

ለመሆኑ ንጉስ ሰሎሞን ምንድን ነው የሚለን? «ቀዳሚነትን፣ አንደኛነትን ለአምላክ ሰጡ» ነው የሚለን። “የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው፤ ቅዱሱንም ማወቅ ማስተዋል ነው።” 9፡10

«አምላክም ሁለንተናህ ይሁን» ይላል። “በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን በራስህም ማስተዋል አትደገፍ። በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፤ እርሱም ጎዳናህን ቀና ያደርገዋል።” 3፡5-6 እግዚአብሔርን ማመንና መከተል ምን ይጠቅማል? “ይህም ለሰውነትህ ጤንነትን፣ ለአጥንትህም ልምላሜን ይሰጥሃል።” 3፡8። ለሕይወትህ ዕድሜ፣ ለዕድሜህ ሕይወትን ያጎነጽፈዋል።

ስለ ጥበብ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ብዙ እናነባለን። ጥበብን እንድንወዳት እንድናቅፋት ያስተምረናል፤ ጥበብ ታላቅ ዋጋ እንዳላት ያስተምረናል። “ጥበብ ከቀይ ዕንቁ ይበልጥ ውድ ናትና፤ ከምትመኙት ነገር ሁሉ አንዳች የሚስተካከላት የለም።” 8፡10-11

ኑሮም ሆነ ጋብቻ፤ አስተዳደርም ሆነ ንግድ ሁሉም የሚያምረው በጥበብ ስለሆነ ሁላችንም ወደ ጥበብ ለግብዣ እንድንመጣ ተጋብዘናል። ሰሚ ጆሮ ተቀባይ ልቦና ላለው ሁለ ጥበብ እንዲህ ትላለች። “ኔ ምግቤን ተመገቡ፤ የጠመቅኩትንም የወይን ጠጅ ጠጡ። የሞኝነት መንገዳችሁንም ተወ፤ በሕይወት ትኖራላችሁ፤ በማስተዋል መንገድ ተመላለሱ።” 9፡5-6

የሕይወታችን ዓላማ ጥበብን መሻት ይሁን። “ጥበብን የተሞላ ልብ ይኖረን ዘንድ ዕድሜአችንን መቆጠር አስተምረን።” መዝ. 90፡12

21 መክብብ

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ግሩም የሆኑም፣ የሚያደናግሩም አሳቦች አሉበት። አብዛኛውም መልካሙን ክፍል የምናገኘው ወደ መደምደሚያ አካባቢ ነው። “የጭንቀት ቀን ሳይመጣ፤ ደስም አያሰኝም የምትላቸው ዓመታት ሳይደርሱ በወጣትነትህ ጊዜ ፈጣሪህን አስብ።” 11፤ በጣም የታወቀው ጥቅስ ደግሞ “የሰው ዋናው ተግባሩ እግዚአብሔርን መፍራትና ትእዛዙን መጠበቅ” እንደሆነ ይነግረናል። ሌላው በብዙዎች ዘንድ የተወደደ 3፤1 ነው። “ሁሉንም ነገር በጊዜው ሰራው፤ በሰዎችም ልብ ዘላለማዊነትን አኖረ።” እኔ በውስጤ ዘላለማዊነትን የሚናፍቅ ተፈጥሮ አለኝ፤ የእንዳንዱ ሰው በጣም ጠንካራ፤ የሌላው ደካማም ቢሆን እንኳ ሁሉም ሰዎች ያ ናፍቆት አላቸው።

ይህ መጽሐፍ ስለ እግዚአብሔር ደግነት፣ ቸርነትና ርኅራኄ ቢናገር ደስ ይለን ነበር። በሱ ፈንታ እንዲዚህ ያሉ አስተያየቶችን እናገኛቸዋለን። 1፤13, 3፤9 “አምላክ በሰዎች ላይ የጫነው እንዴት ያለ ከባድ ሽክም ነው!” “ሰዎች ይደክሙበት ዘንድ እግዚአብሔር የሰጣቸውን ከባድ የስራ ጫና አየሁ።”

ለምንድን ነው ደራሲው ሰሎሞን እንደዚህ የሚናገረው? ጥቁር መነጽር ላደረገ ሰው ሁሉ ነገር ጥቁር ይመስለዋል። ይህንን በሚጽፍበት ወቅት ደራሲው በጽጌረዳዋ ላይ ያለውን አበባ ከማየት ፈንታ እሾሁን ብቻ ነው የሚመለከት። ወደ ሰማየ ሰማያት ከማየት ይልቅ ያተኮረው ከጸሐይ በታች ባለው ብቻ ላይ ነው። በመክብብ ውስጥ “ከጸሐይ በታች” የሚለው 29 ጊዜ “ከንቱ” የሚለው ደግሞ 37 ጊዜ ተጠቅሶ ይገኛል።

ደራሲው አቅጣጫው ትክክል ስላልነበረ በሐዘንና በተስፋ መቁረጥ ተሞልቶ አ! አ! ሲል እንሰማለን። “ከንቱ! ከንቱ! የከንቱ ከንቱ ነው! ሁሉ ነገር ከንቱ ነው! ነፋሱንም እንደ መከተል ነው።” 1፤2 ሁሉን ነገር ፈትኖ ሁሉም እርከታና ደስታ ሳይሰጠው ቀርቷል። በሕይወትም ውስጥ ባየውና በተገነዘበው ሁሉ ድካምና ልፋት ብቻ አይሉ ያያል። “የሰው ሁሉ ዕድል ፈንታ እንደ እንሰሳት ነው፤ የሁለቱም ዕጣ ፋንታቸው አንድ ነው” ይላል። 3፤19

«ሆድ ለባሰው ማጭድ አታውሰው» ይባላል። ተስፋ ለቆረጠ ሰው ይህ መጽሐፍ ምቹ አይደለም። ከባድና ግራ የሚያጋቡ ነጥቦች ስላሉበት አንድ ሰው መክብብን ሳያጠና በፊት በጸና መሰረት ላይ የቆመ መሆን አለበት። “አንድ ጊዜ ከተመሰረተው መሰረት በስተቀር ሌላ መሰረት የሚጥል የለም። ይህም መሰረት የሱስ ክርስቶስ ነው።” 1ቀሮ. 3፤11

22 መኃልየ መሐልይ

መኃልየ መሐልይ ቃሉ ከግዕዝ ሲሆን ትርጉሙ «የመዝሙራት መዝሙር» ማለት ነው። ይህ መጽሐፍ የሚያተኩረው በፍቅር ላይ ነው። የፍቅርም ምንጩ እግዚአብሔር ነው። ጭራሽም በአዲስ ኪዳን ውስጥ እራሱ እግዚአብሔር ፍቅር መሆኑ ተነግሮናል።

ያ የፍቅር ጌታ ነው ትዳርን የፈለሰፈና የመሰረተ። በወንድና በሴት በእውነተኛ ጋብቻ ውስጥ ያለውን ፍቅርና ከፍቅርም የተነሳ ያለውን ግኑኝነት እግዚአብሔር ራሱ ነው የፈጠረውም፤ ያዘዘውም። ጋብቻ በሰው ፊት ብቻ ሳይሆን በአምላክ ፊት ክቡር ነው። “ጋብቻ በሁሉ ዘንድ የከበረ ይሁን፤ መኝታውም ንጹሕ” ዕብ. 13፤4 ኤፌሶን ምዕራፍ አምስት ጋብቻን የክርስቶስ አካሉ ለሆነችው ቤተክርስቲያን ካለው ፍቅር ጋር ያወዳድረዋል።

እስካሁን የተባለውን ስናስተውል ብቻ ነው መኃልየ መኃልይ ትርጉሙን ልናስተውል የምንችለው። በታሪኩ ውስጥ አፍቃሪው ንጉስ ሰሎሞን ነው ተፈቃሪዋ ደግሞ ሱላማጢስ ነበረች። 6፤13 “እንቺ ሱላማጢስ ሆይ ተመለሽ። እንድናይሽ ተመለሽ፤ እባክሽ ተመለሽ።”

ሰሎሞን ሴት አይቶ የማይጠግብ ፍጡር ስለነበረ ከምትወደው ከአንድ እረኛ ቀምቶ እንደወሰዳት ለመረመረው ማስረጃ ይገኛል።

በጽሑፉ ውስጥ መሽራውና መሽራት ሲፋቀሩ፤ አብረው ሲንሸራሸሩ፤ አብረው ሲተኙ፤ ሲሳሳሙ፤ በግንኙነታቸው ሲደሰቱ፤ እርስ በርሳቸው ሲሞጋገሱ ሌሎችም ሲያሞግሷቸው በከፍት አእምሮ ለሚያነብ ሁሉ ግልጽ ነው።

ይህ መጽሐፍ፤ የመጽሐፍ ቅዱስ “ሮሚዎና ጁልየት” ነው። ብዙ የፍቅር እነጋግርና አስተሳሰብ አለበት። ከብዙ ጥቂቱ እነሆ፡-

“እህቱ መሽራዬ ፍቅርሽ እንዴት ደስ ያሰኛል! ፍቅርሽ ከወይን ጠጅ ምንኛ የሚያረካ ነው!” 4፤10

“ፍቅር እንደ ሞት የበረታች፤ ቅናትም እንደ መቃብር ጨካኝ ናትና።” 8፤6

“ወደ ግጥጥው አዳራሽ ወሰደኝ፤ በእኔ ላይ ያለው ዓላማ ፍቅር ነው።” 2፤4

“የውሀ ብዛት ፍቅርን ሊያጠፋ አይችልም፤ ፈሳሾችም ሊያሰጥማትም።” 8፤7

23 ኢሳይያስ

ኢሳይያስ አምስተኛው ወንጌላዊ፤ መጽሐፉም «የብሉይ ኪዳን ወንጌል» ተብሏል። የጌታችን የየሱስ ታሪክ በትንቢት መልክ ከልደቱ ጀምሮ እስከ ዳግም ምጽዓቱ፤ እስከ ዘለዓለማዊ መንግስቱ ይገኝበታል። “ሞትን ለዘላለም ይውጣል እግዚአብሔር አምላክም ከፊት ሁሉ እንባን ያብሳል፤ የሕዝብንም ስድብ ከምድር ሁሉ ይሸራል።” “መንግስቱ ይበዛል፤ ለሰላሙም ፍጻሜ የለውም።” 9:7 ፤ 25:8

ሌላው ሊታለፍ የማይገባው ምዕራፍ አምሳ ሶስት ነው። የክርስቶስ የመስቀል ስቃይ ለእኛ ደህንነትን፤ ፈውስንና ሰላምን እንዳመጣልን ያበስርልናል። ከሞት ተነስቶም እንደሚያማልደን እናነባለን። “የሕይወት ብርሃን ያያል ደስም ይለዋል ... የብዙዎችን ኃጢአት ተሸከመ፤ ስለ ዓመጸኛችም ማለደ።” 5:17,12

ስለ ክርስቶስ ደግነት፤ ትጋትና ጥንቃቄ ገና ወደዚህ ዓለም ሳይመጣ በፊት የተነገሩ ትንቢቶች አሉ። “የተቀጠቀጠ ሽምቦቆ አይሰብርም፤ የሚጮስም የጧፍ ክር አያጠፋም። ፍትሕን በታማኝነት ያመጣል። ፍትሕን በምድር እስኪያመጣ ድረስ አይደክምም፤ ተስፋም አይቆርጥም። ደሴቶች በሕጉ ይታመናሉ።” “መንጋውን እንደ እረኛ ያስማራል፤ ጠባቶችን በክንዱ ይሰበስባል። በዕቅድም ይዳዘባል፤ የሚያጠቡትንም በጥንቃቄ ይመራል።” “እግዚአብሔርን በመፍራት ደስ ይለዋል። በዓይኑ እንዳየ አይፈርድም፤ ጆሮውም እንደሰማ አይበይንም። 42:3-4, 40:11, 11:3

ታላላቅ ነቢያት የሰንበትን ጉዳይ ገሸሽ አድርገው አያልፉትም። ይህም ነቢይ ይህን ትልቅ ጉዳይ በተለየ በ56ኛውና በ58ኛው ምዕራፍ ላይ በግልጽ ይናገራል። ወደ ዓለም ፍጻሜ ወደ ክርስቶስ ምጽዓት ስንቃረብ የሰንበት ትእዛዝ በበለጠ ሊታሰብበት ይገባል። “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ፍትሕን ጠብቁ፤ መልካሙን አድርጉ፤ ማዳኔ በቅርብ ነው፤ ጽድቄም ፈጥኖ ይገለጣልና። ሰንበትን ሳያረክስ የሚያከብር፤ ክፉ ከማድረግ እጁን የሚሰበስብ፤ የሚገታ እነዚህን የሚፈጽም ሰው የተባረከ ነው።” ከወንዶችና ከሴቶች ልጆች የበለጠ ስም መታሰቢያና ስም እስጣቸዋለሁ።” “በዚያን በእግዚአብሔር ደስ ይልሃል፤ በምድርም ከፍታዎች ላይ እንድትጋልብ፤ የአባትህንም የያዕቆብ ርስት ጠግቦህ እንድትበላ አደርግሃለሁ የእግዚአብሔር አፍ ይህን ተናግሯልና።” 56:1, 2, 5 58:14 “ፍትሕን ጠብቁ፤ መልካሙን አድርጉ ሰንበት ጠብቁ ከክፉ ሁሉ ተጠንቀቁ” ያለ እግዚአብሔር ራሱ መሆኑን አንረሳ።

24 ኤርምያስ

ኢሳ. 53:5 “በሰዎች የተናቀና የተጠላ፤ የሕግም ሰው፤ ስቃይ ያልተለየው ሰው ነበር።” ምንም እንኳን እንደ የሱስ የዓለምን ሁሉ መከራ ባይቀምስም ይህ ትንቢት በተወሰነ መንገድ ለነቢዩ ኤርምያስ ይገጥመዋል። ለቅሶ፤ መከራን፤ እስራትን፤ ስድብን፤ ስደትን ተጋጥሞ በመጨረሻ ሕይወቱን ለሰማዕትነት የሰጠ የአምላክ ልዩ አገልጋይ ነበር። በመልካሙ፤ ፈሪሐ እግዚአብሔር ባደረበት ንጉስ ዮሰያስ ዘመን ነቢዩ ደስ ብሎት ነበር፤ እሱ ከሞተ በኋላ ግን ያጋጠሙት ሁሉ መናጢ ንጉሶች ነበሩ፤ “ጭራሽም ኤብድሜሌክ ኢትዮጵያዊው ጣልቃ ባይገባ ኖሮ እዚያው የተወረወረበት ጉድጓድ ውስጥ ሞቶ በቀረ ነበር።”

ነቢዩ የሚናገረውን እውነት ሕዝቡ አይወድም ነበር፤ መልእክቱም አይዋጥላቸውም ነበር። “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። በመንታ መንገድ ላይ ቁመ፤ በእርሷም ሂዱ፤ ለነፍሳችሁም ዕረፍት ታገኛላችሁ። እናንተ ግን በእርሷ እንሄድም አላችሁ። ጠባቂዎችን አቆምኩላችሁ፤ የመለከትንም ድምጽ ስሙ አልሄችሁ፤ እናንተ ግን አንሰማም አላችሁ።” 6:16

ዓመጸኛው ሕዝብ ዘወትር መልሱ «እምቢ፤ አሻፈረኝ» ነበር። የሚበጃቸውን ሳይሆን የሚጣፍጣቸውን፤ እውነትን ሳይሆን በማር የተለወሰ ሐሰትን ነበር የሚመርጡት። ከዚህም በላይ ሕዝቡን የሚያስተና የሚያወናጣቶ ሐሰተኛ ነቢያት አዛርያና ዮሐናን የሚባሉ ሰለነበሩ ሕይወቱን አምርረውትና አክብረውት ነበር።

ኤርምያስ ስለ የሱስ ይናገራል፤ አዲስ ስምም ስጥቶታል። “እነሆ ለዳዊት ቅርንጫፍ የማሰነሳበት ቀን ይመጣል። እርሱም ፍትሕንና ጽድቅን የሚያደርግ በጥበብ የሚገዛ ይሆናል ይላል እግዚአብሔር። የሚጠራበትም ስም እግዚአብሔር ጽድቃችን የሚል ነው።” 23:4-6 የራሳችን ጽድቅ ለሌሉን ይህ ስም እንዴት ደስ የሚያሰኝ፤ እንዴትስ የሚያረክ ነው!

ኤርምያስ ስለ ሰንበትም በጥበቅ ይናገራል፤ ግሩምም የሆነ ተስፋ ይሰጣል። “እግዚአብሔር እንዲህ ይላል በሰንበት ቀን ሽክም ተሸከማችሁ በኢየሩሳሌም በር እንዳታስገቡ ለራሳችሁ ተጠንቀቁ። አባቶቻችሁን እንዳከዘጋችው ሰንበትን አክብሩ እንጂ በሰንበት ቀን ከየቤታችሁ ሽክም ይዘችሁ አትውጡ፤ ምንም ስራ አትሰሩ።” 17:21-22 ይህን ቢያደረጉ ከተማቸው የሰው መኖሪያ እንደምትሆን ቃል ኪዳን ገብቶላቸዋል። እሁንም ሰንበትን የናቀ እግዚአብሔርን ናቀ፤ ሰንበትን ያከበረ ጌታን አክብሯልና በዚያ በለመደ ደግ እጁ አምላክ ይባርክዋል።

ሰቆቃው ኤርምያስ

ኤርምያስ አልቃሹ ነቢይ ተብሏል። እሱም እራሱ እንዳለቀሰ ይነግረናል። “ዓይኔ በለቅሶ ደከመ፤ ነፍሴም በውስጤ ተሰቃየች።” “የእንባ ጎርፍ ከዓይኔ ፈሰሰ ሕዝቤ አልቋልና። ያለ ዕረፍት፤ ያለ ማጥፋት ዓይኖቼ እንባ ያፈሳሉ።” 2፡11 3፡48-49

ለቅሶ በዚህ ዓለም የተለመደ ነው፤ የምንወለደው እያለቀሰን ነው፤ ከዚህ ዓለምም ስንሰናበት የምንሸኘው በለቅሶ ነው። ለቅሶ እጣ ፋንታችን ነው፤ የሱስ ጌታም እንኳን እንዳለቀሰ እናውቃለን።

ኤርምያስ የተናገረው ትንቢት አንድ በአንድ ሲፈጸም በመደሰት ፈንታ አለቀሰ። ነቢዩ ለአገሩና ለሕዝቡ ይህን ያህል ካዘነ የፈጠራቸው አምላክ ምን ያህል አዝና ይሆን?

በይሁዳና በሕዝቡ ላይ የመጣ መከራ አያድርስ! እጅግ አስቃቂ ነበር። ኢየሩሳሌም ባሏና ልጆቿ እንደሞቱባት ሲት ሆነች። ክብሯ ሁሉ ተገፈፈ። “በአውራጃዎች መካከል ልዕልት የነበረች አሁን ባረያ ሆነች።” “ምርጥ ምግብ ሲበሉ የነበሩ ተቸግረው በየመንገዱ ተንከራተቱ፤ ሐምራዊ ግምጃ ለብሰው ያደጉ፤ በዓመድ ክምር ላይ ተኙ።” 1፡1 ፤ 4፡5 በሕዝቡና በአገሩ ላይ የደረሰው እልቂትና መከራ ከግምት በላይ ነበር፤ ከረጋቡም የተነሳ እናቶች ልጆቻቸውን እስከ መብላት ደረሱ።

ይህ ሁሉ የሚያስፈራ ጭንቀትና መከራ የደረሰባቸው በዓመጻቸው የተነሳ ነበር። “ከኃጢአቷ ብዛት የተነሳ እግዚአብሔር ከባድ ኃዘን አምጥቶባታል፤ ልጆቿ በጣላት ፊት ተማርከው ወደ ግዞት ሄደዋል።” 1፡5

ቅጣቱን ሁሉ መከራውን ያመጣባቸው እግዚአብሔር ራሱ ነበር። “እግዚአብሔር እንደ ጣላት ሆነ፤ እስራኤልንም ዋጣ።” “እግዚአብሔር ያስበውን አደረገ፤ ከረዥም ጊዜ በፊት የተነገረውን ሁሉ ፈጸመ፤ ያለ ርኅራሄ አፈረሰሽ፤ ጣላት በስቃይሽ ላይ እንዲደሰት የጣላችሁን ቀንድ ከፍ ከፍ አደረጉ።” 4፡5 2፡17

መከራና ስቃይ ያመጣባቸው ተጸጽተው ንስሐ እንዲገቡ ነበር። የእግዚአብሔር ምሕረቱ እጅግ ከፍ ያለ ስለሆነ ይቅር ለማለት ዘወትር ዝግጁ ነው። “እግዚአብሔር ሰውን ለዘላለም አይጥልምና፤ መከራ ቢያመጣ እንኳን ይራራል፤ ታላቅ ፍትሩ አይለወጥምና።” 3፡31-32

መከራም ቢቀምሱ፤ ስቃይም ቢያዩ እንኳን ሕዝቡ ፍጹም ተስፋ እንዲቀርጡ አምላክ አልፈለገም። “እርሱን ተስፋ ለሚያደረጉት ለሚፈልገውም ሰው እግዚአብሔር መልካም ነው።” 3፡25

ሕዝቅኤል

ሶስቱ ነቢያት፤ ኤርምያስ በተለይ ስለ አብ፤ ኢሳይያስ በተለይ ስለ ወልድ፤ ሕዝቅኤል ደግሞ በተለይ ስለ መንፈስ ይናገራሉ። በሕዝቅኤል ትንቢት መንፈስ ህያ አምስት ጊዜ ያህል ተጠቅሶ እናገኛለን። መንፈስ ነው ሕዝቅኤልን በእግሩ ያቆመው። በላዩም ላይ የወረደው የእግዚአብሔር መንፈስ ነው። መንፈስ ነው መንኮራኩሮችን የሚያንቀሳቅሰው። ለደረቀትም አጥንቶች ሕይወትን ስጥቶ በእግራቸው ያቆማቸው ያው መንፈስ ነው።

እንደ ኤርምያስ ሕዝቅኤልም ካህንም ነቢይም ነበር። ለነቢይነት ጌታ እንዴት እንዳበቃው በዝርዝር ይነግረናል። 2፡7 “እነርሱ ዓመጽኛ ቤት ስለሆኑ ቢሰሙም ባይሰሙም አንተ ቃሌን ንገራቸው አለው።” ምንም እንኳን በባቢሎን ከተሰደዱት ጋር ቢኖርም፤ ብዙም መከራ ቢደርስበት ነቢዩ ከተሰጠው ተግባር በፍጹም ንቅንቅ አላለም ነበር።

ዘመኑ የዓመጽኛነትና ጣዖት እምልኮት ሞልቶ የተረፈበት ነበር። 8፡16 “ጀርባቸውን ወደ እግዚአብሔር ቤተመቅደስ፤ ፊታቸውን ወደ ምስራቅ አድርገው ለምትወጣዋ ጸሐይ ይሰግዱ ነበር።” ሌላም ብዙ አስቃቂና አስጸያፊ ነገር ስለፈጸመ እግዚአብሔር ከቤተመቅደሱ መለየት ግድ ሆነበት። “ከዚህ በኋላ የእግዚአብሔር ክብር ከቤተመቅደሱ ደጃፍ ላይ ተነስቶ ከኪሩቤል ቆመ። ኪሩቤልም እኔ እያየኋቸው ከምድር ተነስተው ሄዱ።” 10፡18-19

ምንም እንኳን ቢያምጹና ቢበድሉ የአምላክ ምሕረትና በረከት አልተለያቸውም ነበር። መጽሐፉ ለእነሱ በቅተው ለኛም የሚተርፉ ብዙ ተስፋዎች አሉበት። ሌላው ሳይቀር የመልኮት አንድነት ወደ እነሱ እንደሚመለስ ተስፋ ተደርጓላቸዋል። “እኔም የእስራኤል አምላክ ክብር ከምስራቅ ሲመጣ አየሁ፤ ድምጹም እንደ ባሕር ሞገድ ድምጽ ነበር፤ ምድሪቱም ከከብሩ የተነሳ ታበራ ነበር።” 43፡1

ትንቢተ ሕዝቅኤል ብዙ ትምህርት አለበት። ስለ ጣላታችን ሰይጣን የጥንት ክብርና ውድቀት በሌላ ንጉስ አስመስሎ ይነግረናል። “በእግዚአብሔር ተራራ ላይ ነበርህ ... ክፉት እስከ ተገኘብህ ድረስ በመንገድህ ነቀፌታ አልነበረብህም” ይለዋል። 28፡15

ከዚህ የበለጠ ደግሞ ስለ መልካሙ እረኛ ስለ የሱስ ክርስቶስ ያስተምረናል። እረኛ “የተበተኑትን በጎች እንደሚፈልግ፤ እኔም በጎቼን እፈልጋለሁ” ይላል። 34፡12 የወንጌልም ታላቅ ምልክት ስለሆነው ስለ ቅዱስ ሰንበት ደጋግሞ ስለሚናገር ምዕራፍ ህያን አደራ ዝመቱበት።

ዳንኤልን እጅግ ስለማከብረውና ስለማደንቀው እንቅ ብዬ ብጠራው ደስ ይለኝ ነበር። ነገር ግን ልማድ ሆኖ የፈጠረንን አምላክ ሳይቀር እንኳን እንተ ብለን ነው የምንጠራው። ልማድ በሰው ላይ ትልቅ ኃይል አለው።

ዳንኤል ከይሁዳ አገር ተማርኮ ወደ ባቢሎን የተወሰደ ጎልማሳ ነበር። ጊዜ ጥሎት ምርኮኛ ቢሆንም እንኳን አእምሮውንና ልቡን ያለ እንዲሁ አምላክ በስተቀር ማንም እንዳይማርከው ቆርጦ ተነሳ።

“ዳንኤል ግን በንጉሱ ምግብና የወይን ጠጅ እንዳይረከስ ወስነ።” 1፡9

ሰው ሁሉ ሆዱን ካሸነፈ ሁሉን እንዳሸነፈ ሰሰሚቆጠር የዳንኤል አጀማመሩ መልካም ነበር።

ዳንኤል ለእግዚአብሔር እንደ ምስሶ ቀጥ ብሎ የቆመ ስለነበረ እሱንና ጓደኞቹን አምላክ የተለየ በረከት አጎናጸፋቸው። “በማንኛውም ሰነ ጽሑፍና ትምህርት ዕውቀትንና ማስተዋልን ሰጣቸው፤ ዳንኤልም ማንኛውንም ራዕይና ሕልም የመረዳት ችሎታ ነበረው።” 1፡17

ንጉሱ ያለመውን ከባድ ሕልም አዋቂ የተባለ ሁሉ ማንም ሊያስታውሰውና ፍቺውንም ሊነግረው ባልቻለበት ወቅት ዳንኤል ከተፍ ብሎ ማመን እስኪያቅተው ድረስ አንድ በአንድ ሲነግረው ተደስቶ ሽልማት ሹመት ሰጠው። “በከፍተኛ ስልጣን ላይ አስቀመጠው፤... የመላው የባቢሎን እውራጃ ገዥ አደረገው።” 1፡42

ዳንኤል መከራ አያጣውም ነበር፤ በምቀኞች ተከሶ ከአናብስት መካከል እስከ መጣል ደረሰ ነገር ግን አምላኩ እንደገና ታደገው። “አምላኬ መልአኩን ልኮ የአንበሶቹን አፍ ዘጋ፤ እነርሱም አልጎዱኝም።” 6፡22

የዳንኤል መጽሐፍ ታሪክ እንዳለበት ያህል ትንቢትም ሞሎቶበታል። ዋናው ነጥብ ግን በየጊዜያቸው የተለያዩ መንግስታት እንደሚነሱና እንደሚያልፉ በመጨረሻም የመሲሐ የየሱስ ክርስቶስ መንግስት ለዘላለም እንደሚጸና የሚገልጽ ነው። “ከሰማይ በታች ያሉ መንግስታት ልዕልና ስልጣንና ታላቅነት ለልዑሉ ሕዝብ ለቅዱሳን ይሰጣል፤ መንግስቱም የዘላለም መንግስት ይሆናል።” 7፡27

ታሪክ ለዘላለም አይገሰግስም፤ የሚቆምበት ጊዜ አለ። በዚያ ዘመንም ታይቶ ተሰምቶ የማይታወቅ መከራ በዓለም ላይ ይደርሳል። ከመከራውም በኋላ ታላቁ ተስፋችን የክርስቶስ ዳግም ምጽዓት ይሆናል። “ታላቁ አለቃ ሚካኤል ይነሳል ... ከምድር አፈርም ውስጥ ካንቀላፉት ብዙሞች ይነሳሉ።” ለዳንኤልም ይህ ተስፋ ተሰጥቶታል “በቀኖቹ መጨረሻ ተነስተህ የተመደበልህን ርስት ትወስዳለህ።” 12፡13

በጋብቻ አብዛኛውን ጊዜ ደግ ለደግ አይገናኙም፤ የሚጋቡት ተቃራኒዎች ናቸው። ሆሴዕ ብሩክ የአምላክ ነቢይ ነበር፤ ባለቤቱ ግን ምሳሌም ይሁን እውነት ለብልግና ራሷን አሳልፋ የሰጠች ወራዳ ሴት ነበረች። እግዚአብሔር የወደቀውን ኃጢአተኛ እንደሚወድ ሆሴዕም እሷን ለመመለስ ያልሞከረው ነገር የለም ነበር። “እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እንደወደዳቸው እንተም እርሷን ውደዳት” ተብሎ ታዞ ነበር። 3፡1

ጎሜር በዘመኑ የነበሩት ዓመጸኛና ዘማዊ ሕዝብ ምሳሌ ነበረች። ሕዝቡ እግዚአብሔርን ለማስቀየምና ለማሳዘን ሆ ብሎ ተነስቶ ነበር። ጣዖት አምልኮ በሕዝቡ ልብና በአገሩ ውስጥ ተጥለቅልቆ ነበር። “ኤፍራም በቀላሉ እንደምትታለል አእምሮ እንደሌላት ርግብ ነው፤ አንድ ጊዜ ወደ ግብጽ ይጣራል፤ ሌላ ጊዜ ደግሞ ወደ አሰር ይዞራል።” 7፡11 “ታማኝነት የለም፤ ፍቅርም የለም፤ እግዚአብሔርን ማወቅ በምድሩ የለም።... የሕዝቡ ኃጢአት ለመብል ሆኖላቸዋል፤ ርኩስነታቸውንም እጅግ ወደዱ ካህናቱም ከሕዝቡ የተለዩ አይደሉም።” 4፡2,8 “ኤፍራም ከጣዖታት ጋር ተጣምሯል፤ እስቲ ተውት።” 4፡17

ይህ ሁሉ ሲደረግ አምላክ «ብራቸው ያውጣቸው» ብሎ በዝምታ አይመለከትም። መጥራት፤ ለንስሐ መጋበዝ የአምላካችን የተቀደሰ ልማዱ ነው። “እስራኤል ሆይ በኃጢአትህ ምክንያት ስለ ወደቅህ ወደ አምላክህ ወደ እግዚአብሔር ተመለስ።” 14፡1 አምላክ በምሕረቱ የታወቀና ይቅር ለማለትም ዘወትር ዝግጁ ነው። ወላጆች በልጆቻቸው ይጨክኑ ይሆናል፤ አምላክ ግን በፍጥረቱ አይጨክንም። እንደዚህ ይላል “እኔ ከዳተኝነታቸውን እፈውሳለሁ እንዲሁ እወዳቸዋለሁ። ቁጣዬ ከእነሱ ተመልሷል።”

ለተመለሱ ዕጽብ ድንቅ ተስፋ እንደሚጠብቃቸው ነቢዩ ሆሴዕ ከመናገር ወደ ኋላ አሳለም። ሕይወትን ልምላሜን ያገኛሉ። ክብርም ሁሉ ይመለስላቸዋል። “ድጋ አደጉ እንኳን ከአንተ ርኅራሄ ያገኛልና።” ይላል ነቢዩ። የሱስም በአዲስ ኪዳን ወደ እኔ የሚመጣውን ወደ ሜዳ አልሰደውም ብሏል። ድጋ አደጉ እንኳን ከአንተ ርኅራሄ ያገኛልና።

የተመለሰ ሰው “ውስቴ እንደ ወይራ ዛፍ ሽታውም እንደ ሊባኖስ ዝግባ ይሆናል... እንደ ወይን ተክል ያብባል፤ ዝናውም እንደ ሊባኖስ የወይን ጠጅ ይወጣል።” 14፡7

ነቢዩ ሆሴዕ ሐት በተሞላበት ዐረፍተ ነገር መጽሐፉን ይደመድማል። 14፡10 “የእግዚአብሔር መንገድ ትን ነው። ጸድቃን ይሄዱበታል፤ ዓመጸኞች ግን ይሰናከሉበታል።”

“እግዚር ሲቆጣ በትር አይቆርጥም
ያደርጋል እንጂ ነገር እንዳይጥም።”

ይባላል። ሲቆጣ የተለያዩ መቅሰፍቶችን የሚፈቅድበትም ጊዜ አለ። በኢ.ዮ.ኤ.ል ዘመን ዓመጸኛውን ሕዝብ የቀጣው በከባድ የአንበጣ ሰራዊት ነበር። እነኚያ አንበጣዎች ኃይለኞችና አስፈሪዎች ከመሆናቸውም በላይ የማይገቡበት ቀዳዳና የማያወድሙት ነገር የለም ነበር። እንደዚህ ዓይነት የአንበጣ ሰራዊት ከዚህ ቀደምም ታይቶ አይታወቅም፤ ወደፊት እንደ እሱ ያለ አይታይም። “በፊታቸው እሳት ይባላል፤ በኋላቸው ነበልባል ይለበልባል። በፊታቸው ምድሪቱ እንደ ኤደን ገነት ናት፤ በኋላቸውም ባዶ ምድረ በዳ ነው። ምንም እያመልጣቸውም። መልካቸው እንደ ፈረስ መልክ ነው፤ እንደ ፈረስ ጦርም ይጋልባሉ።” 2፡3-4

ምሳሌ 26፡2 “ከንቱ እርግማን በማንም ላይ አይደርስም” ይላል። ይህ የአንበጣ መቅሰፍት በኢ.ዮ.ኤ.ል ዘመን ለምን መጣ? ምክንያቱን እሱ ራሱ ይነግረናል። 3፡13 “የወይን መጭመቂያው ሞልቶ ከጉድጓዶቹ ፈሰሰልና ከፋታቸውም እንደዚህ ታላቅ ነው። በከፋታቸውም የተነሳ ያደረጉትን ሲዘረዝር እንዲህ ይላል “በሕዝቤ ላይ ፅጣ ተጣጣሉ፤ ወንዶች ልጆችን በዝሙት አዳሪዎች ለወጡ፤ ወይንም ለመጠጣት፤ ሴቶች ልጆችን ሸጡ። ... ከዝ ምድራችሁ ልታርቋቸው የይሁዳንና የኢየሩሳሌምን ሰዎች ለግሪኮች ሸጣችኋል።” 3፡3,6

በዚህ በበደላቸው የተነሳ ታላቅ መከራ እንደሚመጣቸው ነቢዩ “ወዮ ለዚያ ቀን የእግዚአብሔር ቀን ቀርቧልና ሁሉን ከሚችል አምላክ እንደ ጥፋት ይመጣል።” እያለ ያስጠነቅቃቸዋል። 1፡15

ታዲያስ ምን ያድርጉ? “አሁንም ቢሆን በጸም በልቅሶና በጋዘን በፍጹም ልባችሁ ተመለሱ ... ልባችሁን እንጅ ልብሳችሁን አትቅደዱ፤ ወደ አምላካችሁ ወደ እግዚአብሔር ተመለሱ፤ እሱ መሐሪና ርህሩህ፤ ቁጣው የዘገዩ ፍቅሩ የበዛ፤ ከፋ ነገር ከማምጣት የሚታገስ ነው።” 2፡12-13 ሁሉም፤ ጡት የሚጠቡት እንኳን ሕጻናት ሳይቀሩ ተሰብስበው አምላክን ይቅርታ እንዲለምኑ የከረረ ጥሪ ያቀርብላቸዋል።

ይቅርታ ሲጠይቁ ከምሕረት ጋር የተለያዩ በረከቶች ይወርዳሉ። 2፡25, 3፡18 “አንበጣችና የአንበጣው መንጋ የበላውን ዓመታት ዋጋ እመልስላችኋለሁ፤ እስክትጠግቡ ብዙ ምግብ ይኖራችኋል። ... የዚያን ጊዜ ተራሮች አዲስ የወይን ጠጅ ያንጠባጥባሉ፤ ኮረብቶችም ወተት ያፈሳሉ፤ በይሁዳ ያሉ ሽለቆዎች ሁሉ ውሃ ያፈሳሉ፤ ከእግዚአብሔር ቤት ምንጭ ይፈልቃል።”

ኃጢአት የግለሰብም ሆነ የመንግስታት ቅጣት ሳያስከትል አይቀርም። ነቢዩ አሞጽ በአካባቢው ያሉትን ስድስት መንግስታት በስም እየጠራ ኃጢአታቸውንና የሚደርስባቸውንም ቅጣት በዝርዝር ይነግራቸዋል። እስራኤልም ይሁዳም ምንም የእግዚአብሔር ሕዝብ ቢባሉ እነሱም በድለዋልና ከቅጣት እያመልጡም።

እስራኤላውያን “ጸድቁን ስለ ጥረ ብር፤ ችግረኛውንም ስለ ጥንድ ጫማ ይሸጡታል። የድሆችን ራስ በምድር ትቢያ ላይ ይረግጣሉ፤ ፍትሕንም ከጭቀኖች ይነጥቃሉ። አባትና ልጅ ከአንድ ሴት ጋር ይተኛሉ፤ እንዲህም እያደረጉ ቅዱስ ስሜን ያረክሳሉ።”

በደላቸውን ከብዙ ጥቂቱን አየን፤ ቅጣታቸውስ ምን ይሆን? “ከእነርሱ አንድ ሰው አይሸሽም፤ ቢሸሽም የሚያመልጥ የለም፤ መቃብር በጥልቀት ቆፍረው ቢወረዱም እጄ ከዚያ ታወጣቸዋለች። በቀርጫሉስ ጫፍም ላይ ቢሸሽጉም አድኜ ፈልጌ ከዚያ አወርዳቸዋለሁ፤ እይዛቸዋለሁም። በጥልቅ ባሕር ውስጥ ቢሸሽጉም ከዚያ እባቡ እንዲነድፋቸው አደርጋለሁ። በጠላቶቻቸው ተነድተው በምርኮም ቢወስዱም በዚያ እንዲገድላቸው ሰይፍን አዛለሁ፤ ለመልካም ሳይሆን ለክፉ፤ ዓይኔን በእነሱ ላይ አደርጋለሁ።” 9፡1-4

“ለመልካም ሳይሆን ለክፉ፤ ዓይኔን በእነሱ ላይ አደርጋለሁ።” ይህ ከባድ የሚያስፈራ አነጋገር ነው። አምላክ ሲቆጣ አይጣል ነው። ምሕረት ግን ሲያደርግ ነገር ሁሉ ይለዋወጣል፤ በሕዝን ፈንታ ደስታ፤ በቅጣት ፈንታ ሰላም፤ ጨለማም ሁሉ ተገፎ ብርሃን ስፍራውን ይወስዳል።

ትንቢተ አሞጽ ምንም እንኳን በቁጣ ቢጀምር መደምደሚያው ብሩህ በሆነ ተስፋ የተሞላ ነው። እግዚአብሔር አምላክ ዓመጸኛውን ከመቅጣት ያልቅ የሚደሰተው ይቅር በማለትና በተድላ ወደተሞላ ሕይወት በማምጣት ነው። አምላክ የሚሰጣቸው ተስፋዎች ሁሉ አንደኛ እውነት ናቸው፤ ሁለተኛ እሱ በፈለገበት መንገድና ጊዜ ይፈጸማሉ። ተመልክቱ የመጨረሻው ምዕራፍ የሚለውን፡-

“የወደቀውን የዳዊትን ድንኳን አነሳለሁ፤ የተሰበረውን እጠግናለሁ፤ ቀድሞ እንደነበረው አድርጌ እስራዋለሁ። ... አዲስ የወይን ጠጅ ከተራሮች ይንጠባጠባል፤ ከኮረብቶችም ይፈሳል። ... እነሱም የፈረሱትን ከተሞች መልሰው ስርተው በውስጣቸው ይኖራሉ፤ የወይን ተክል ተክለው ጠጁን ይጠጣሉ፤ አታክልት ተክለው ፍሬውን ይበላሉ።”

ከመውደቅ በፊት አስቀድሞ የሚመጣ ትዕቢት ነው። ያበጠ ነገር አንድ ቀን መፈንዳቱ አይቀርም። ኢደም የኤሳው ዘሮች አገር ማን ይደርስብኛል ብሎ በራሱ ይመካ ነበር። የፈጸመው ክፉ እድራሳት ስለነበረ እሳይ የነበረው እታች ይወርዳል። ውሳኔው ከሳይ ከሰማይ የመጣ ስለሆነ ማንም ሊያግተው አይችልም። በዙሪያውም የነበሩት የድንጋይ ተገኛች ከምንም ሊከላከሉለት አይችሉም።

“አንተ በሰንጠቃ ዓለት ውስጥ የምትኖር መኖሪያህን በከፍታ ስፍራ ያደረግህ ለራስህም ማን ያወርደኛል የምትል፤ የልብህ ትዕቢት አታልሎሃል። እንደ ንስር መጥቀህ ወደላይ ብትወጣ ከዚያ አወርድሃለሁ ይላል እግዚአብሔር።”

ይኸ ሁሉ ዛጅ በኤደም ላይ ለምን ተሰዘነረ? ምን ጥፋት ነበር የፈጸመው? ዝም ብሎ ለደስታ ያለምንም ምክንያት አምላክ ሰውን ወይም መንግስትን አይቀጣም። በማንም ላይ ግፍ መስራት ከአምላካችን ባሕርይ ውጭ ነው።

የቅጣቱን መነሻ ሲነግረን እንዲህ ይላል። “በወንድምህ በያዕቆብ ላይ ሰላደረግኸው ግፍ በዕፍረት ትሸፈናለህ፤ ለዘላለምም ትጠፋለህ። በጭንቀታቸው ቀን በትዕቢት ልትናገር አይገባህም ነበር። በጥፋታቸው ቀን ሀብታቸውን መዝረፍ አይገባህም ነበር። ስደተኞችን ለመግደል በመንታ መንገድ መጠባበቅ አይገባህም ነበር፤ በጥፋታቸው ቀን የተረፉትን አሳልፈህ መስጠት አልነበረብህም።” 1፡10,13,14

ገና ኃጢአት ሲጀመር ነው ወንድም በወንድሙ ላይ መጨከን የጀመረው፤ ቃየል ወንድሙን አቤልን ገደለው። በአምላክ ፊት እንኳን ወንድምን ማሳደድና መግደል ይቅርና መጥላትም እንኳን እንደ ወንጀል ይቆጠራል። “ወንድሙን የሚጠላ ነፍስ ገዳይም ነው፤ የዘላለምም ሕይወት እንደሌለው ታውቃላችሁ።” 1፡የሐ. 3፡15

“አንተም ክፉ ነበርክ ክፉ አዘዘብህ
እንደ ገና ዳዖ እሳት ነደደብህ።”

ከፋትን የዘራ ከፋትን ያጭዳል፤ ከዚህ የተፈጥሮ ሕግ ኤደም አላመለጠም። ታጥኦን በመጨረሻ ድምጽማጣቸው እንደሚጠፋ የኤሳውም ዘሮች ዕጣ ፋንታቸው ተመሳሳይ ነበር። 1፡18 “የኤሳው ቤት ገለባ ይሆናል ... ከኤሳው ቤት የሚተርፍ አይኖርም እግዚአብሔር ተናግሯልና።”

ነንዌ ወደሚባል ከተማ ከባድ የማስጠንቀቂያ መልእክት ይዞ እንዲሄድ ነቢዩ ዮናስ ታዘዘ። የመለኮት አስተሳሰብ ከእሱ አሳብ ጋር ስላልተስማማ የራሱን አቅጣጫ ቀየሰ።

ማዕበሉ መርከቧን ሲያንገላታት ተሳራሪዎቹ ሁሉ ወደ አምላኮቻቸው ሲጮሁ ዮናስ ምቹ ቦታ መርጠ፤ «ዓለም ይህና ሰንብች» ብሎ እንቅልፉን ይለጥጥ ነበር። ከእንቅልፉ ከቀሰቀሱት በኋላ ይህ ሁሉ የመጣው በእሱ ምክንያት ስለነበረ በራሱ ላይ ትልቅ ፍርድ ፈረደ። “ይህ ታላቅ ማዕበል በኔ ምክንያት እንደመጣባችሁ አውቃለሁ፤ አንስታችሁ ወደ ባሕር ጣሉኝ፤ ባሕሩም ጸጥ ይላል” አለ። 1፡12

ተጥሎም በዓሳው ውስጥ እያለ ጸለየ፤ ጸሎቱም ተሰማ። “ነፍሴ በዛለች ጊዜ እግዚአብሔር ሆይ አንተን አሰብሁ፤ ጸሎቴም ወዳንተ ወደ ትዱስ መቅደስህ ደረሰች።” 2፡7

ከዓሳው ከተተፋ በኋላ አስቀድሞ የተሰጠውን መልእክት ለማስማት በሄደበት ጊዜ ሕዝቡ ከሊቅ እስከ ደቂቅ ንጉሱም ሳይቀር ማቅ ለብሰው አመድ ነስንሰው በጸሎትና በጸም ንሰሐ ገቡ፤ ይህንንም አይቶ ቸሩ አምላክ ፊቱን ወደ እነሱ መለሰ።

“የነንዌ ሰዎች በውነት ከልቦና
መጸጸታቸውን እግዚአብሔር አየና
ፍጡር ቢለምነው እንባ እያፈለሰ
ምሕረቱን አውርዶ መዓቱን መለሰ።”

በዚህ ምክንያት ከመደሰት ፈንታ ዮናስ አለመጠን ተቆጣ፤ ጭራሽም ሞቱን ተመኘ። “እሁንም እግዚአብሔር ሆይ ነፍሴን ውሰድ፤ ከመኖር መሞት ይሻለኛል” እስከ ማለት ደረሰ። 4፡3

መቼም የተናገረው ትንቢት መፈጸሙ አይቀር ብሎ ከተራራው ላይ ዳስ ሰርቶ ቢጠባበቅ፤ ቢጠባበቅ ምንም የሆነ የለም። የጸሐዩም መቀት እንዳይነዳው የቅል ተክል በድንገት በቅሎ፤ በፍጥነት ደርሶ ጥላ ሆነለት በዚህም አለመጠን ተደሰተ። ነገር ግን በማግስቱ ትል መጥቶ ተክሉን ስለበሳው ፊት የተደሰተውን ያህል ዮናስ አዘነ፤ ተናደደ። በዚያ ላይ ጸሐይዋ በበለጠ ስታቃጥለው ነቢዩ በቁጣ ጨሰ። ከዚህ የተነሳ ሞቱን አጥብቆ ፈለጋት።

እግዚአብሔርም ዮናስን «ያልለፋህበት ተክል በመድረቁ ይህን ያህል ማዘን አይገባህም» አለው። ከመቶ ሆያ ሺ ሰው በላይ ያለበት ከተማ ሲጠፋ ማዘን የሚገባኝ እኔ ነኝ አለው። ዮናስ ዕድሜ ልኩን ይህንን ትምህርት የረሳ አይመስለኝም።

33 ሚክያስ

ከዚህ መጽሐፍ ከብዙው ትምህርት መካከል አራት ነጥቦች ብቻ እንወስዳለን። ጌታችን የሱስ ክርስቶስ የሚወለድበትን ትክክለኛውን ቦታ ከነቢያት ሁሉ የነገረን ሚክያስ ነው።

“እንቺ ግን ቤተልሔም ኤፍራታ ሆይ፤ ከይሁዳ ነገዶች መካከል ትንሿ ብትሆንም አመጣው ከጥንት ከቀድሞ ዘመን የሆነ የአስራኤል ገዢ ከእንቺ ይወጣልኛል።” 5:2

«የተወለደው የአይሁድ ንጉስ የት ነው?» ብለው ከሩቅ የመጡት ጠቢባን ይህንን ጥቅስ ሲያዩ ምን ያህል ደስ ብሏቸው ይሆን!! ለኛም ይህን ማወቃችን ጥልቅ ደስታ ሊሰጠን ይገባል።

ሚክያስ በምድራዊው ጉዞአችን፤ እረማመዳችንና እኗኗራችን እንዴት መሆን እንደሚገባው እጥር ምጥን ያለ መመሪያ ስጥቶናል።

“ሰው ሆይ መልካም የሆነውን አሳይቶሃል፤ እግዚአብሔር ካንተ የሚፈልገው ምንድን ነው? ፍትሕን ታደርግ ዘንድ፤ ምሕረትንም ትወድ ዘንድ፤ በአምላክህም ፊት በትሕትና ትሄድ ዘንድ አይደለምን?” 6:8

ይህ ነቢይ ስለ ትልቁ ጉዳይም፤ ወሰን ስሌለው ስለ እግዚአብሔር ምሕረት ያስተምረናል።

“ጋጢአት ይቅር የሚል፤ የሚምር እንዳንተ ያለ አምላክ ማነው? ለዘላለም አትቆጣም፤ ነገር ግን ምሕረትን በማድረግ ደስ ይልሃል፤ ተመልሰህ ትራራልናለህ፤ ጋጢአታችንንም በእግርህ ትረግጣለህ፤ በደላችንንም ሁሉ ወደ ጥልቅ ባሕር ትጥላለህ።” 7:18-19 ይህ እጅግ የከበረ ተስፋ ደራሲውን ይህን ያህል ያስደስተ አንባቢውንም ያስደስት ይሆን?

በዚህ ዓለም ውስጥ መከራ፤ ችግር፤ ጭቅጭቅ፤ ንትርክና እሱን የመሳሰለውን ለቀመሱ ከሚገመተው በላይ ድንቅ የሆነ ዘመን እንደሚመጣ ያረጋግጣል።

7:11 “ቅጥሮቻችሁን የምትሰሩበት፤ ድንበራችሁንም የምታስፋበት ቀን ይመጣል።”

5:4 “መንጋውንም ይጠብቃል፤ በዚያ ጊዜ ኃያልነቱ እስከ ምድር ዳርቻ ስለሚደርስ ተደላድለው ይኖራሉ፤ እርሱም ሰላማቸው ይሆናል።”

በዚህ ዓለም ሰላም የሕልም እንጀራ ነው፤ እሷ 9:14 እንደሚለው በክርስቶስ ግዛት ግን “ለመንግስቱ ሰፋት፤ ለሰላሙም ብዛት ፍጻሜ የለውም።”

34 ናሆም

እንዲመጣ እናንተ ቤት
ናሆም ብላችሁ ጋብዙት።

ትንቢተ ናሆም ለተጎሳቆሉና ለሚፈሩ የሚያጽናና ቃል፤ ለዓመጸኞች ደግሞ ከባድ ማስጠንቀቂያ አለበት። በዮናስ ዘመን ልዩ ምሕረትን ያገኘ አገር ከረጅም ዓመታት በኋላ ያንን ታሪክ ረሱቱ፤ የአምላክን ደግነት ዘንግቶ የጥንቱ በሽታ አገርሽቶበት በዓመጽና በተንኮል በኩል ተሰልፎ እናየዋለን።

እግዚአብሔር የምሕረት አምላክ ነው፤ ይህንን ሽ. ጊዜ ብናገረው ደስ ይለኛል። መልካም ሐኪም የታመመውን ማከምና ማዳንን እንደሚወድ ጌታም ሰውን ይቅር ማለትንና እንደገናም መገንባት ይወዳል። ትንቢተ ዮናስ የሚያስተምረን ይህንን ነው። ትንቢተ ናሆም ግን እግዚአብሔር የበቀል አምላክ እንደሆነ ይገልጻል። የኛ አምላክ ነገር ሲበላሽ ዝም ብሎ እኛን አጣምሮ አይመለከትም። አስፈላጊውን እርምጃ እሱ በፈቀደበት ጊዜ፤ በፈቀደበት መንገድ፤ በፈቀደበት ሁኔታ ይፈጽማል።

“እግዚአብሔር ቀናተኛና ተበቃይ አምላክ ነው። እግዚአብሔር የሚበቀል በመዓትም የተሞላ ነው። እግዚአብሔር ባላጋራዎቹን ይበቀላል፤ በጠላቶቹም ላይ ቁጣውን ያመጣል። እግዚአብሔር ለቁጣ የዘገዩ በኃይልም ታላቅ ነው። እግዚአብሔር በደስኛውን ሳይቀጣ አያልፍም።” 1:2-3

ነንዩ ምን አጠፋ? ሕዝቡ ምን አደረገ? መንግስቱስ ምን በደለ? “ስለ አንተ የሰማ ሁሉ በውድቀትህ ደስ ብሎት ያጨበጭባል። ወሰን የሌለው ጭካኔህ ያልነካው ማን አለ?” 3:17 አለመጠን ጭካኔ የሚያበዛ መንግስት ነበር። “ሬሳ በሬሳ ሆኗል፤ ስፍር ቁጥር የለውም።” አልቃሿ እንዲህ ትላለች፡ «ሞጣ ቀራንዮ ምነው አይታረስ በሬሳ ላይ መጣሁ ከዚያ እስከዚህ ድረስ።»

በዚያ ጊዜም ልክ እንደዚህ ነበር፤ ስለዚህ ልዑል አምላክ እርምጃ መውሰድ ሆነበት። “የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ተናገረ እኔ በጠላትነት ተነስቼብሻለሁ።” “የተሰሩትን ጣዖታት እደመሰላለሁ፤ መቀበሪያህን እምስልሃለሁ አንተ ክፉ ነህና።” 1:14

ትንቢተ ናሆም ግን ለሚያምኑ መልካም መልእክት አለበት፤ ናሆም 1:7ን በጭንቀት ጊዜ ሁሉ እንጠቅስዋለን። “እግዚአብሔር መልካም ነው፤ በጭንቅ ጊዜ መሸሽጊያ ነው፤ ለሚታመኑበት ይጠነቀቅላቸዋል።”

35
ዕንባቆም

“ለኔም ከነቢያት አንዱ ደረሰኝ
እንባቆም ብለውም ዓይኔ እምቢ አለኝ።”

ዕንባቆም ደፋር ነበር፤ እግዚአብሔርን እንኳን ሳይቀር ጥያቄ ጠይቋል።
አንዳንዴ የእግዚር ስራ ያጋባል ግራ፤ አንዳንዴ የእሱ አድራጎት
ይዳርጋል ለእንቅፋት።

ነቢዩን ግራ ያጋባው ሁለት ነገር ነበር። አንደኛው ጉዳዮችን
ለመፈጸም አምላክ መዘግየቱ። መገንዘብ የሚገባን ቁም ነገር አምላክ
የራሱ የጊዜ ሰሌዳ እንዳለው ነው። እኛ ባስብንበት ጊዜና ሰዓት ሳይሆን
በራሱ ሰዓትና ጊዜ ስለሚሰራ መታገስና መጠበቅ ይኖርብናል። “ራእዩ
የተወሰነለትን ጊዜ ይጠብቃል፤ ስለ መጨረሻውም ይናገራል እርሱም
አይዋሽም፤ የሚዘገየም ቢመስል ጠብቀው በእርግጥ ይመጣል
አይዘገይምም።” 2፡3

ሌላው ያልገባው ጉዳይ ግፍ ሲደረግ፤ ጠማማ ነገር ሲፈጸም አምላክ
ዝም ማለቱ ነበር። 2፡13 “ዓይኖችህ ክፉውን እንዲያዩ እጅግ ንጹሕን
ናቸው።” «አንተ ቅዱስና ንጹሕን ማየት የምትወድ ይህ ሁሉ ነገር
ሲሆን እንዴት አስቻለህ? ለምን ዝም ትላለህ?» ብሎ ይጠይቀዋል።
ነቢዩ ብቶቱን ከመግለጽ ወደ ጓላ አላለም። “ምድርን ሁሉ የሚወሩትን
ጨካኝና ፈጣን የሆኑትን ባቢሎናውያንን አስነሳለሁ።” «ይህ እንዴት
ሊሆን ይችላል? እንዴት ባዕድ አረመኔ ሕዝብ የአምላክን ወገን የሆነውን
እንዲጨቁን ይፈቀድለታል?» ነቢዩ እንደዚህ ያሉ ጥያቄዎችን ይሰነዘር
ነበር።

ጥያቄ መጠየቅ አይከለክልም፤ መልሱን ግን ወዲያውኑ ለማግኘት
መጣደፍ የለብንም። በዓለማችንም ውስጥ አንዳንድ ነገር ሲከሰት
«እግዚአብሔር እያለ እንዴት ይህ ሁሉ ነገር ይፈጸማል?» እያልን ወደ
ጥርጥር ከመግባት ይልቅ በእምነት ሁሉንም ነገር መጠባበቅ ይገባል።
“ጸድቅ ግን በእምነት ይኖራል።” 2፡4 “እግዚአብሔር በተቀደሰ መቅደሱ
አለ፤ ምድርም ሁሉ በፊቱ ጸጥ ትበል።” 2፡20 ግፈኛ እንደሆነ ዞሮ ዞሮ
ዋጋውን ማግኘቱ አይቀርም። “የጥፋትን ቀን በትዕግስት እጠባበቃለሁ።”
3፡11 እስከዚያ የወሰነው ውሳኔ ለኛም ጥልቅ የሆነ ትምህርት ስላለበት
በፍጹም አንርሳው።

“ምንም እንኳን የበለሰ ዛፍ ባያፈራ ከወይን ተክልም ፍሬ ባይገኝ፤
የወይራ ዛፍም ፍሬ ባይሰጥ፤ እርሻዎችም ሰብል ባይሰጡ የበጎች ጉረኖ
እንኳ ባደውን ቢቀር፤ ላሞችም በበረት ውስጥ ባይገኙ እኔ ግን
በእግዚአብሔር ደስ ይለኛል በድነቴም አምላክ ሐሴት አደርጋለሁ።”

36
ሶፎንያስ

“ኢትዮጵያውያን ሆይ! እናንተም በሰይፍ ትገደላላችሁ” 2፡12። ይህን
ጥቅስ ያስቀደምኩት፤ ማንም ከበደለ እኛም ላንቀር የሞት ፍርድ
እንደሚጠብቀን ለመግለጽ ነው። እግዚአብሔር በምሕረቱ እንደማያዳላ፤
በፍርዱም አያዳላም። ብዙ ጊዜ ኢትዮጵያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ
በመልካም ተነስታለች፤ ይኸኛው ግን የተለየ ነው።

ይህ ንኡስ ጽሑፍ የሚጀምረው ስለ ጥፋት በመናገር ነው።
“ማንኛውንም ነገር አጠፋለሁ ከምድር ገጽ አጠፋለሁ ይላል
እግዚአብሔር። ሰውንና እንስሳን አጠፋለሁ፤ የሰማይ ወፎች፤ የባሕርንም
አሶች አጠፋለሁ፤ ሰውን ከምድር ገጽ በማስወግድበት ጊዜ ክፉዎች
የፍርስራሽ ከምር ይሆናሉ።” 1፡2-3

እግዚአብሔር ስራው መፍጠር፤ ማልማት፤ ማደስና ማስዋብ ነው።
እዚህ ላይ ግን ሲያጠፋና ሲያወድም እናየዋለን። ከሚወደው ተግባሩ
ውጭ የሚሰራበት ምክንያት በስው ክፋትና ዓመጽናነት የተነሳ መሆኑን
ማወቅ ይገባናል።

የሚፈርድበትን ጊዜ «የእግዚአብሔር ቀን» ይለዋል፤ እሱም
ከምናስበውና ከምናልመው በላይ እጅግ የከፋ ነው። “ታላቁ
የእግዚአብሔር ቀን ቅርብ ነው። ቅርብ ነው ፈጥኖ ይመጣል።
በእግዚአብሔር ቀን የሚሰማው ልቅሶ መራራ ነው። ከዚያም ጦረኛው
ምርር ብሎ ያለቅሳል።” 1፡14 ማንም አያመልጥም። “በዚያ ዘመን
አየሩሳሌምን በመብረት እፈትሻለሁ ተንደላቀው የሚኖሩትን።” 1፡12

ሕይወት ብርሃንና ጨለማ፤ ማግኘትና ማጣት፤ ደስታና ጋዘን
አለበት። ከዚህ ውስጥ መልካም መልካሙ ለዘላለም የጻድቃን ዕጣ ፈንታ
ይሆናል። ይህንን በማስብ አሁኑኑ ልባችን በፍስሐና በሰላም መመላት
ይገባዋል።

“የጽዮን ልጅ ሆይ በፍጹም ልብሽ ደስ ይበልሽ፤ ሐሴትም አድርጊ
እግዚአብሔር ቅጣትሽን አስወግዶታል። ጠላቶሽን ከእንቺ መልሷል
የእስራኤሌል ንጉስ ከእንቺ ጋር ነው። ከእንግዲህ ወዲያ እንዳች ክፉ
ነገር አትፈረም።” 3፡14-15

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መዝሙር ብዙ የሚያስተምረን ነገር አለ።
መላእክት ይዘምራሉ፤ ቅዱሳንም እንዲሁ፤ ክርስቶስም ከደቀመዛሙርቱ
ጋር እንደዘመረ ተጽፎ እናገኛለን። ነገር ግን እግዚአብሔር
እንደሚዘምር እዚህ ላይ ብቻ ነው የተጻፈ። 3፡17 “በእንቺ እጅግ ደስ
ይለዋል፤ በፍትህ ያሳርፍሻል፤ በዝማራም በእንቺ ሐሴት ያደርጋል።”

ሶስተኛ ወይም ሁለተኛ ደረጃን እግዚአብሔር «አሺ» አይልም፤ የሚቀበለው አንደኛ ደረጃን ብቻ ነው። ነቢዩ ሐጌ ካስተማረው ዓቢይ ትምህርት ይህ አንዱ ነው። አስቀድማችሁ «የእግዚአብሔርን መንግስት ጽድቁንም እሹ» ከሚለው ከክርስቶስ ትምህርት ጋር ተመሳሳይ መሆኑን በቀላሉ መረዳት ይቻላል።

ነቢዩ ሕዝቡን በጥያቄ ያፋጥጣቸዋል። “ይህ ቤት ፈርሶ ሳለ እናንተ ራሳችሁ በተዋቡ ቤቶቻችሁ ውስጥ ለመኖር ጊዜ ነውን?” 1:4 የቤተ መቅደሱ ስራ ለረጅም ዘመናት ተወዝፎ ቀርቷል፤ «የእሱ ጊዜ ገና አልደረሰም» እያሉ እነሱ የተዋቡ ቤት ሰርተው ይኖሩ ነበር። ሕሊናቸውን የሚያነቃቃ፤ ከእንቅልፋቸው የሚቀሰቅሳቸው፤ ከቸልተኛ መንፈስ የሚያላቅቃቸው ነቢይ አምላክ አስነሳ። ከአንዴም ሁለቱ «እስቲ የሰራችሁትን አስቡ» እያለ ይጠይቃቸው ነበር።

የእግዚአብሔርን ስራ ቸል በማለታቸው የተነሳ የፈላባቸውን ጉድ አንድ በአንድ ሳይደብቅ ነገራቸው። “ብዙ ዘራችሁ ነገር ግን ያጨዳችሁት ጥቂት ነው፤ በላችሁ አልጠገባችሁም፤ ለበላችሁ ግን አልሞቃችሁም፤ ደመወዝን ተቀበላችሁ ግን ተቀብላችሁ በቀዳዳ ኮሮጆ የማስቀመጥ ያህል ነው።” 1:6

ሕዝቡ የሚኖረው የሚያሳዝን በረከት አልባ የሆነ ሕይወት ነበር፤ ለዚህ ምክንያት የሆነውን ነገር ከነገራቸው በኋላ መፍትሔውንም ይገልጽላቸዋል። 1:7 “ወደ ተራራ ውጡ፤ እንጨት እምጡ፤ ቤቱን ስሩ” ይህ ነው የችግሩ መፍትሔ ብሎ ነገራቸው።

«አሺ» ብለው መታዘዝ ሲጀምሩ በረከቱም መፍሰስ ጀመረ። 1:19 “ከዚያ ቀን ጀምሮ እባርካችኋለሁ” ብሎ ነበር አምላክም ቃሉን ጠበቀ።

የሚሰሩት ቤተ መቅደስ ጥንት ስሎምን ከሰራው ጋር ሲወዳደር በምንም በኩል ለመወዳደር ስለማይችል አንዳንድ ሰዎች በጣም አዘኑ። 2:7 “የሕዝቦች ሀብት ሁሉ ወደዚህ ይመጣል፤ ይህንም ቤት በክብር እምላዋለሁ” ብሎ ጌታ አምላክ አጽናናቸው።

ሐጌ ከነቢያት ሁሉ የታደለ ሰው ነበረ ያቀደው የተናገረው ሁሉ ተሳክሏት፤ ይህ ብቻ ሳይሆን በቀኝና በግራ የሚደግፉት በፈረሐ እግዚአብሔር የተሞሉ ዘሩባቤልና ኢያሱን የመሰሉ አብረውት የሚሰሩ ባልደረባዎች ነበሩት፤ በዚህ ብቻ እያበቃም ሕዝቡም ያክብረውና ይታዘዝው ነበር። 1:12 “የሐጌን መልእክት ሰጡ፤ አምላካቸው እግዚአብሔር ልኮታልና፤ ሕዝቡም እግዚአብሔርን ፈሩ።”

አይዘህ! በርታ! የሚለንን ሰው እጅግ እንወደዋለን። የዘካርያስም ዋናው ተግባር ከስደት ወደ አገራቸው የተመለሱትን ማጽናናትና ማደፋፈር ነበር። «ማነው እንደ እግዚአብሔር አዋቂ፤ ኃይለኛ፤ ተራራ እነቃናቂ» እያለ ወደ ራሳቸው ከመመለስት ፈንታ ወደ አምላክ ያመለክታቸው ነበር። “ታላቅ ተራራ ሆይ እንተ ምንድን ነህ? በዘሩባቤል ፊት ደልዳላ ሜዳ ትሆናለህ።” 4:7 የአምላክ ጉዳይም የሚንቀሳቀሰውና የሚፈጸመው በሰው ጥበብና ኃይል ሳይሆን በመለኮት ጉልበት እንደሆነ ሊያስታውሳቸው “በመንፈሴ እንጂ በኃይልና በብርታት አይደለም” እያለ አምላክ ራሱ ነገራቸው። 4:6

ከእግዚአብሔር ጋር አብሮ ሊሰራ የሚችለው ከእሱ ጋራ ካለ ሕዝብ ጋር ሲሆን ንስሐ እንዲገቡ ጥሪ ተደረገላቸው። “ወደ እኔ ተመለሱ፤ እኔም ወደ እናንተ እመለስላሁ። ከክፉ መንገዳችሁና ከክፉ ስራችሁ ተመለሱ።” 1:3-4 ከተመለሱ የበረከት እጁ እንደሚከፈትና ካስቡትና ካለሙት የበለጠ እንደሚያደርግላቸው ያረጋግጥላቸዋል። “በምሕረት ወደ ኢየሩሳሌም እመለስላሁ በዚያም ቤቱ እንደገና ይሰራል መለኪያ ገመድም በኢየሩሳሌም ይዘረጋል ... ከተሞቹ እንደገና ብልጽግና ይትረፈረፍባቸዋል እግዚአብሔር እንደገና ጽዮንን ያጽናናል።” 1:16-17

ከስደት ተመልሰው ቤተመቅደስ በመስራት ላይ ለነበሩት ሰዎች የገጠማቸውን እንቅፋት ተጋጥመው የተጣለባቸውን ኃላፊነት እንዲፈጽሙ በተለያዩ ራእዮችና መልእክቶች ተስፋ ከመስጠቱም በላይ ነቢዩ ዘካርያስ ስለ ክርስቶስ ክሌሎቹ ንኡስ ነቢያት የበለጠ ተናግሯል።

ለክርስቶስ “ቅርንጫፍ” የሚል ስም ሰጥቶታል። 3:8 እንዴት ወደ ኢየሩሳሌም እንደሚገባ ሲናገር “እንቺ የኢየሩሳሌም ልጅ ሆይ እነሆ ጸድቁና አዳኙ ንጉስሽ ትሐት ሆኖ በእህያ ተቀምጦ፤ በእህያ ግልገል በውርንጫይቱ ላይ ሆኖ ወደ እንቺ ይመጣል።” 9:7 እሱንም በመጨረሻ በሚያዝበት ጊዜ ተኩላ እንዳይ በጎች እሱን ተከታዮቹ ትተውት እንደሚሸኹ አስቀድሞ በትንቢቱ ተነግሯል። “በቅርብ ወዳጄ ላይ ንቃ፤ እረኛውንም ምታ፤ በጎቼ ይበተናሉ።” 13:7

ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የሚመጣበት ዋና ዓላማው ለሰው ኃጢአት መስዋዕት ለመሆንና በእሱም ደም መንጸትና ምሕረት ይቅርታ እንደሚገኝ የምስራቹን ያበስርናል። 13:1 “በዚያ ቀን የዳዊትን ቤትና የኢየሩሳሌም ነዋሪዎች ከኃጢአትና ክርኩስት የሚያነጻ ምንጭ ይከፈታል።”

39 ሚልክያስ

«የሌባ ዓይነ ደረቅ ልብ ያደርቅ» ይባላል። በሚልክያስ ዘመን የሚኖሩ ዓይነ ደረቆች አለመጠን አጥል ድፍረት ያጠቃቸው ሰዎች ነበሩ። ሌላው ይቅርና እግዚአብሔር «እውዳችኋለሁ» ብሎ ሲነግራቸው «እንዴት ነው የወደደኸን?» ብለው ያፈጠብት ነበር። 1፡2

ክብር ለሚገባው ክብር መሰጠት ተገቢ ነው፤ ከሁሉ የበለጠ ሊከበር የሚገባው እግዚአብሔር መሆን አለበት። እነሱ ግን ለእሱም እንኳን ግድ ስለሌላቸው እንደዚህ ብሎ ይጠይቃቸዋል። «የታወረውን እንሰሳ ለመስዋዕት ስታቀርቡ ያ በደል አይደለምን? አንካሳውን ወይም በሽተኛውን እንሰሳ መስዋዕት አድርጋችሁ ስታቀርቡ ያ በደል አይደለምን? ያንን ለገዢው ብታቀርቡ በእናንተ ደስ ይለዋልን ወይስ ይቀበለዋልን?» 1፡8

ሕይወታቸው እንደ ዘመናችን ሰዎች ስለ ነበረ፤ አድራጎታቸው ሁሉ በአምላክ ፊት አስጸያፊ ስለ ነበረ እንዲህ ይላቸዋል። «በመንፈሳችሁ ራሳችሁን ጠብቁ ከወጣትነት ሚስቶቻችሁ ያላችሁን ታማኝነት አታዳድሩ፤ ፍችን እጠላለሁ ... ልብሱን በግፍ ድርጊት የሚሸፍነውንም ሰው እጠላለሁ።» 2፡15-16

በዚህም ላይ ሌባዎች፤ ዘራፊዎች ነበሩ፤ አምላክ ለራሱ የለየውን ለራሳቸው ጥቅም ያውሉት ነበር። ይህንን በማድረጋቸው በረከትን ከራሳቸው አርቀው ነበረ። ነገር ግን አስራታቸውንና ስጦታቸውን በታማኝነት ቢመልሱ የሰማይን መስኮት ከፍቶ የተትረፈረፈ በረከት እንደሚያወርድላቸው ተስፋ ይሰጣቸዋል። «እኔንም በዚህ እንድትፈትኑኝ አስራቴን ሁሉ ወደ ጎተራ እስገቡ» አላቸው።

ሚልክያስ ስሙ «መልእክተኛ» ማለት ነው። «ድራሽም ኢትዮጵያዊ ቢሆን ኖሮ «አቶ መልእክ» እንለው ነበር። ሚልክያስ ሌሎችን «መልእክተኛ» ብሎ ነው የሚጠራው። ስለሌዊ ሲናግር «የእግዚአብሔር መልእክተኛ ስለሆነ ዕውቀትን ሊጠብቁ፤ ሰዎችም ከአንደበቱ ትምህርት ሊፈልጉ ይገባል» ይላል። 2፡7 ዮሐንስ መጥመቁም በዚያው ቅጽል ተጠርቷል። «እነሆ በፊቴ መንገድ እንዲያዘጋጅ መልእክተኛዬን አልካለሁ።» 3፡1 ጌታም ክርስቶስ ሳይቀር «መልእክተኛ» ተብሏል። «ጌታ በድንገት ወደ ቤተመቅደሱ ይመጣል፤ ደስ የምትሰኝበት የቃል ኪዳን መልእክተኛ ይመጣል» 3፡1 ከዚያም በመጨረሻ የሚያስፈራው የእግዚአብሔር ቀን «ከመምጣቱ በፊት ኤልያስን እልክላችኋለሁ» የሚል ተስፋን ይሰጣል። 4፡5 እሱም ያባቶችን ልብ ወደ ልጆች የልጆችንም ልብ ወደ አባቶች ይመልሳል። ከዚያም በኋላ 4፡2 «የጽድቅ ጸሐይ በክንፎቿ ፈውስ ይዛ ትወጣለች።»

40 ማቴዎስ

“መንግስት እንደ ዳዊት ቡራኬ እንደ ሴም ዕድሜህን ያርዝመው አምላክ ዘላለም።”

እያልን እንዘምር ነበር። ያለፉት ነገሶታችን ሁሉ ስንመለከት ደጎችም፤ ክፉችም፤ ቅኖችም፤ ጠማማዎችም ነበሩባቸው። ከእነዚህ አንድም ዘላለማዊ ንጉስ አልተገኘም፤ ሁሉም በሕይወት መድረክ ላይ ለጥቂት ጊዜ ከተጫወቱ በኋላ ያልፋሉ።

ዘላለማዊ ንጉስ እንደሚመጣ ተተንብዮ በኢሳይያስ 9፡6-7 ላይ እናገኛለን። “ድንቅ፤ መካር፤ ጋያል አምላክ፤ የዘላለም አባት፤ የሰላም ልዑል ይባላል። ለመንግስቱ ስፋት፤ ለሰላሙም ፍጻሜ የለውም። ከአሁን ጀምሮ እስከ ዘላለም መንግስቱ በፍትሕና በጽድቅ ይመስረታል።”

ማቴዎስ ያ የዘመናት ምኞት፤ መሲሕና ንጉስ እንደመጣ ያውጃል። ትውልድ ሐረጉም ከነገሰታት ጋር ስለተያያዘ “የዳዊት ልጅ የአብርሃም ልጅ” ብሎ ይጠራዋል። ጠቢባንም ከሩቅ አገር የመጡት ሲጠይቁ የነበረው ስለዚህ ጉዳይ ነበር። “የተወለደው የአይሁድ ንጉስ ወዴት ነው?”

የብሉይ ዋና ዋና ትንቢቶች ሁሉ በክርስቶስ እንደ ተፈጸሙ ለማሳየት ስድሳ አምስት ጊዜ ያህል ከዚያ ክፍል ይጠቅሳል። እውነተኛውም ንጉስ እንደመጣ ለማሳመን አምሳ አምስት ጊዜ የእግዚአብሔር መንግስት፤ ሰላሳ ሁለት ጊዜ መንግስት ሰማያት የሚለውን ቃል ይጠቀምበታል። ምሳሌዎቹንም ሲናገር የእግዚአብሔር መንግስት ይህንን ትመስላለች እያለ ሲያስተምር ነበር።

በማቴዎስ አምስት እስከ ሰባት ንጉሱ የመንግስቱን ደንብ ሲያውጅና ዜጎቹም ምን እንደሚመለሱ ሲተነትን እንሰማለን። ምንም እንኳን ንጉሱ ውርደት፤ ስቃይና ሞትም ቢደርስበት በአሸናፊነት እንደሚነሳ ደጋግሞ ተናግሯል። “የሰው ልጅ ለካህናት አለቆችና ለእራት ሕግ መምህራን አልፎ ይሰጣል። እነርሱም እንዲሞት ይፈርዱበታል ... እንዲሰቅሉት አሳልፈው ይሰጡታል፤ በሶስተኛው ቀን ከሞት ይነሳል።” 20፡18-19

ከሞት ከተነሳም በኋላ ወደ ሰማይ አረገ፤ ያረገውም ንጉስ እንደገና በክብር እንደሚመለስና ከዚያ በፊት የእሱ መልእክት ከአጽናፍ እስከ አጽናፍ መነገር እንዳበት ያስተምረናል። “ለሕዝብ ሁሉ ምስክር እንዲሆን ይህ የመንግስት ወንጌል በዓለም ሁሉ ይሰበካል፤ ከዚያም ፍጻሜ ይመጣል።” 24፡14 ንጉሱም በክብር ሲመለስ ሰብዓዊ ፍጥረትን ለሁለት ይከፍላል፤ የእሱ የሆኑትንም እንዲህ ይላቸዋል “ኦ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግስት ውረሱ።” 25፡34

ጣፋጭ፣ እጥር፣ ምጥን ያሉ ታሪኮች ያሉበት፤ ከአንዱ ድርጊት ወደ ሌላው ድርጊት፣ ከአንዱ ታሪክ ወደ የሚቀጥለው ታሪክ በፍጥነት የምንተላለፍበት ወንጌል ማርቆስ ጽፏል። በውስጡ ወዲያው፣ ወዲያው የሚለው ቃል ሰላሳ ጊዜ ያህል ተጠቅሷል። ስራው ሁሉ በሚገባ እንዲህ ሲቀላጠፍ እንደነበረ ያሳያል።

ወንጌል ማርቆስ የሚያተኩረው በክርስቶስ ንግግር ላይ ሳይሆን በተግባሩ ላይ ነው። ገና የመጀመሪያውን ምዕራፍ ስንመለከት በቅዳሜ በሰንበት ጌታ በጉባዔ መካከል ተገኝቶ እንዳስተማረ፣ በዚያን ወቅት አጋንንት ያለው ሰው ሽብር እንደፈጠረና ክርስቶስም አጋንንቱን እንዳስወጣለትና ከዚያ በኋላ ለምሳ ሄዶ የኢፕሮስን አማት እንደ ፈወሳት ተተርጓል። ለአንድ ቀን ስራ ይህ አልበቃ ብሎ “ጀንበር ከጠለቀች በኋላ ምሽት ላይ የአካባቢው ሕመምተኞችንና በአጋንንት የተያዙትን ሁሉ ወደርሱ አመጡ። የከተማው ሕዝብ ሁሉ በቤቱ ደጅ ላይ ተስብስበው ነበር።” 1፡32-33 ይህ ሁሉ ጌታን ስራ ምን ያህል ሲያጨናንቀው እንደነበር ያሳያል። “ምግብ መብላት እንኳ እስኪሳናቸው ድረስ ሕዝቡ እንደገና በብዛት ተሰበሰቡ።” 3፡20

ከዚህ የምንረዳው ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣው ለመስራት ለማገልገል እንደነበረ ነው። “የሰው ልጅ ሊያገለግልና ሕይወቱን ለብዙዎች ቤዛ አድርጎ ሊሰጥ መጣ እንጅ ሊገለገል አይደለም።” 10፡25

አገልገሎቱን ሳይጀምር በፊት ግን ራሱን ለእግዚአብሔር ቀድሶ ሰጠ። “በዮሐንስ እጅ ተጠመቀ” ከውኃም በሚወጣበት ጊዜ ሰማይ ተከፍቶ መንፈስ ቅዱስ ወረደበት። ከዚያም ቀጥሎ ወርቅ በእሳት እንደሚፈተን ጌታም በምድረ በዳ ተፈተነ። አብረውትም የሚሰሩትንና እሱም ከሄዶ በኋላ ስራውን የሚቀጥሉትን ደቀመዛሙርት መረጠ። “ተከተሉኝ ሰው አጥማጀች አደርጋችኋለሁ” አላቸው። 1፡17 የአብንም ፊት ዘወትር ይሻ ነበር። “ማለዳም ጎሕ ሳይቀድ የሱስ ተነስቶ ከቤት ወጣ፤ ወደ አንድ ገለልተኛ ስፍራም ሄዶ ይጻልይ ነበር።” 1፡35

በጸሎት የተቀደሰውን አገልግሎት ከፈጸመ በኋላ ለኛ ሲል፣ በእኛ ፈንታ መሞት ስለ ነበረበት ስለ ዓላማው ለደቀመዛሙርቱ ሲናገር በመቃወም ከእነሱ አንዱ አይሆንም ብሎ ገሰጸው። (8፡32) የመስቀሉም ሞት ምንም ከባድ ቢሆን “የእኔ ፈቃድ ሳይሆን፣ የአንተ ፈቃድ ይሁን” 14፡36 እያለ መራራውን ጽዋ በቀራንዮ ተራራ ላይ ጠጣ። ሞተ፤ ግን እንደሞተ አልቀረም ወደ መቃብር ለሄዱት ሰዎች መላእክት እንዲህ አለ። 16፡6 “የናዝሬቱ የሱስ እዚህ የለም፤ እርሱ ተነስቷል።”

ተወዳጁ ሐኪም ሉቃስ
ምን አለ ስለ የሱስ?

በብዙ በትጋት የጻፈው አለ። “ሁሉን ከመሰረቱ በጥንቃቄ ከመረመርሁ በኋላ ታሪኩን ቅደም ተከተሉን በጠበቀ ሁኔታ ልጽፍልህ መልካም ሆኖ ታዋኝ።” 1፡3

ሉቃስ በተለይ የሚያተኩረው በክርስቶስ ሰብዓዊነት ላይ ነው። ጌታችን ሰማንያ ጊዜ ያህል «የሰው ልጅ» ተብሎ ተጠርቷል፤ ራሱንም በዚህ ቅጽል ብዙ ጊዜ ጠርቷል። ትውልዱንም ሲዘረዝር ሉቃስ ጌታን ከመጀመሪያው ሰው ጋር ለማያያዝ “የአዳም ልጅ የእግዚአብሔር ልጅ” ይለዋል። 3፡37

“የሱስ የኛ ነው፤ የኛ ነው” የሚል አዝማች አለ። ይህ ወንጌል የሱስ ወንድማችን፣ ወዳጃችን፣ ወገኖችን፣ የሰብዓዊ ፍጥረት አባል መሆኑን ያረጋግጣልናል። ነገር ግን እዚህ ላይ በጣም መጠንቀቅ ይገባል። የሰጋ ዘመዳችንም ቢሆን እሱ ከጋጢአት ነጻ ነበር። እኛ ከፉ ስራችን ይቅርና ጽድቃችን እንኳን ሳይቀር የመርገም ጨርቅ ነው፤ ስለ እሱ ግን እንዲህ ተብሎ ተጽፏል። “የልዑል ኃይል ይጻልለኛል፤ ስለዚህም የሚወለደው ትዱሱ ሕጻን የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል።” የኛ ባሕርይ ከፉ እርኩስ ሲሆን የእሱ ግን ቅዱስ ነው።

የሰውን መልክ ከመውሰዱ በላይ ለሰው የሚራራ፣ የሚጨነቅ፣ ለሰው ሁሉ ፍቅርና ቅን አስተሳሰብ እንደነበረው መጽሐፉ ቁልጭ አድርጎ ያሳያል። በ4፡18 የመጣው ወንጌልን ለድሆች ለመስበክ፣ የታሰሩትን ለማስፈታት፣ ዕውራንን እንዲያዩ ለማድረግ፣ የተጨቆኑትን ነጻ ለማውጣትና የተወደደውን የጌታን ዓመት ሊያውጅ” ነበር።

ፍቅሩና ርህራሄው እጅግ የላቀ ስለነበረ ሰው የሚጸዩረውን ለምጻም የሱስ ግን ባልተጠባበቀው መንገድ ተቀበለው። “የሱስ እጁን ዘርግቶ ዳሰሰውና እፈቅዳለሁ ንጻ አለው ወዲያውም ለምጹ ጠፋለት።” 5፡12

እንደ ከዳተኛ ሲቆጠርና ሰዎችም ሲጠየፉት የነበረውን ቀረጥ ሰብሳቢውን ሌዊን “ና ተከተለኝ አለው፤ እርሱም ሁሉን ትቶ ተነስቶ ተከተለው።” 5፡27-28 ለሌላውም ቀራጭ ለዘኪያስ “ይህ ሰው ደግሞ የአብርሃም ስለሆነ ዛሬ መዳን ወደዚህ ቤት መጥቶአል” አለው።

አንድ ልጁ የሞተባትንም ባልቴት ወደ መቃብር ስትጓዝ “ጌታ ባያት ጊዜ ራራላትና አይዘኝ አታልቅሽ አላት ... ወስዶም ለእናቱ ሰጣት።” 7፡10, 15

ክርስቶስ ጌታ የሰማይን ፍቅርና ርህራሄ ለምድር ለማሳየት መጥቶ በመጨረሻ ሲያርግም በረከቱን ትቶ ነው የሄደው። 24፡50 “እጆቼን አንስቶ ባረካቸው፤ እየባረካቸውም ሳለ ከእነሱ ተለይቶ ወደ ሰማይ በረገጠ።”

ማነው ከሰማይ የመጣ እንግዳ
ሊከፍል የኛን ዕዳ?

ማን እንደመጣ እንድንግራችሁ በእውነት ትፈልጋላችሁን? የመጣው ራሱ እግዚአብሔር ነው። “እነሆ ድንግል ትጽንሳለች፤ ወንድ ልጅም ትወልዳለች፤ ስሙን እማኑኤል ይሉታል ትርጉሙም እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ማለት ነው።” ማቴ. 1፡23። ወደዚህ ዓለም የመጣው የሰማይና የምድር፣ የሚታየውንና የማይታየውን የፈጠረ አምላክ መሆኑን የሐንሰ ይነግረናል። “ሁሉ ነገር በእርሱ ተፈጥሮአልና ከተፈጠረው ሁሉ ያለ እርሱ የተፈጠረ ምንም የለም።” 1፡3

ከዚህ በላይ የተጻፈው ሐሰት ከሆነ፤ ከሁሉ የባሰ ሐሰት ነው። ይህንንም ማመን ሞኝነት ብቻ ሳይሆን እንደ እብደትም ሊቆጠር ይገባዋል።

ነገር ግን ከዚህ በላይ የተጻፈው እውነት ከሆነ ከእውነት ሁሉ የበለጠ እውነት ነው። ይህንንም አለማመን ቅጣቱ የበለጸገም ሞት ነው። በእሱ ፈንታ ግን የተትረፈረፈ ሕይወት የኛ ሀብት እንዲሆን ይህንን ወንጌል የሐንሰ ደረሰልን። “ነገር ግን የሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታምኑ ዘንድ አምናችሁም በስሙ ሕይወት እንዲኖራችሁ ይህ ተጽፏል።” 20፡31

ይህ ወንጌል የተጻፈበት ዋናው ዓላማ ክርስቶስ ልዑል አምላክ መሆኑን ለማሳየት እንደሆነ ገና ከመግቢያው ላይ ይታወቃል። “በመጀመሪያ ቃል ነበረ፤ ቃልም ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ፤ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ።” እርሱም ከመጀመሪያ ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ።” 1፡1-2

ጌታም የሰራው ተአምራት ሁሉ ማንነቱን ይገልጽ ነበር። “ክብሩን ገለጠ ደቀ መዛሙርቱም በእርሱ አመኑ።” 2፡11 አራት ቀናትም ሞቶ ተቀብሮ የነበረውን አልፃዘርን ሳያስነሳ በፊት የሕይወት ምንጭ እሱ፣ ሞትም በእሱ ቁጥጥር ስር መሆኑን ተናገረ። “ትንሳኤ ሕይወትም እኔ ነኝ፤ በእኔ የሚያምን ቢሞትም እንኳን በሕይወት ይኖራል። በእኔ የሚኖር የሚያምንብኝም ከቶ አይሞትም።” 11፡24

ክርስቶስ በዚህ ወንጌል ውስጥ ደጋግሞ ያህዌ ሕያው አምላክ መሆኑን “እኔ ነኝ” እያለ ሲደጋግም እንሰማለን። አይሁዶች ምን ማለቱ እንደሆነ ስለተገነዘቡ ሊወግሩት ተነሱ። 8፡58 እኛ ግን የምናምን እንደ ቶማስ “ጌታይም፤ አምላኬም” ብለን እንሰማድለታለን። 20፡29

ይህን የጻፈው ሉቃስ “የሱስ ለማድረግና ለማስተማር የጀመረውን ሁሉ ቀደም ባለው መጽሐፌ ጽፌልሃለሁ” ይላል። 1፡1 በወንጌሉ ውስጥ ጌታ በምድር የፈጸመውን ከነገረን በኋላ፤ ወደ ሰማይ አርጎ፤ በእብ ቀኝ ተቀምጦ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በምድር የጀመረውን ስራ ይገልጻል። በዚህ መጽሐፍ መደምደሚያ ላይ አሜን የሚል ቃል አይገኝም ምክንያቱም ስራው ተጀመረ እንጅ አላበቃም፤ የመንፈስ ቅዱስ ስራ አሁንም እየተካሄደ ነው። ክርስቶስ በክብር እስከሚመለስበትም ጊዜ ይቀጥላል።

ሐዋርያት ስራ «የመንፈስ ቅዱስ ስራ» ተብሎ መጠራት አለበት። ከኢፕሮስና ከጳውሎስ በስተቀር ስለሌሎቹ ግን ምንም ያህል ከውስጡ አናገኝም፤ መንፈስ ቅዱስ ግን ከስድሳ ጊዜ በላይ ተጠቅሷል።

ጌታ ሳይሰናበታቸው በፊት የእብን ተስፋ፤ የመንፈስ ቅዱስ መምጣት ኢየሩሳሌም ተቀምጠው እንዲጠብቁ ነግሯቸው ነበር፤ ታላቁም ተስፋ በአምሳኛው በዓል ዕለት ተፈጸመ። “ድንገት እንደ ብርቱ ዓውሎ ነፋስ ያለ ድምጽ ከሰማይ መጥቶ ተቀምጠው የነበሩበትን ቤት እንዳለ ሞላው። ... ሁሉም በመንፈስ ቅዱስ ተሞሉ።” 2፡24 ከዚያ በኋላ ደቀ መዛሙርት ፍጹም ሌሎች ሰዎች ሆኑ፤ የሰማይ ኃይልን ተሳናጸፉ፤ እምነታቸው ጠነከረ፤ በድፍረት ተሞሉ፤ በሌሎችም ቋንቋዎች ይናገሩ ጀመሩ።

ለተከማቸው ብዙ ሕዝብ ሞትን አሸንፎ ስለ ተነሳው ክርስቶስ ጴጥሮስ ታላቅ መልእክት ሲያሰማ ሰዎቹ ልባቸው ተነካና “ወንድሞች ሆይ፤ ታዲያ ምን እናድርግ አሏቸው?” 2፡37 ጴጥሮስም “ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአታችሁ እንዲሰረዳላችሁ እያንዳንዳችሁ በየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ፤ የመንፈስ ቅዱስንም ስጦታ ትቀበላላችሁ” አላቸው። 2፡38 የዚያ ለታ አምነው የተጠመቁ ቁጥራቸው ሶስት ሺ ያህል ነበር።

በመንፈስ ቅዱስ መሪነት የተጀመረው እንቅስቃሴ ከኢየሩሳሌም ወደ ይሁዳ፤ ከዚያም አልፎ ተርፎ ወደ ሰማርያ ወደ ሮምም ተዳረሰ። የዚያን ጊዜ በረከቱን ከተቀበሉት አንዱ የአገራችን ተወላጅ ነበር። “ስረገላው እንዲቆም አዘዘ፤ ከዚያ ሁለቱ አብረው ወደ ውኃው ወረዱ ሌሊትም ጃንደረባውን አጠመቀው።” 8፡32

በዓለም ላይ ጌታ የጀመረውን ስራ ተረክቦ የሚያካሂድ መንፈስ ቅዱስ ነው። ምንም ኃይል ሊቋቋመው አይችልም የጀመረውን በዓለም ሁሉ ይፈጽማል። ሮሜ. 9፡28 “ጌታ ፍርዱን በምድር ላይ በፍጥነትና ለመጨረሻ ጊዜ ይፈጽማል።”

ሮሜ በሽታችንንም መድኃኒቱንም ይነግረናል። የበሽታው ስም «ኃሊስ» ነው፤ በዚያ ሰው ሁሉ ማንም ሳይቀር ተለክሏል። “ሁሉ ኃሊስነትን ስርተዋል፤ የእግዚአብሔርም ክብር ጎድሎአቸዋል።” 3፡23 ሁሉም ኃሊስታችው ባይመሳሰልም እንኳን፤ ኃሊስተኛ በመሆናቸው ሁሉም ተመሳሳይ ናቸው። የኃሊስነትም ጠንቅ የመጣው በአዳም፤ የሁላችንም አባትና እንደራሴ በሆነው ዓመጽ የተነሳ ነበር። “ኃሊስነት በአንድ ሰው በኩል ወደ ዓለም እንደገባ ሁሉ ሞትም በኃሊስነት በኩል ገብቷል። ሞት በሰለጠነበት ዓለም ውስጥ ነው የምንኖረው በዚህም የተነሳ ሁላችንም እንሞታለን። በሉ እናንተ ሂዱ እኛም ወደዚያው ነው፤ ወትሮም መንገደኛ ፊትና ኋላ ነው። አንዱ ይሄዳል፤ ሌላው ደግሞ ጊዜውን ጠብቆ ይከተላል።

ለኃሊስነትም ሆነ ለሞት ሰው መፍትሔ አላገኘለትም። ክርስቶስ ወደ ሞት፤ ወደ መስቀል ሞት የሄደው ለዚህ ዘላቂ መፍትሔ እንዲገኝ ነው። “በየሱስ ክርስቶስ በሆነው ቤዛነት እንዲያው በጸጋው ድነዋል። በደሙም በሆነው እምነት የእግዚአብሔር የማስተሰሪያ መስዋዕት አድርጎ አቅርቦታል።” 3፡26

ይህንነት በመልካም ተግባር ወይም ሕግን በመጠበቅ ሳይሆን የሚገኘው በጸጋ ብቻ ነው። “ሕግን በመጠበቅ ማንም በእርሱ ፊት ጻድቅ ሊባል አይችልም። ... ማንም ሰው ሕግን በመፈጸም ሳይሆን በእምነት እንደሚጸድቅ እናረጋግጣለን።” 3፡20,28

ክርስቶስ የኛ የሆነውን ወሰደ፤ እኛ ደግሞ የእሱ የሆነውን ወሰድን። የኛ ለእሱ ተቆጠረበት፤ የእሱ ደግሞ ለኛ ተቆጠረልን። “አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት። ... «ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት» የሚለው ቃል የተጻፈው ለእርሱ ብቻ አይደለም። ነገር ግን እግዚአብሔር ጽድቅ አድርጎ ለሚቆጥርልን ጌታችንን የሱስን ከሙታን ባስነሳው በእርሱ ለምናምን ለእኛም ጭምር ነው።” “ለማይሰራው ኃጥኡን ሰው ጻድቅ በሚያደርግ በእግዚአብሔር የሚያምን ሰው እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠራል።” 4፡ 3, 23-24,5

ይህ ነው ወንጌል! ይህ ነው ታላቁ የምስራች! ይህን ያመነ ሰላም አገኘ፤ በምድር ሆኖ መንግስተ ሰማያት ገባ። ይህን ታላቅ ዜና በቅደም ተከተል ለማስረዳት ነው ሐዋርያው ጳውሎስ ሮሜን የጻፈው።

“ከእንግዲህ በአንድ ሰው መተላለፍ የተነሳ ኩነት በሰው ሁሉ ላይ እንደመጣ እንዲሁም በአንዱ የጽድቅ ስራ ለሰው ሁሉ ሕይወት የሚሰጥ ጽድቅ ተገኘ።” 5፡18

የቆሮንቶስ ምዕመናን በቀላሉ ንጉስ ሰሎሞንን ይመስላሉ እንደ እሱ መክሊተ ብዙ እንደሱም ነበሩ ያልታዘዙ ለጌታ ለእምላክ ያልተገዙ።

ለእግዚአብሔር ክብር ለእሱ አገልግሎት ካልተጠቀምንበት ስጦታና መክሊት ምን ያደርጋል? የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ለቆሮንቶስ ሰዎች እንደ ክረምት ዝናብ ወርዶላቸው ነበር። ከገጸበረከቱ የቀረባቸው ምንም አልነበረም። “ማንኛውም መንፈሳዊ ስጦታ አይጎድልባችሁም።” 1፡7

እምስት መክሊት ተቀብለው እምስቲንም ቀብረውት ነበር። እርስ በርሳቸውም በመደጋገፍና በመተናነጽ ፈንታ በቡድን በቡድን ተከፈፍለው በአስዳቢ ሁኔታ ላይ ይገኙ ነበር። ለዚህ ነው ሐዋርያው ይህንን ከባድ ጥያቄ የሚጠይቃቸው “ለመሆኑ ክርስቶስ ተከፍሎአልን? ጳውሎስ ለእናንተ ተሰቅሎአልን? ወይስ በጳውሎስ ስም ተጠምቃችኋልን?” 1፡13

ይህ ብቻ ሳይሆን አንዱ አባል ከአባቱ ሚስት ጋር ሲባልግ ዝም ብለው ይመለከቱት ነበር። ምንም እንኳን ጳውሎስ አብሯቸውም ባይኖር እንኳን ባለበት ስፍራ ሆኖ በዚያ ግለሰብ ላይ ይፈርድበታል። ከማኅበሩም እንዲወገድ ጠንካራ መልእክት ይልክባቸዋል። “በመከከላችሁ በጌታችን የሱስ ኃይል ስጋው ጠፍቶ መንፈሱ በጌታ ቀን ትድን ዘንድ፤ እንዲህ ዓይነቱ ለሰይጣን ይሰጥ።” ብሎ አዘዘ። 5፡6

ሌላው ደግሞ በመከከላቸው ሲፈጸም የነበረው እርስ በእርስ እየተከሰሱ ወደ ፍርድ ቤት መጓተት ነበር። የጌታ ራትም በሚከበርበት ጊዜ እንደሚገባ ሰላልነበሩ የደረሰባቸውን ይተነትንላቸዋል። “ከእናንተ መከከል ብዙዎች የደከሙትና የታመሙት አንዳንዶችም ያንቀላፋት በዚህ ምክንያት ነው።” 11፡30

የልሳንም ስጦታ ነበራቸው የሚያሳዝነው ግን ያንንም ስጦታ እንኳን በአግባብ አልተጠቀሙበትም ነበር። «ኧረ እባካችሁ ስን ስርዓት ይክበር!» ይላቸዋል። “ትንቢት ለመናገር በብርቱ ፈልጉ፤ በልሳንም መናገርን አትከልክሉ። ነገር ግን ሁሉም በአግባብና በስርዓት ይሁኑ።” 1ቆሮ. 14፡36 ይህም መልእክት ከስጦታ ሁሉ ብልጫ ያለው ፍቅር መሆኑን ያስተምረናል። 13፡13 “እንግዲህ እምነት፤ ተስፋ፣ ፍቅር እነዚህ ጸንተው ይኖራሉ ከእነዚህም የሚበልጠው ፍቅር ነው።”

ሁለተኛ ቆሮንቶስ

ይህ መልእክት ስለ አምላካችን ምን ይላል? በመጀመሪያ ልቡ ድንጋይ እንዳልሆነና የሚራራ የሚያስብ አምላክ መሆኑን ይገልጽልናል። “የርገራሄ አባት የመጽናናትም ሁሉ አምላክ የጌታችን የሱስ ክርስቶስ አምላክና አባት ይባረክ።” 1፡3 በችግርም ፈጥኖ የሚደርስልን ሊደግፈንና ሊያቆመን የሚችል እሱ ነው። “እኛንም እናንተንም በክርስቶስ ጸንተን እንድንቆም የሚያደርገን እግዚአብሔር ነው። የቀባንም እሱ ነው።” 2፡21 ብዙ ጋዘንና ጭንቀት ባለበት ዓለም ውስጥ ይህንን ማወቅ በጣም ይጠቅማል።

ስለ ክርስቶስም ሲነግረን ሐዋርያው እንዲህ ይላል፡- “የክርስቶስ ፍቅር ግድ ይለናልና ምክንያቱም አንዱ ስለ ሁሉ እንደሞተ እርግጠኞች ሆናል፤ ከዚህም የተነሳ ሁሉ ሞተዋል።” 5፡14 ይህ ነው የደህንነት ዕቅድ፤ ሁሉ በሕይወት ይኖር ዘንድ አንዱ ኃጢአታቸውንም ተሸክመ፤ ስለ ሁሉ ሞተ። “እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ፤ ኃጢአት የሌለበትን እርሱን እግዚአብሔር ስለኛ ኃጢአት አደረገው።” 5፡21 እኛም እንድንድን የወሰደው እርምጃ ሰውን፤ መላእክትንና ዓለማትን በሙሉ የሚያስደንቅ ነው። “የጌታችንን የየሱስ ጸጋ ታውቃላችሁና በእርሱ ድህነት እናንተ ባለጠጋዎች ትሆኑ ዘንድ እሱ ሀብታም ሆኖ ሳለ ለእናንተ ሲል ድጋ ሆነ።” 8፡9

ጳውሎስም ከማንኛውም መልእክቶች የበለጠ እዚህኛው ውስጥ ስለራሱ ይናገራል። ተቃዋሚዎቹ «ሐዋርያ አይደለም» ብለው ስለሚያሾፉበት ስለ ራሱ እንዲናገር ተፈተነ። ከነገረን አንዱ ከሁሉም ብልጫ ያለው አምላክ ስለሰጠው የላቀ ክብር ነበር። “ከአስራ አራት ዓመት በፊት እስከ ሶስተኛው ሰማይ ድረስ የተጠነቀ በክርስቶስ አንድ ሰው አውቃለሁ። የተነጠቀው በስጋ ይሁን ወይም ከስጋ ውጭ እኔ አላውቅም፤ እግዚአብሔር ግን ያውቃል።” 12፡2 ይህን ያህል ክብር የተጎናጸፈው ሐዋርያ ከባድም ስቃይ ነበረበት፤ እንዲወገድለትም ሶስት ጊዜ ለምኖ የእሽታ መልስ ከአምላክ አላገኘም ነበረ። ከመለኮት የተላከለት ቃል እንዲህ ይል ነበር፡- “ጸጋዬ ይበቃሃል፤ ኃይሌ ፍጹም የሚሆነው በድካም ነው።” 12፡9

መልእክቱ በተወደደው ቡራኬ ይደመደማል፡- 13፡14 “የጌታ የየሱስ ክርስቶስ ጸጋ፤ የእግዚአብሔር ፍቅር፤ የመንፈስ ቅዱስም ጎብረት ከሁላችሁ ጋር ይሁን።”

የመጨረሻውም የመሰናበቻ ቃሉ ልብ የሚነካና በልዩ ዓይነት መንገድ የተቀመመ ነው። 13፡11 “ደህና ሁኑ፤ ፍጹማን ሁኑ፤ እንድ ሐሳብ ይነራችሁ፤ በሰላምም ኑሩ። የፍቅርና የሰላምም አምላክ ከእናንተ ጋር ይሆናል።”

ገላትያ

የገላትያ ሰዎች እልም ያሉ አረመኔዎች ነበሩ፤ ከመካከላቸው ተገኝቶ የክርስቶስን ወንጌል ያስተማራቸው ሐዋርያ ጳውሎስ ነበር። በዚህ የተነሳ እጅግ ይወዱትና ይስገበገቡለት ነበር። ከእነሱ ጋራ በነበረበት ጊዜ ቢታመም እንኳን በፍጹም አልተጸየፉትም። “ነገር ግን እንደ እግዚአብሔር መልእክ እንዲያውም እንደ ራሱ እንደ ክርስቶስ አድርጋችሁ ተቀበላችሁኝ” ይላቸዋል። 4፡14

ጳውሎስም ያስተማራቸው እውነተኛውን ወንጌል፤ ጽድቅና ደህንነት የሚገኝ በክርስቶስ ብቻ እንደሆነ ነበር። ስለ ክርስቶስ መስቀል ሲያስተምራቸውም በደንብ ሲሰሙም ሲያስተውሉም ነበር። “የሱስ ክርስቶስ እንደ ተሰቀለ ሆኖ ለፈታችሁ በግልጥ ተሰሎ ነበር” በማለት ያለፈውን ያስታውሳል። 3፡1

“ሰው በየሱስ ክርስቶስ በማመን እነጂ ሕግን በመጠበቅ እንደማይድን እናውቃለን።” “ጽድቅ በሕግ በኩል የሚገኝ ከሆነማ ክርስቶስ እንዲያው በከንቱ ሞተ ማለት ነዋ!” 2፡16, 21 “ነገር ግን ዓለም ለእኔ ከተሰቀለበት፤ እኔም ለዓለም ከተሰቀልሁበት ከጌታችን ከየሱስ መስቀል በቀር ሌላው ትምክህት ከእኔ የራቀ ይሁን” እያለ በሚገባ ወንጌልን ተንትኖ አስተምሮአቸዋል። 6፡14

ያስተማራቸውን ቅዱስ ወንጌል ያገኘው ከራሱ ወይም ከሌላ አልነበረም። «ሰው ካስተማረው መንፈስ ቅዱስ ያስተማረው ይበልጣል» እንዲሉ ጳውሎስን ያስለጠነው፤ የሾመው፤ የሸለመውም ራሱ ጌታ አምላክ ነበር። ከነጹጥሮስ ከነያዕቆብ ወይም ከሌሎቹም ደቀመዛሙርት የተማረው ምንም የለም። “ከማንም ሰው አልተቀበልሁትም፤ ከማንም አልተማርሁትም፤ ይልቁንስ በመገለጥ ከየሱስ ክርስቶስ ተቀበልሁት” 1፡12

ይህንን በቀጥታ ከአምላክ የተቀበለውን ወንጌል ያመጣላቸውን ሐዋርያ የገላትያ ሰዎች እጅግ ይወዱት ስለነበር «ምን እናድርግልህ?» እስከ ማለት ደርሰው ነበር። “ቢቻላችሁ ዓይኖችሁን ቢሆን እንኳ አውጥታችሁ የምትሰጡኝ እንደ ነበራችሁ እመሰክራለሁ።” 4፡15

«በጥባጭ ሳለ ንጹሕ ውኃ መጣጣት አይቻልም» እንደሚባለው «ጣመናችሁ በኋላ ካልተገረዛችሁ አትድኑም» የሚሉ ሐሰተኛ አስተማሪዎች መጥተው የገላትያ ምዕመናንን ቀለበሷቸው። እንደገና እነሱን ወደ እውነተኛው ወንጌል ለመመለስ ነው ይህ መልእክት የተጻፈው። የሐሰቱን ትምህርት ጳውሎስ በኃይል ቃል ያወግዘዋል። 1፡8 “እኛም ብንሆን ወይም የሰማይ መልእክ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የተለየ ወንጌል ቢሰበክላችሁ እርሱ ለዘላለም የተረገመ ይሁን።”

ሕይወታችን በደስታና በምስጋና እንዲጥለቀለቅ፤ መንፈሳችን ምድርን ትቶ ወደ ሰማይ እንዲነጥቅ በዚህ መልእክት ውስጥ አንዱ መልካም ዜና በሌላው ላይ ተደራርቦ ይገኛል። በላይ በእርምጃ ያለው ሁሉ እዚህ እታች ላለነው አንድም የቀረብን እንደሌለ ያበስርልናል። ይህንን ሁሉ ለሰብዓዊ ፍጥረት ያደረገውን ቸር አምላክ ጳውሎስ ያመሰግናል። “በሰማያዊ ስፍራ በመንፈሳዊ በረከት ሁሉ በክርስቶስ የባረከን የጌታችን የየሱስ ክርስቶስ አባትና አምላክ ይመስገን።” 1:3

ምዕራፍ አንድ የተደረገልንን ይነግረናል። ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ተመረጥን፤ በደሙ በተከፈለው ዋጋ ሙሉ ይቅርታን አገኘን፤ ጸጋው በዛልን፤ በመንፈስ ቅዱስም ታተምን።

ሁለተኛው ምዕራፍ ደግሞ የሚነግረን ከዚህ ቀደም የቁጣ ልጆች የነበርን ምሕረት እንዳገኘን፤ ርቀን የነበርን እንደቀረብንና ሞተንም የነበርን እንደተነሳን ነው። “እግዚአብሔር ከክርስቶስ ጋር አስነሳን፤ በክርስቶስ የሱስ በሰማያዊ ስፍራ ከእርሱ ጋር አስቀመጠን።” 2:6

ይህንን ታችንም የተመሰረተው በጸጋ ብቻ እንደሆነ በማያወላውል ቃል ተጽፏል። “በእምነት በጸጋ ድናችኋልና ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ በስራ አይደለም።” 2:9 መዳናችን መልካም ከመስራት አያግደንም፤ ጭራሽም እንደገና የተፈጠርነው ለዚህ ጉዳይ ነው።

ያመንነው ሁሉ በክርስቶስ አንድ አካል ሆነናል፤ ተለያይተን የነበርነው ተባብረናል፤ ርቀንም የነበርነው ቀርበናል፤ ክርስቶስም በመስቀሉ ከመካከላችን የነበረውን ግድግዳ አፈራርሶታል። ሳንፈራና ሳንቸርም ሰተት ብለን ወደ ጌታ ለመድረስ መብት ተሰጥቶናል። “ሁላችንም በእርሱ አማካይነት በአንዱ መንፈስ ወደ አብ ለመቅረብ እንችላለን።” 2:18

ይህ ሁሉ ክብርና ማዕርግ የተሰጠን ሰዎች፤ ጌታን የሚያስመስግን ሕይወት መኖር ይገባናል። “ፍጹም ትሑታን፣ገሮች ሁኔ፤ እርስ በርሳችሁም በፍቅር እየተቻቻላችሁ ትዕግስተኞች ሁኔ። በሰላም ማስሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ ትጉ።” 4:3 በዚህ ዓለምም ስንኖር ከሰይጣን ጋር የማያቋርጥ ውጊያ ስላለብን ዘወትር ልናስታውሰው የሚገባ መመሪያ በመጨረሻው ምዕራፍ ላይ ይሰጠናል። 6:10-11

“በተረፈ በጌታና ብርቱ በሆነው ኃይሉ ጠንክሩ፤ የዲያብሎስንም የተንኮል ስራ መቋቋም ትችሉ ዘንድ የእግዚአብሔርን ሙሉ ዕቃ ጦር ልበሱ።”

«ምዕመናንና ፓስተሩ አለመጠን ተፋቀሩ» ሊባልላቸው የሚገባ ለጳውሎስና ለፊልጵስዩስ ምዕመናን ነበር። ለሐዋርያው ፍቅራቸውን በተግባር የገለጡት በሁለት በኩል ነበር፤ አንደኛ ታስሮ በነበረበት ጊዜ እንዲጎበኘው ከዕውቅ ክርስቲያን አንዱን እስከ ሮም ድረስ ላኩ፤ ሁለተኛ ይቸግረዋል ብለው በማሰብ የገንዘብም ስጦታ ከአንዴም ሁለቱ ልከውለት ነበር። እሱም ልቡ በፍቅራቸው ስለተነካ እንዲህ ብሎ መረቃቸው። “አምላክም እንደ ታላቅ ባለጠግነቱ መጠን የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ በክርስቶስ የሱስ ይመላባችሁ።” 4:19

ይህ መልእክት ክርስቶስ ሰብዓዊ ፍጥረትን ለማዳን ስለወሰደው እርምጃ ጥልቅ በሆነ መንገድ ይገልጻል። “እርሱ በባሕርይ እምላክ ሆኖ ሳለ ከእግዚአብሔር ጋር መተካከልን ሊለቀው እንደማይገባ አድርጎ አልቆጠረውም፤ ነገር ግን የባርያን መልክ ይዞ በሰው አምሳል ተገኝቶ ራሱን ባዶ አደረገ፤ ሰውም ሆኖ ተገኝቶ ራሱን ዝቅ አደረገ፤ እስከ ሞት ያውም በመስቀል ላይ እስከመሞት ድረስ ታዘዘ ሆነ።” 2:6-8 እንደዚህ ያለ ፍቅር ታይቶ ተሰምቶም አይታወቅም፤ አሁን ብቻ ሳይሆን ለዘላለም ሰውንም መላእክትንም ያስደንቀናል።

ክርስቶስ የወሰደው እርምጃ ሰውን ከወደቀበት አንስቶ ከወግና ከማዕረግ አደረሰው። ይህንን የፈጸመው ጌታ፤ ለምናምነው ዘላለማዊ ክብር ለማቀዳጀት እንደገና ይመለሳል። “እኛ ግን አገራችን በሰማይ ነው፤ ከዚያም የሚመጣውን አዳኝ የሱስ ክርስቶስን በናፍቆት እንጠባበቃለን። እርሱም ሁሉን ባስገዛበት ኃይል ክቡር ስጋውን እንዲመስል የተዋረደውን ስጋችንን ይለውጣል።” 3:20-21

እስከዚያው ቀን ድረስ በደስታ እንኑር። “ከዚህ ከተረፈ ወንድሞቼ ሆይ በጌታ ደስ ይበላችሁ። ... ምንጊዜም በጌታ ደስ ይበላችሁ፤ ደግሞም እላለሁ ደስ ይበላችሁ።” 3:1, 4:4

የኔ እናት «ከ ፈጣሪ አሟጠሽ ጋገሪ» ትል ነበር። ከስጋት ከጭንቀት ነፃ የሆነ ሕይወት መኖር አለብን። “በነገር ሁሉ በጸሎትና በምልጃ ከምስጋናም ጋር ልመናችሁን በእግዚአብሔር ፊት አቅርቡ እንጂ ስለማንኛውንም ነገር አትጨነቁ።” 4:6

ምርጫችን ስለሚገነባን ወይም ስለሚያፈርሰን መምረጥ ያለብን እወነት። ክቡር፤ ትክክለኛ፤ ንጹሕ፤ ተወዳጅና መልካም የሆነውን ብቻ ነው።

በተጨማሪም ሕይወታችን እንደ ጳውሎስ ከስጋብግብነት ሁሉ የራቀ መሆን አለበት። 4:11

“በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ ያለኝ ይበቃኛል ማለትን ተምራለሁ።”

ቤተክርስቲያን በአካል፣ ክርስቶስ ደግሞ በራስ ይመሰላል፤ እሱ ከሁሉ በላይ ነው። “እርሱ ከሁሉ በፊት ነው... በሁሉ ነገር የበላይነት ይኖረው ዘንድ እርሱ የመጀመሪያ፣ ከሙታን መካከልም በኩር ነው።” 1፡17-18 ይህንን መልእክት በእንክሮ ካነበብን በኋላ እንደ ቶማስ ለክርስቶስ «አምላኬም ጌታዬም» ብለን እንሰማድለታለን።

ምክንያቱም ይህ መልእክት ክርስቶስ የቤተክርስቲያን ራስና የሙታን በኩር ብቻ ሳይሆን ራሱ ፈጣሪ እንደሆነ ይነግረናል። “የማይታየው አምላክ አምሳል ነው። ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኩር ነው። ሁሉ ነገር በእርሱ ተፈጥሮአልና በሰማይና በምድር ያሉ፣ የሚታይና የማይታይ፣ ዙፋንም ቢሆኑ ወይም ኃይላት ገጦች ቢሆኑ ወይም ባለስልጣናት ሁሉም ነገር በእርሱና ለእርሱ ተፈጥሮአልና።” 1፡15-16 ምንም እንኳን ስጋ ቢለብስ መለኮትም ነበር። “የመለኮት ሙላት ሁሉ በአካሉ በእርሱ ይኖራልና።” 2፡9

በአገል ትምህርትና በማይረባ ትምህርት ተቃለው በክርስቶስ ካላቸው እምነት እንዳይነቃነቁ በጥብቅ ይመክራቸዋል። “በዓለም መሰረታዊ አግጋት ላይ በተመሰረተ ፍልስፍና ከነቱ ማግባቢያ ማንም ማርኮ እንዳያስቀራችሁ ተጠንቀቁ።” በአገል ትሕትናና የመልእክትን አምልኮ የሚወድ ማንም ሰው እንዳያደናቅፋችሁ ተጠንቀቁ።” 2፡3,18

በአዎንታዊ አንፃር ደግሞ ብዙ ቁም ነገሮችን ያስተምራቸዋል። በእምነታቸው እንዲገፉበት ያበረታታቸዋል። “እንግዲህ ጌታ ክርስቶስ የሱስን እንደተቀበላችሁት በእርሱ ኑሩ። «ወድቄ ነበር አሳት ላይ ስጋ ስጋዬን ሳይ» ይባላል። ምንም በምድር ብንኖር አሳባችን ሁሉ ከምድር ጋር ተሳስሮ መቅረት አይገባውም። አካላችን ምንም እንኳን በዚህ ምድር ቢሆንም እምነታችን መንጥቆ ወደ ሰማይ ሰማያት መሄድ አለበት። “እንግዲህ ከክርስቶስ ጋር ከተነሳችሁ ክርስቶስ በእግዚአብሔር ቀኝ በተቀመጠበት በላይ ያሉትን እኹ አሳባችሁም በላይ ባለው ላይ እንጂ በምድራዊው ላይ አይሁን።” 3፡1-2

ክርስቶስም ከላይ ነው የሚመጣው፤ እሱ ሲመለስ ሕልማችን ሁሉ እውን ይሆናል፤ ተስፋችን ወደ ማግኘት፤ እምነታችን ወደ ማየት ይለወጣል፤ በወርደትም ፈንታ ክብርን እንሳናጽፋለን። “ሕይወታችሁ የሆነው ክርስቶስ በሚገለጥበት ጊዜ እናንተም በዚያን ጊዜ ከእርሱ ጋር በክብር ትገለጣላችሁ።”

ሐዋርያው በሕይወታችን ውስጥ ለያንጸባርቁ የሚገባቸውን ርኅራሄና ችርካትን፤ ትሕትናን ጨዋነትንና ሌሎችንም ከጠቀስ በኋላ “በፍጹም አንድነት የሚያስተሳስረውን ፍቅርን ልበሱት” ይላል። 3፡14

የተሰሎንቄ ምዕመናን ብዙ ተወዳዳሪ የሌላቸው ዕጽብና ድንቅ ክርስቲያኖች ነበሩ። ስለ እነሱ የቀረበውን ማስረጃ ማንበብ በጣም ያስገረማል። የበሰሉ በምግባረ ሰናይም የተሞሉ ስለነበሩ ሕውሎስ ስለ እነሱ ተናግሮ አያባራም። “በመቁዶንያ በአካይያ ለሚገኙ ምዕመናን ምሳሌ ሆናችኋል።” 1፡7 “በእግዚአብሔር ያላችሁ እምነት በሁሉ በታታውቆአል፤ ስለዚህ በዚህ ጉዳይ ምንም መናገር አያስፈልገንም።” 1፡9 “እግዚአብሔርን ደስ ለማሰናት እንደሚገባችሁ አስተምረናችኋል፤ በእርግጥም እንደዚያው እየኖራችሁ ነው።” 4፡1 ከእምነታቸውም ከሚፈልቀው ስራ፣ ከፍቅራቸው የተነሳ ለሌሎች በሚደክሙት ድካምና በተስፋቸውም የተነሳ ለሚያሳዩት ትዕግስት ተመስግነዋል። 1፡3

ሐዋርያው ሕውሎስም ምን ዓይነት ሰው እንደነበረ የሚገልጹ ልብ የሚነኩ መግለጫዎች ይገኛሉ። በፍጹም ርኅራሄና ፍቅር የተሞላ ግለሰብ እንደነበረ ከራሱ ጽሁፍ ለቅመን ለማውጣት እንችላለን። “እናት ልጄን እንደምትንከባከብ እኛም በመካከላችሁ በየጥህነት ተመላለስን።” 2፡7 “የእግዚአብሔርን ወንጌል ብቻ ሳይሆን ሕይወታችንን ጭምር ልናካፍላችሁ ደስ እስከሚለን ድረስ ወደድናችሁ።” 2፡8 “በእናንተ በምታምኑት መካከል ሳለን እንዴት በቅድስና፣ በጽድቅ እንዲሁም ያለነቀፋ ሆነን እንደኖርን እናንተም እግዚአብሔርም ምስክሮች ናችሁ።” 2፡10

የጌታችን የሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጽዓት፣ «የከበረው ተስፋ» ተብሎ የሚጠራው በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብቻ ከሰበት መቶ በላይ ይገኛል። ከመልእክቶች ሁሉ በብዛት ስለዚህ የሚናገረው ይህ የያዝነው መልእክት ነው፤ እያንዳንዱ ምዕራፍ ውስጥ ተጠቅሶ ይገኛል። ለሙታንም ትንሳኤያቸው፤ በሕይወትም ላሉ ተስፋቸው የጌታ ዳግም ምጽዓት ነው። “ጌታ ራሱ በታላቅ ትእዛዝ በመላእክት አለቃ ድምጽና በእግዚአብሔር የመለኮት ድምጽ ከሰማይ ይወርዳልና፤ በክርስቶስ የሞቱትም አስቀድመው ይነሳሉ። ከዚያም በኋላ እኛ የቀረነው በሕይወት የምንኖረው ጌታን በእየር ለመቀበል ከእነርሱ ጋር በደመና እንነጠቃለን። በዚህም መሰረት ለዘላለም ከጌታ ጋር እንሆናለን።” 4፡16-17

እስከዚያ ዕለት ግን በዚህ በተበላሸና በባለጌ ዓለም ውስጥ ስንኖር ራሳችንን በንጽሕና መጠበቅ አለብን። “የእግዚአብሔር ፈቃድ ከዝሙት ርቃችሁ እንድትቀደሱ ነው።” 4፡14 “እግዚአብሔር በቅድስና እንድንመላስ እንጂ ለርኩስት አልጠራንም።” 4፡8 “የሰላም አምላክ ሁለንተናችሁን ይቀድስ፤ መንፈሳችሁ፤ ነፍሳችሁና ስጋችሁ የሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ ያለ ነቀፋ ይጠበቅ።” 5፡24

መከራ እንደሆነ፤ አዲስ አይደለም፤ እስራትም ቢሆን፤ አዲስ አይደለም ክርስቲያኖች ያላዩት የለም። ክርስቶስም ሲያስተምር «በዚህ ዓለም መከራ ያኖሩት» ብሏል። የተሰሎንቄም ምዕመናን የመከራን ጽዋ በድፍረት ስለጠጡ ምስጋና ቀርቦላቸዋል። “በደረሰባችሁ ስደትና መከራ ሁሉ በመጽናታችሁ እኛ ራሳችን ስለ ትፅግስታችሁና ስለ እምነታችሁ በእግዚአብሔር አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ እንመካለን።” የክርስቶስም ዳግም ምጽዓት ከዚህ ሁሉ አንድ ቀን እንደሚገላገላቸውና እጩ አንደሚሉ ይነግራቸዋል። “እግዚአብሔር ጻድቅ በመሆኑ መከራ ለሚያመጡባችሁ መከራን ይከፍላቸዋል። መከራን ለተቀበላችሁት ለእናንተ ሆነ ለእኛም ደግሞ ዕረፍት ይሰጠናል።” 1:7

የክርስቶስ ዳግም ምጽዓት እነሱ እንዳሰቡት በፍጥነት እንደማይሆን ከእሱም በፊት ሌላ ነገር እንደሚከሰት ያስተምራቸዋል። “አስቀድሞ ዓመጽ ሳይነሳ ለጥፋትም” የተመደበው የዓመጽ ሰው ሳይገለጥ ያ ቀን አይመጣምና።” 2:3

ከላይ የተጠቀሰው የዓመጽ ሰው በራዕይ አስራ ሶስት ላይ ከተገለጸው ጋር ተመሳሳይ ነው። ይህ የሰይጣን ምስል ራሱ ዲያቢኩስ የሾመውና የሸለመው የግብጽ አስማተኞች ሲያደርጉ እንደነበረው ሁሉ ሐሰተኛ ተአምራትና ድንቅን በማድረግ ከእውነት ይልቅ ሐሰትን የሚወዱትን ያስናክላቸዋል።

ሰንፍናን አምላካችን አይወድም። «ክርስቶስ ይምጣልን» ብለን እጆቻችንን አጣምረን እንድንቀመጥ አይፈልግም። እየጠበቅን መስራት፤ እየሰራን መጠበቅ አለብን። ለዚህ ገጣሚ የሚሆን ምሳሌ ራሱ ጳውሎስ አሳይቷቸዋል። 3:7 “ከእናንተ ጋር በነበርንበት ስራ ፈቶች አልነበርንም፤ ደግሞም የማንንም እንጀራ በነጻ አልበላንም ነገር ግን ከእናንተ በአንዳችሁም ላይ ሸክም እንዳንሆን ሌሊትና ቀን እንደክምና እንሰራ ነበር።” “እኔን እዩ፤ ከኔ ተማሩ” ይላቸዋል ሐዋርያው። “ሊሰራ የማይወድ አይብላ!” 3:10 “እናንተ ወንድሞች ሆይ መልካም ስራ ከመስራት ከቶ አትታከቱ።” 3:12

ከክርስቲያን የሚጠበቅበት መጀመር ብቻ ሳይሆን መቀጠል፤ መፈጸምም ይገባዋል። እስከ ፍጻሜ ድረስ የሚታገስ እርሱ ይድናል። ለእነኚህ ምዕመናን ጸሎቱም ምኞቱም ሳያወላውሉ በታማኝነት እንዲገኙ ነበር። 2:15, 3:5 “እንግዲህ ወንድሞቼ ሆይ ጸንታችሁ ቁሙ፤ በአንደበታችንም ሆነ በመልእክታችን ያስተላለፍንላችሁን ትምህርት አጥብቃችሁ ያዙ።” ... ጌታ ልባችሁን ወደ እግዚአብሔር ፍቅርና ወደ ክርስቶስ ጽናት ይምራው።”

ገና ከመጀመሩ “በእምነት እውነተኛ ልጄ ለሆነው ለጢሞቴዎስ” ይላል። 1:2 በጳውሎስና በጢሞቴዎስ መካከል የነበረው መከባበርና ፍቅር ተወዳዳሪ የለውም፤ ለመሆኑ በዓለም ታሪክ ውስጥ ተመሳሳይ ይገኛለት ይሆን? ከስጋ ዝምድና ይልቅ ሰውን ከሰው የሚያቆራኘው የእምነትና የመንፈስ አንድነት ነው። ሁለቱን እንዲዋደዱ ያደረጋቸው በክርስቶስ ያላቸው ስር የሰደደ እምነት ነበር። ምንም እንኳን የዕድሜ ልዩነት ቢኖራቸው፤ ለወንጌል ያላቸው እምነት ያንን ደምስሶት ነበር።

ይህ መልእክት «የላባት ምክር፤ ከሚወደድ መምህር፤ ለወጣት ደቀ መዝሙር» ሊባል ይቻላል። ጢሞቴዎስ እንደ ሁላችንም ደካማ ጎን ስለነበረውና ለስራውም መመሪያ ስለሚያስፈልገው ጳውሎስ በፍቅርና በጥበብ እንዲህ እያለ ይጽፍለታል። ሰዎችን የሐሰት ትምህርት እንዳያስተምሩ ከልክል “ለተረትና መጨረሻ ለሌለው የትውልድ ታሪክ ራሳቸውን አሳልፈው እንዳይሰጡ ከልክላቸው።” 1:4 “እንግዲህ ከሁሉ አስቀድሞ ልመና ጸሎት ምልጃና ምስጋና ለሰዎች ሁሉ፤ ለነገስታትና ለባለስልጣናት እንዲደረግ አሳስባለሁ።” 2:2

የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና አገልጋዮች ሆነው መመሪያ የሚገባቸው ምን ዓይነት ሰዎች መሆን እንዳለባቸው ይነግረዋል፤ ማስጠንቀቂያ መመሪያ ይሰጠዋል። “በማንም ላይ እጅ ለመጫን አትቸኩል፤ ከሌሎችም ጋር በጋጢአት አትተባበር፤ ራስህን በንጽሕና ጠብቅ።” 5:22

ሰዎችም ሁሉ በከበራታ መያዝ እንደሚገባቸው ይጠቅሳሉታል። “አረጋዊን ሰው እንደ አባትህ ቆጥረህ ምክረው እንጂ በጋይላ ቃል አትናገረው። ወጣት ወንዶችን እንደ ወንድሞች ተቀበላቸው። እንዲሁም አሮጊቶችን እንደ እናቶች፤ ወጣት ሴቶችን ደግሞ እንደ እህቶች በፍጹም ንጽሕና አስተናግዳቸው።”

ባለው እንዲደሰትና እንዲረከም ግሩም መመሪያ ይሰጠዋል። 6:6-8 “ነገር ግን እውነተኛ መንፈሳዊነት ባለን ነገር ከመርካት ጋር ትልቅ ትርፍ ነው። ምክንያቱም ወደ ዓለም ያመጣነው ምንም ነገር የለም፤ ምንም ነገር ይዘን መሄድ አንችልም። ነገር ግን ምግብና ልብስ ካለን ይበቃናል።”

በመጨረሻም ከሁሉ የበለጠውን ይመኝላታል። 6:21

“ጸጋ ከእናንተ ጋር ይሁን”

ሁለተኛ ጢሞቴዎስ

ጳውሎስ ከጢሞቴዎስ የተለየው በእንባ ነበር፤ የእምነት አባቱም ስለነበር ስለ እሱ ማሰቡን በፍጹም አሳቋረጠም። “ሳላቋረጠ ሌሊትና ቀን በጸሎቴ እንተት ሳስብ ቀደምት አባቶች እንዳደረጉት በንጹሕ ሕሊና የማመልከውን እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ።” 1:3

ከሁሉም የበለጠ ትዝ የሚለው ጢሞቴዎስ ግሩም ከሆኑ ከአያቱና ከእናቱ የወረሰው እምነት ነበር። “ግብዝነት የሌለበትን እምነትህን አስታውሳለሁ” ይለዋል። 1:5

ይህ መልእክት የተጻፈው በጢሞቴዎስ ሕይወት የነበረው እሳት እንዳይዳፈን፤ እንዳይጠፋ፤ ለማነቃነቅ ነበር። ጳውሎስ «እኔን ተመልከት፤ እንደ እኔ ሆን» ነው የሚለው። “እንተ ግን ትምህርቴን፤ አካሄዱን፤ እምነቱን፤ ፍቅረን፤ ጽናቱን ሁሉ ታውቃለህ።” 3:10 መንገዱን፤ አትጣጫውን አሳይኜሃለሁ ተከተለኝ ይለዋል። “በእጆቼ መጫን የተቀበልኸውን በአንተ ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔር ስጦታ እንድታቀጣጥል አሳስብሃለሁ። እግዚአብሔር የኃይልና የፍቅር ራስንም የመግዛት መንፈስ እንጂ የፍርሃት መንፈስ አልሰጠንም።” 1:6-7

ከወጣትነቱ ጀምሮ ዘፋኝ የነበረ አሁን ግን የየሱስን ጌትነት ተገንዝቦ ለእሱ ክብር የሚዘምረው ሙሉቀን መለስ እንዲህ እያለ ውሳኔውን ገልጿል። “የየሱስ ወታደር ነኝ፤ እዋጋለሁ አልሸነፍም፤ ለሰይጣን እጄን አልሰጥም።” ስለዚህ ጉዳይ ጳውሎስም ለጢሞቴዎስ እንዲህ ይለዋል። “እንደ ክርስቶስ የሱስ በጎ ወታደር ከእኛ ጋር መከራን ተቀበል። በውትድርና የሚያገለግል ሰው አዛዥን ለማስደሰት ይጥራል እንጂ በሌላ ሰራ ራሱን አያጠላልፍም።” 2:2 ስለ ጌታ ስም ብዙ መከራን የቀመሰ ስለሆነ ሐዋርያው የሚመጣበትን ሁሉ በድፍረት እንዲጋፈጥ ያበረታታዋል።

በርም በግዛት ላይ የነበረው ጳውሎስ የደረሰበትን ሁሉ ለጢሞቴዎስ ከነገረው በኋላ «ናልኝ፤ ድረስልኝ» ይለዋል። ናፍቋል፤ እጄን ናፍቋል የእምነት ልጁን ለማየት። “በቶሎ ወደ እኔ ለመምጣት የተቻለህን ሁሉ አድርግ ... የተውከትን በርኖስ ጥቅልል መጻሕፍቱን በተለይም የብራና መጻሕፍቱን አምጣልኝ” ብሎ ይለምነዋል።

ብርዱንም ስለፈራው፤ ብቸኝነቱም ስለጎዳው ልመናውን ያጠነክራል። 4:21 “ከክረምት በፊት ለመምጣት የተቻለህን አድርግ።”

ቲቶ

ቲቶ ለጳውሎስ የእምነት ልጁ ብቻ ሳይሆን በወንጌልም ስራ ባልደረገው ሆኖ እሱን በመወከል እንዳንድ ስፍራም ይሄድ ነበር። ቲቶ የበሰለ፤ በጸጋም ያደገ ሰው ስለሆነ የተወሰኑ ምክሮች ብቻ ተሰጥተውታል።

ሲሰራ የነበረው ቀርጫስ በተባለ ደሴት ላይ ነበር፤ በዚህም አገር ነዋሪዎች በመልካምነታቸው የታወቁ አልነበሩም። የዚያ አገር ተወላጅ ስለእነሱ ያለው እንዲህ ነበር። “የቀርጫስ ሰዎች ዘወትር ውሽታዎች፤ ክፉ፤ አውራዎችና ሰነፍ ሆዳዎች ናቸው ብሎአል።” 1:12

እንደዚህ ባሉ ሕዝቦች መካከል መኖርና መስራት ከባድ መሆኑን በቀላሉ መገመት ይቻላል። ለእነሱ እንቅፋት እንዳይሆን ከፍ ያለ አርአያ እንዲያሳየቸው ለቲቶ ምክር ተሰጥቶታል። “በማንኛውም ነገር መልካም የሆነውን በማድረግ ራስህን አርአያ አድርገህ አቅርብላቸው። በምታስተምራቸውም ትምህርት ጭምተኝነትን ቁምነገረኛነትን፤ የማይነቀፍ ጤናማ እነጋገር አሳይ፤ ይኸውም፤ ተቃዋሚ ስለ እኛ የሚናገረውን መጥፎ ነገር በማጣት እንዲያፍር ነው።” 2:6-8

ከወንጌላዊ የሚጠበቀው ደረጃ እንዴት ከፍ ያለ ነው! ለዚህ ብቁ የሚሆን ማን አለ? ጳውሎስ ቲቶን በዚያ ደሴት የተወበትን ምክንያት ይነግረናል። “እንተን በቀርጫስ የተውሁህ ገና ያልተስተካከለውን እንድታስተካክልና ባዘዝሁህ መስረት በየከተማው ሽማግሌዎችን እንድትሾም ነው።” 1:5 እነኚህም ሰዎች ነቀፋ የሌለባቸው፤ ትዳራቸውን በደንብ የያዙ፤ አስመስጋኝ ቤተሰብ ያላቸው፤ ቅኖችና ጠንቃቄ መሆን አለባቸው።

በጠቅላላው ለአማኞች፤ እድሜአቸው ለገፋ ወንዶችና ሴቶች፤ ትዳር ለያዙት፤ ለወጣቶች ወንዶችና ሴቶች እንደዚሁም ለባሪያዎች ሊሰጣቸው የሚገባውን ምክር ይሰጠዋል። “እንተ ግን ከትክክለኛው ትምህርት ጋር ተስማሚ የሆነውን አስተምር” ብሎ ቲቶን ያዘዋል። 2:1

ክርስቲያን የመንግስት ሰማያት ዜጋ ቢሆንም በአለበት አገር ኗሪ ስለሆነ መልካም ታዛዥ መሆን አለበት። ጌታ እንዳለው የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር፤ የቁሳርን ለቁሳር መስጠት። ያለበትን ስፍራ የሚያጣፍጥ ጨው፤ ጨለማን የሚያስወግድ መብራት ሊሆን ይገባል። ዓላማው ለሕዝቡም ሆነ ለአገሩ በመልካም አርአያው በረከት ለመሆን ነው። 3:2

“በማንም ላይ ክፉ እንዳይናገሩ፤ ሰላማውያን እንዲሆኑ፤ ለሰዎች ሁሉ ከልብ የመነጨ ትሕትና እንዲያሳዩ አስገንዝባቸው።”

“ሰላም የሚያወርዱ ብጹዓን ናቸው፤ የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉና።” ማቴ. 5:6 በዚህ መልእክት ውስጥ ጳውሎስ ሁለት ሰዎችን ለማስታረቅ በጨዋነት መንፈስ ያለውን ፍቅር ጥበብና ዘዴ በተግባር ላይ ሲያውለው እናያለን። እሱ ከጻፈው መልእክት ሁሉ አጭሩ ይህ ነው ቢሆንም በውስጡ ብዙ ቁምነገር መኖሩ ብቻ ሳይሆን ሐዋርያው ምን ዓይነት ደግና ትሑት ሰው መሆኑን ያሳያል።

የተጣሉት ጌታና ባርያ ፊልሞና እና አናሲሞስ ነበሩ። በእሱም የተነሳ እናሲሞስ ወደ ሮም ከበለለ። የአምላካችን መንገድ መቼም ረቂቅ ነው፤ እናሲሞስ ጳውሎስን በሮም ከተማ ያገኘውና ከእሱ የክርስቶስን ወንጌል ተምሮ ከልቡ የተመለሰ ክርስቲያን ይሆናል። ጳውሎስንም በሁሉ በኩል ያገለግለው ነበር። ምንም ጥቅሙ የበዛ ቢሆን ለራሱ ከማስቀረት ይልቅ ከጌታው ጋር ሊያስታርቀው አስቦ።

ጌታው ፊልሞና ስመ ጥሩ ክርስቲያን ነበር። “የቅዱሳንን ልብ ስላሳረፍህ ከፍቅርህ ታላቅ ደስታና መጽናናት አግኝቻለህ።” ይለዋል። 1:7 በጌታ የሱስ እምነት፤ ለቅዱሳን ፍቅር ነበረው ቤቱንም ክርስቲያኖች እንዲሰበሰቡበት ፈቅዷል።

እኔ ሽማግሌና አስረኛ የሆንኩት በእስር ቤት በነበርሁ ጊዜ ልጅ ወልጃለሁና እባክህ ተቀበልልኝ ብሎ ጳውሎስ መለመን ጀመረ። 1:11 “አስቀድሞ የሚጠቅምህ አልነበረም፤ አሁን ግን ለአንተም ሆነ ለእኔ የሚጠቅም ሰው ሆኖአል” እያለ ጳውሎስ ጣሩጭ ልመናውን ቀጠለ። በተጨማሪ ደግሞ “እኔን እዚህ እያገለገለኝ ነው ነገር ግን ራስ መውደድ እንዳይሆንብኝ ይኸው ወደ አንተ ልኬዋለሁና፤ እባክህ እንደ ባሪያ ሳይሆን እንደ ልጅ ተቀበለው” እያለ ልመናውን አጠበቀ።

“እንግዲህ እንደ ባልንጀራ ከቆጠርኸኝ እኔን እንደምትቀበለኝ አድርገህ ተቀበለው። አንተን የበደለህ ነገር ቢኖር ወይም የአንተ ብድር ቢኖርበት በእኔ ላይ ቆጠረው ... ያለበትንም እኔ እከፍላለሁ።” 1:17-19

የክርስቶስን ወንጌል በሚያንጸባርቅ ቃል፤ ተቀያይመው ተለያይተው የነበሩትን አንድ ለማድረግ ያልተቆጠበ ጥረት ያደርጋል። እኔ ያንተ፤ አንተ የኔ መሆንን የማውቀው በዚህ ነው። “ታዋቂ መሆንን በመተማመን ከምጠይቀው በላይ እንደምታደርግ በማወቅ እጽፍልሃለሁ።” 1:20

ተስፋ የማይቆርጠው ጳውሎስም በዚህ አሳቡን ይደመድማል። 1:22 “ከዚህም ሌላ ጸሎታችሁ መልስ አግኝቶ ወደ እናንተ ለመምጣት ተስፋ ስለማደርግ ማረፊያ አዘጋጁልኝ።”

ይህ መልእክት እጅግ ታላቅና ጥልቅ በሆነ ግርማና ሞገስ ባለው ቃል ይጀምራል። 1:1-2 “እግዚአብሔር ከጥንት ጀምሮ በተለያየ ጊዜና በልዩ ልዩ መንገድ በነቢያት በኩል ለአባቶቻችን ተናግሮ፤ በዚህ በመጨረሻ ዘመን ግን ሁሉን ወራሽ ባደረገውና ዓለማትን በእርሱ በፈጠረበት በልጁ ለእኛ ተናገረን።”

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቶስ ከመጣ ጀምሮ ያለውን ጊዜ «የመጨረሻ ዘመን» ብሎ ይጠራዋል፤ ዘመኑም ታይቶና ተሰምቶ ያልታየ ክብርና ዕድል ለሰብዓዊ ፍጥረት የተገለጠበት ዘመን ነው። ክርስቶስ ልጅ፤ «የእግዚአብሔር ክብር ነጸብራቅና የባሕርይ ምሳሌ» ተብሏል። ዓለምን ደግፎ የያዘ እሱ ነው፤ የኃጢአትን መንጸት ካስገኘ በኋላ “በሰማይ በግርማው ቀኝ ተቀመጠ።” 1:3 “ከመጋረጃው በስተጀርባ ወዳለው ውስጠኛ መቅደስ ይገባል፤ ይህም ስፍራ የሱስ ስለእኛ ቀድሞ የገባበት ነው።” 6:19 “በሰማያት በግርማው ዙፋን ቀኝ እንዲህ ያለ ሊቀ ካህናት አለን።” 8:1

የመጀመሪያ ወላጆቻችን ከበደሉ በኋላ ከኤደን ገነት ተወገዱ፤ ተመልሰውም እንዳይገቡ ኪሩቤል በየአቅጣጫው የምትገለባበጥ ነበልባላዊ ሰይፍ ይዘው ቆመው ነበር። በብሉይ ኪዳን «ራቁ፤ አትቅረቡ» የሚል ጥብቅ ትእዛዝ እናገኛለን። በክርስቶስ መስቀል የተነሳ ምሕረት ስለ ወረደ «ቅረቡ፤ ግቡ» እየተባልን ተጋብዘናል። “እንግዲህ ወንድሞቼ ሆይ በየሱስ ደም ለመግባት ድፍረት አግኝተናል። ይኸውም በመጋረጃው ማለት በሰጋው በኩል በከፈተልን አዲስና ሕያው መንገድ ነው።” 10:19-20 “እንግዲህ ምሕረት እንድንቀበልና በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ጸጋ እንድናገኝ ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንቅረብ።” 4:16

ዕብራውያን በተጨማሪ የሱስ ክርስቶስ ከሁሉ በላይ የላቀ፤ ከነቢያት፤ ከመላእክት፤ ከሙሴ፤ ከኢያሱ፤ ከአሮን በላይ እንደሆነ ይነግረናል። «የተሻለ» የሚለው ቃል አስራ ሶስት ጊዜ ያህል ተጠቅሶ ይገኛል። ክርስቶስን በማመን ምንም የክሰርነው የለም፤ ጭራሽም በልጽገናል። የተሻለ ካህንን ያውም ዘላለማዊውን፤ የተሻለ ቤተመቅደስ ያውም ሰማየ ሰማያትን አግኝተናል። “ሕጉ ማንንም ፍጹም ሊያደርግ ስለማይችል ወደ እግዚአብሔር የምንቀርብበት የተሻለ ተስፋ መጥቶአል።” 7:19

“የአዲስ ኪዳን መካከለኛ ወደሆነው ወደ የሱስ እንዲሁም ከአቤል ደም የተሻለ ቃል ወደሚናገረው ወደ ተረጨው ደም ደርሳችኋል።” 12:34 ምሕረትንና ዕርቅን በሚናገር ደም ላይ ደህንነታችን ተመስርቷል። “ስለዚህ ታላቅ ዋጋ ያለውን መታመናችሁን አትጣሉ።” 10:35

“በእምነት በጸጋ ድናችኋልና ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ በስራ አይደለም። ምክንያቱም እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀልንን መልካም ስራ እንድንሰራ በክርስቶስ የሱስ የተፈጠርን የእግዚአብሔር ስራዎች ነን።” 2፡9-10

ከላይ ያለው ጥቅስ ሁለት ዓቢይ ነገሮች ይነግረናል። እንደኛ በጸጋ ብቻ እንደዳንን፤ ሁለተኛ በጸጋ ብቻ የዳንነው ለመልካም ስራ እንደሆነ ነው።

የያዕቆብ መልእክት ስለ ሁለተኛው ነጥብ ነው በሚገባ መንገድ የሚያብራራልን። የዳን ሰው ይሰራል፤ ይታዘዛል፤ ያገለግላል፤ የእግዚአብሔርንም ፈቃድ መፈጸም ይሰታው ነው። የተግባር ሰዎች መሆን እንዳለብን ያስታውሰናል። “በእግዚአብሔር አብ ፊት ንጹሕና ነውር የሌለበት ሃይማኖት ይህ ነው፤ ወላጆቻቸው የሞቱባቸውን ልጆችና ባሎቻቸው የሞቱባቸውን ሴቶች በችግራቸው መርዳትና ከዓለም ራስን መጠበቅ ነው።” 1፡27

እውነተኛ እምነት ለሌሎች እንድታስብና እንድትጠነቀቅ፤ እያንዳንዳችንም ሰው በክብር እንድትይዝ ይገፋፋሃል። “ክቡር በሆነው በጌታችን በየሱስ ክርስቶስ የምታምኑ እንደመሆናችሁ አድልዎ አታድርጉ።” 2፡1 እምነት ጋይል ያለው ነገር ነው፤ ካልሰራ ተበላሽቷል ማለት ነው። “እንዲሁ ስራ የሌለው እምነት በራሱ የሞት ነው።” 2፡16

ምላስ ለደግ ነገር ሲሆን ይጠቅማል፤ ለክፉ ሰውል ይጎዳል። «ትንሽ ምላጭ አገር ትላጭ» ይባላል ስለ ምላስ። እንደበታችን መገራት አለበት፤ የሆነ ያልሆነውን መዘላበድና ሰውንም በቃል በተግባርም ማስቀየም አይገባንም። “ሁላችንም በብዙ ነገር እንሰናክላለን፤ በንግግና የማይሰናክል ሰው ቢኖር እርሱ ሰውነቱን ሁሉ መቆጣጠር የሚችል ፍጹም ሰው ነው።”

ያዕቆብ ሙሉ በሙሉ ለጌታ እንድንገዝ ያሳስበናል። የተከፋፈለ ልብ አገል ነው፤ «ከሁለት ያጣ ጎመን» እንደሚባለው። እንግዲህ ራሳችሁን ለእግዚአብሔር አስገዝ ... በሁለት ሐሳብ የምትዋልሉ ልባችሁን አጥሩ።” 4፡7,9

ያለ ጸሎትም ሕይወት አይገፋምና በእሱ እንድንበረታ ይመክረናል። “በእናንተ መካከል በመከራ ውስጥ ያለ አለ? እሱ ይጸልይ። የተደሰተ አለ? እሱ ያመስግን።” 5፡13

እስከዚያ እስከ ታላቁ ቀን ድረስ ሁለቱ ጸሎትና ምስጋና አይለዩን። “እናንተም እንዲሁ ታገሱ ልባችሁንም አጽኑ፤ ምክንያቱም የጌታ መምጫ ተቃርቧል።” 5፡8

ጴጥሮስ እንደ እኛ ክርስቶስን በእምነት መቀበል ብቻ ሳይሆን ከእሱ ጋር ሶስት ዓመታት ያህል አሳልፏል። የደቀመዛሙርቱ ዋና መሪ እሱ ነበር። ከዮሐንስም ቀጥሎ እሱ ለጌታ ቅርብ ስለነበረ በዚህ የተነሳ የሚባርክና የሚያንጽ ትምህርት በመልእክቱ ውስጥ ይገኛል።

በተመለሰህ ጊዜ ወንድሞችን አጽናና ተብሎ ስለነበር አደራ የተሰጠውን ተግባር ሲፈጽም እናየዋለን። ጳውሎስ እምነትን፤ ዮሐንስ ፍትህን፤ የጴጥሮስ ዋናው ዓላማ ደግሞ ተስፋን ማካፈል ነበር።

በሰደትና በመከራ ተስፋ እንዳይቆርጡ በእያንዳንዱ ምዕራፍ ላይ የክርስቶስን ስቃይ ያስታውሳቸዋል። መከራም ቢመጣ ያልፋል፤ ልቅሶ በእልልታ ይለወጣል። “እሁን በብዙ ዓይነት ፈተና ውስጥ ሆናችሁ ለጥቂት ጊዜ ፈተናም ብትቀበሉም እንኳን በዚህ ደስ ይላችኋል። እነዚህ ነገሮች በእናንተ ላይ የደረሱት በእሳት ተፈትኖ ቢጠራም ጠፊ ከሆነው ወርቅ ይልቅ እጅግ የከበረ እምነታችሁ እውነተኛ መሆኑ እንደተረጋገጠና የሱስ ክርስቶስ በሚገለጥበት ጊዜ ምስጋና፤ ክብርናና ውዳሴን እንዲያስገኙላችሁ ነው።” 1፡6-7

ጌታም እስከሚገለጥበት ጊዜ በዚህ ዓለም እንዳይለከፉ ወደ ጥንት ልማቸው እንዳይመለሱ ያስጠነቅቃቸዋል። “ቀድሞ ባለማወቅ ትኖሩበት የነበረውን ክፉ ምኞት አትከተሉ። ነገር ግን የጠራችሁ እርሱ ቅዱስ እንደሆነ እናንተም በኑሮአችሁ ሁሉ ቅዱሳን ሁኑ፤ ምክንያቱም እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ ተብሎ ተጽፏል።” 1፡16

በቅድስናም ሆነ በእምነት የእግዚአብሔር ቃል ትልቅ ሚና ስላለው ወደ እሱ ያመለክታቸዋል። “አዲስ እንደ ተወለዱ ሕጻናት ንጹሐን መንፈሳዊ ወተት ተመኙ።” 2፡2 ያም ቃል ዘሮ ስራው ወደ ክቡር ጌታችን ማመልከት ነው። “እንግዲህ ለእናንተ ለምታምኑት ይህ ድንጋይ ክቡር ነው። ለማያምኑት ግን ግንበኞች የናቁት ድንጋይ የማዕዘን ራስ ሆነ።” 2፡7

መልእክቱ በጌታና በባሪያ፤ በባልና በሚስት፤ በወላጆችና በልጆች መካከል ያለው ግንኙነት የማረና የተስተካከለ እንዲሆን በንግግራችንም ሆነ በአሳባችን ጥንቁቆች እንድንሆን ያስተምረናል። “ያልፈው ዘመን ይበቃናል” በማለት ወደ ጥንቱ ሕይወታችን ወደ ጭፈራ፤ ወደ መጠጥ፤ ወደ ብልግና እንዳንመለስ ያስጠነቅቀናል።

“የሁሉ ነገር መጨረሻ ተቃርቧል፤ ስለዚህ መጸለይ እንድትችሉ ንጹሕ አለምሮ ይነራችሁ። ራሳችሁንም የምትገዙ ሁኑ፤ ፍቅር ብዙ ጋጢአት ይሸፍናልና ከሁሉ በላይ እርስ በርሳችሁ ከልብ ተዋደዱ።” 4፡7-9

ሁለተኛ ጴጥሮስ

ማንም ደራሲ ያለ ምክንያት ዝም ብሎ መልእክትም ሆነ መጽሐፍ አይጽፍም። ለአንባቢዎቹ የሚያስተላልፈው አሳብም አስተያየትም አለው። ይህንን መልእክት ቅዱስ ጴጥሮስ ለምን እንደጻፈው ብዙ ሳንመራመር በቀላሉ እናገኘዋለን፤ እሱው ራሱ ነግሮናል።

“ወዳጆቼ ሆይ ይህ አሁን የምጽፍላችሁ ሁለተኛው መልእክት ነው። ሁለቱንም መልእክት የጻፍሁላችሁ ቅን ልቦናችሁን እንድታነቃቁ ለማሳሰብ ነው።” 3፡1

ነቢያት የተኛን መቀስቀስ፤ መንፈሱም የዛለውን ማነቃነቅ ስራቸው ስለሆነ ይህንን ተግባሩን ሐዋርያው በደንብ ፈጽሟል።

«መሄዴ ነው መስናባት ችላው ምንድን ነው» እያለ ነው ጴጥሮስ የሚሞትበት ጊዜ መቃረቡን ተገንዝቦ ይህንን የመጨረሻ መልእክቱን የጻፈው። እኛ የምንሞትበትን ቀን አናውቅም እሱ ግን አስቀድሞ ተገልጦለት ነበር። “የሱስ ክርስቶስ እንደ ገለጠልኝ ይህን ምድራዊ ድንኳን ቶሎ ጥዬ እንደምሄድ አውቃለሁ።” 1፡14

ይህንንም መልእክት የጻፈበት ሁለት ዓቢይ ምክንያቶች አሉት፤ አንደኛው፤ ለማኞች በክርስትና ሕይወታቸው እንዲያድጉና እንዲበለጽጉ፤ ሁለተኛው፤ ከሐሰተኞችና ከጠንቀኞች መምህራን እንዲጠነቀቁ ነበር።

ካመንን በኋላ ድንኮች ሆነን ቆርቁዘን እንድንቀር የጌታ አሳሎ አይደለም። በበጎነት ላይ ዕውቀት፤ በእሱ ላይ ደግሞ ራስን መግዛት፤ እውነተኛ መንፈሳዊነት፤ ወንድማዊ መተሳሰብ ፍቅርም እንዲታከልበት ይፈልጋል። “ነገር ግን በጌታችንና በአዳኛችን በየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ዕውቀት እደገ።” 3፡18

በዚያም ዘመን ትምህርታቸውም ምግባራቸውም የተበላሸ መምህራን ተነስተው ስለነበረ በእነሱ እንዳይለከፉ ከባድ ማስጠንቀቂያ ያስተላልፋል። እንደዚህ ያሉ ሰዎችም መምጣታቸው የትንቢት ፍጻሜ መሆኑን ያረጋግጥላቸዋል። የጌታንም እንደገና በክብር መመለሱን ቢከዱም እሱ መመለሱን አይሰርዘውም። “የጌታ ቀን እንደ ሌባ ይመጣል።” 3፡10

እሱም ሲመለስ ዓለም በሙሉ ድምጥማጡ ይጠፋል። “ለማያት በእሳት ተቃጥለው ይጠፋሉ፤ የሰማያትም ፍጥረት በታላቅ ትኩሳት ይቀልጣሉ።” 3፡12 በዚያ ቀን ዓመጸኞች ይደመስሳሉ፤ ያመኑ ግን ዘላለማዊ ክብር የሚቀዳችበት ዕለት ነው። 3፡13

“እኛ ግን ጽድቅ የሚኖርበትን አዲስ ሰማይና አዲስ ምድር እንደ ተሰፋው ቃሉ መሰረት እንጠባበቃለን።”

አንደኛ ዮሐንስ

«ማን ይናገር የነበረ? ማን ያርዳ የቀበረ?» ይባላል። የመልእክቱ ጸሐፊ ዮሐንስ ከደቀመዛሙርቱ ሁሉ የበለጠ ጌታን ይቀርበው፤ ያውቀውና ይወደው ነበር። በጆሮው እንደ ሰማው፤ በዓይኑም እንዳየው ይነግረናል። “ሕይወት ተገለጠ፤ እኛም አይተነዋል፤ እንመስክርለታለንም።” 1፡2

መልእክቱ ስለ አብ፤ ስለ ወልድና ስለ መንፈስ ቅዱስ እንዲህ ይላል፡- “የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን እንድንጠራ አብ አትረፍርፎ ያፈሰሰልን ፍቅር ምን ያህል ታላቅ ነው!” “በአብ ዘንድ ጠበቃ አለን፤ እርሱ ጸድቄ የሱስ ክርስቶስ ነው።” “እናንተ ግን ከእርሱ የተቀበላችሁት ቅባት በውስጣችሁ ይኖራልና ማንም እንዲያስተምራችሁ አያስፈልግም።” 3፡1, 2፡1, 3፡26

መልእክቱ ስለ እግዚአብሔር ሁለት ነገሮችን ይገልጻል፡ እርሱ ብርሃን ፍቅር መሆኑን፤ “እግዚአብሔር ብርሃን ነው፤ ጨለማም በእሱ ከቶ የለም።” 1፡3 እኛም በእርሱ የምናምን እንደ ብርሃን የነጻንና የጸዳን መሆን አለብን፤ እስከነዋሪ፤ የእሱን ስም የሚያስድብ ምንም ነገር መስራት አይገባንም። “በጨለማ እየተመላለሰን ከእርሱ ጋር ኅብረት አለን ብንል እንዋሻለን፤ እውነትንም አንኖረውም።” 1፡6

“እግዚአብሔር ፍቅር ነው። በፍቅር የሚኖር በእግዚአብሔር ይኖራል። ይህም ፍቅር ኃይል አለው። “በፍቅር ፍርሃት የለም፤ ፍጹም ፍቅር ግን ፍርሃትን አውጥቶ ይጥላል።” 4፡18 ዮሐንስ መልእክቱን ሲጽፍ ብዕሩን ፍቅር ቀለም ውስጥ አጥልቆ ነው። ያለ ፍቅር በስተቀር ሌላ ቋንቋ አያውቅም። በብርሃን ያለ ያፈቅራል፤ በጨለማ ያለ ይጠላል። “ወንድሙን የሚጠሳ ነፍስ ገዳይ ነው፤ ነፍስ ገዳይ የዘላለም ሕይወት እንደሌለው ታውቃላችሁ።” 3፡15

ከሁሉ ከባድ ሽክም ኃጢአት ነው፤ በበደል ስሜት ለሚያስቃይ ኃጢአት መፍትሔ ተገኝቶለታል። አትጠራጠር ከቶ አግኝተሃል፤ አግኝተሃል መቶ ከመቶ፤ ይቅር መባል ብቻ ሳይሆን ጭራሽም እንዳልበደልን አድርጎ አብ ስለ ክርስቶስ ሲል ይቀበለናል። “የየሱስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል።” 1፡7

ከይቅርታ ጋር ደግሞ የተያያዘ የዘላለም ሕይወት ነው፤ እሱም ነገ ወይም ተነገወዲያ ሳይሆን ካመንበት ወቅት ጀምሮ የኛ ሀብት ነው። በአዳም ሞትን እንደወረሰን ያህል የምናምን ሁሉ በጌታ ሕይወትን ወርሰናል። 5፡11-12 “ምስክረነቱም ይህ ነው እግዚአብሔር የዘላለምን ሕይወት ሰጠን፤ ይህም ሕይወት ያለው በልጁ ነው፤ ልጁ ያለው ሕይወት አለው፤ የእግዚአብሔር ልጅ የሌለው ሕይወት የለውም።”

ሁለተኛ የሐንሰ

እመቤት የሚባሉ ብቻ ሳይሆኑ ሁላችንም ይህንን እጥር ምጥን ያለ መልእክት ልንወደው ይገባል። የተጠቀሰችው እመቤት በየሐንሰም በሌሎችም ዘንድ የተወደደችና የተከበረች ሴት ነበረች። «እመልካም ሽቱ መልካም ስም ይበልጣል» እንደሚባለው ሕይወቷ በምግባረ ሰናይ የተሞላ ስለነበረ ሁሉም አልቀው ይመለከቷት ነበር።

ይህም ብቻ ሳይሆን ከልጆቿ መካከል በእግዚአብሔር መንገድ የሚራመዱ ስለነበሩ የሐንሰ ሳይሰውር በገሃድ ደስታውን ይገልጽታል። “ከልጆቻችን አንዳንዶቹ በእውነት ጸንተው እየሄዱ በማግኘቴ እጅግ ደስ ብሎኛል።” ማመን ብቻ ሳይሆን ይህንነትን የሚያገኝ አስከፊ ፍጻሜ ድረስ በእምነት የጸና ብቻ ነው።

ለምንድን ነው ይህንን አጭር ደብዳቤ የጻፈበት ምክንያት? አንደኛ ደስታውን ለመግለጽ፤ ሁለተኛ የፍቅርን ታላቅነት ለማስታወስ ነው። ፍቅር የሚለው ቃል አምስት ጊዜ ተጠቅሷል። እርስ በእርስ መፈቃቀርን የመሰለ ታላቅ ነገር የለም፤ የክርስቲያንነትም ዓቢይ ምልክት እሱ ነው። ጌታም ከምድር ሳይለይ በፊት አጥብቆ የተናገረው በዚሁ ርዕስ ነው። “ይህም ፍቅር በትእዛዜ መሰረት እንድንመላለስ ነው። ትእዛዜም ከመጀመሪያ እንደሰማችሁት በፍቅር እንድትኖሩ ነው።” 1፡6

የተጻፈበት ሶስተኛው ምክንያት ከአሳቾች ለማስጠንቀቅ ነው። «ያልጠረጠረ ተመነጠረ» እንደሚባለው በዚህ ዓለም ስንኖር የጠላት አገር መሆኑን በማስታወስ ነቅቶና ታጥቆ መኖር አስፈላጊ ነው። መጠንቀቅ የሚገባን ከክርስቶስ ተቃዋሚዎች መሆኑን አንርሳ። እርግጥ የእምነታችን ዋናው መሰረቱ ፍቅር ነው፤ ፍቅር ግን የሆነ ያልሆነውን ነገር ሁሉ አትቀበልም፤ ሐሰትን ሁሉ ትቃወማለች፤ “ፍቅር ከእውነት ጋራ እንጂ በዓመጽ ደስ አትሰኝም።” የእውነትና የእምነት ጠንቅ የሆነውን ሁሉ በቀላሉ ልናየው አይገባም። ከክርስቶስ የበለጠ ክቡር የለም የእሱን መለኮትነት ከሚክዱና ከእሱ ሊለዩን ከሚሞክሩ ምንም ዓይነት ጎብረት ሊኖረን አይችልም። 1፡10

“በክርስቶስ ትምህርት የሚኖር ግን አብም ወልድም አለው። ማንም ወደ እናንተ ቢመጣ ይህንም ትምህርት ባያመጣ በቤታችሁ አትቀበሉት፤ ሰላምም አትበሉት፤ የተቀበለው ሰው የክፉ ስራው ተባባረው ይሆናልና።”

ሶስተኛ የሐንሰ

በዚህ መልእክት ውስጥ ሶስት ግለሰቦች ተጠቅሰዋል፤ ሁለቱ መልካምና ትኖች ሲሆኑ አንዱ ግን ገዳዳና ወልጋዳ ነበር።

ጋይዮስ የተባለው ሰውዬ እንኳን ለገርብትና ይቅርና ለወንድምነትም የሚመኙት ሰው ነበር። “የምወድህ ወዳጄ” ይለዋል። ታማኝና በእውነት የሚመላለስ፤ ስለ መልካምነቱም አላፈው አግዳሚው የሚመስክርለት ክርስቲያን ነበር። ልጆቹም በእውነት የሚራመዱ ስለነበሩ ሐዋርያው በነገሩ ተደስቶ እናየዋለን። በክርስቶስም ስም ከቦታ ወደ ቦታ እየተዘዋወሩ የሚያገለግሉትን ሰዎች በማስተናገድ ዝናን አትርፏል። እንደዚህ ያለ ሰው ዕድሜው ቢረዝም ለሁሉ የሚበጅ ስለሆነ የሐንሰ እንዲህ ይለዋል። “ነፍሱን በመልካም ሁኔታ እንዳለች ሁሉ መልካም ጤንነት እንዲኖርህና በነገር ሁሉ እንዲሳካልህ እጸልያለሁ።” 1፡2

ደሜጥሮስ የሚባለው ዳግማዊ ጋይዮስ ፣ እንደ እሱ መልካምና፤ ደግ ነበር። ብዙ ነገርም በዝርዝር ባይጻፍለት የተጻፈው ጥቂቱ ብዙ ነው። “ለደሜጥሮስ ሰው ሁሉ ይመስክርለታል፤ እውነትም ራሷ ትመስክርለታለች፤ እኛም እንመስክርለታለን፤ እናንተም ምስክርነታችንም እውነት እንደሆነ ታውቃላችሁ።” 1፡12

ዓለማችን በጎችና ፍየሎችን፤ ሰንዴና እንክርዳድን፤ ደጎችና ክፉዎችንም ይዛ ትኖራለች፤ ቤተክርስቲያንም እንደዚሁ ነች። ቤተክርስቲያን ፍጹም ሰዎች ብቻ ያሉበት ማኅበር ነው ብለን የምናስብ ከሆነ በጣም ተቃልለናል። እነ የሐንሰ፤ እነ ናትናኤል በነበሩበት የአስቆርቱም ይሁዳ ነበረበት፤ እነ በርናባስ በነበሩበት ሐናንያና ሰጲራ ነበሩ፤ ጋይዮስና ደሜጥሮስ በነበሩበት ደግ ሞ ዲዮጥራጢስ ነበረ። «የእናት ሆድ ዥንጉርጉር ነው» ይባላል፤ የቤተክርስቲያን ሆድ እንደዚያው ነው።

“መቼም በላይ ልሁን ነውና ነገሩ ደግሞም በላይኛው ቤት እንዳያስቸግሩ።”

ዲዮጥራጢስ የበላይ “መሪ ለመሆን የሚወድ” ነበር። 1፡8 በክርስቶስ ዘንድ እንኳን እጅግ የተወደደውን የየሐንሰን ስም ለማጉደፍ ታጥቆ የተነሳ ሰው መሆኑም ይታወቃል። “ይህም አልበቃ ብሎት ወንድሞችን አይቀበልም ሊቀበሏቸው የሚፈልጉትን ይከለክላቸዋል፤ ከቤተክርስቲያን ያስወጣቸዋል።” 1፡10

እንደ ዲዮጥራጢስ ያሉ ሰዎች ለቤተክርስቲያን እርግማን ስለሆኑ እንደ እሱ እንዳንሆን የጌታ ጸጋ ይጠብቀን። 1፡11 “መልካም የሆነውን እንጂ ክፉውን አትምሰል።”

ከይሁዳና ከያዕቆብ፤ ከሁለት ወንድማማቾች ደብዳቤ ማግኘት፤ እንዴት መባረክ ነው። ይህ መልእክት ከሁለተኛው ከኤፕሮስ መልእክት ጋር በኃይል እንደሚመሳሰል መገንዘብ አለብን።

ሐሰት የበዛበት፤ እርኩስ ሰዎች የገነኑበት ዘመን ስለነበር ክርስቲያኖቹን ሊያነቃነቅ ነው ይሁዳ ይህንን መልእክት የጻፈው። “ለቅዱሳን አንዴና ለመጨረሻ ስለ ተሰጠው እምነት እንድትጋደሉ ለመምከር እጽፍላችሁ ዘንድ ግድ ሆነብኝ።” 1፡3

በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩትን ክፉዎችና ዓመጸኞች ቃየልና ቆራን እንዲሁም በላዕምን ይጠቅሳል፤ ምክንያቱም የተነሱት አሳቾች የእነሱ መንፈስ የነበራቸውን ዳካቸውንም የሚከተሉ ስለነበሩ ነው።

እነኚህ ሰዎች የእርሳ ዝንብ ነበሩ፤ በመልካሙ የክርስቲያን ማኅበር ውስጥ ሹልክ ብለው ያስቱና ይበጠብጡ ነበር። ሰይጣን እራሱ የሚጠቀምባቸው ፍጹም መናጢ ሰዎች እንደነበሩ ጽሑፉ ይገልጻል። “እነርሱ ፊሪሐ እግዚአብሔር የሌላቸው፤ የእምላካችንን ጸጋ በርኩስት የሚለውጡና እርሱ ብቻ ልዑል ጥጥችንና ጌታችን የሆነውን የሱስ ክርስቶስን የሚክዱ ናቸው።” 1፡4

ከግብጽ በተደረገው ጉዞ እንደ ጠፉ፤ የወደቁትም መላእክት በዘላለም እስራት እንደተቀጡ፤ ሰዶምና ጎሞራም በእሳት እንደተቃጠሉ እነኚህም ከባድ ፍርድ ይጠብቃቸዋል፤ አምላክ ዝም ብሎ አይመለከትም። “ድቅድቅ ጨለማ የሚጠብቃቸው፤ ተንከራታች ከዋክብት ናቸው።” 1፡13 ፍርዳቸውን የሚቀበሉት ጌታ ከእልፍ አእላፍት ቅዱሳኑ ጋር ሲመለስ ነው።

ሁኔታው በተበላሸ ዘመን ውስጥ ክርስቲያኖች እምነታቸውን ለማነጽ እንዲተጉና በጸሎትም እንዲበረቱ ይመክራቸዋል። “ወደ ዘላለም ሕይወት የሚያደርሳችሁን የጌታችንን የየሱስ ክርስቶስን ምሕረት ስትጠባበቁ ሳለ በእግዚአብሔር ፍቅር ራሳችሁን ጠብቁ።” 1፡21

ለራሳቸው ብቻ ሳይሆን ለሌሎችም እንዲያስቡ ይሁዳ ከመከረና ካስጠነቀቀ በኋላ ግሩም በሆነ የውዳሴ ቃል ይደመድማል። 1፡24-25

“እንዳትወድቁ ሊጠብቃችሁና ያለ ነቀፋ በደስታ በክብሩ ፊት ሊያቀርባችሁ ለሚችለው፤ እርሱ ብቻ እዳኛችን ለሆነው አምላክ በጌታችን በየሱስ ክርስቶስ ከዘመናት ሁሉ በፊት አሁንና እስከ ዘላለምም ድረስ ክብር፤ ግርማ፤ ኃይልና ስልጣን ይሁን፤ እሜን።”

ራዕይ የተጻፈው «የፍቅር ደቀመዝሙር» በተባለው በዮሐንስ ነው። ብዙ ከተሰጠው ብዙ ይጠበቅበታል። ከደቀመዝሙርቱ ጌታን የሚቀርብ እሱ ነበር፤ በዚህም የተነሳ ብዙ የሰማውና የተማረው ነገር ነበር። ከሌሎቹ ሁሉ በላይ የጻፈ እሱ ነው፤ ቀደም ሲል አንድ ወንጌልና ሶስት መልእክቶች በመጨረሻ ደግሞ ዕድሜው ከገፋ በኋላ በፋጥም ሲሰጥ ታስሮ በነበረበት ወቅት ራዕይን ጻፈ።

ራዕይ የጌታን ፊት የምናይበት መስተዋት ነው። “እግዚአብሔር ለእርሱ የሰጠው የየሱስ ክርስቶስ ራዕይ ይህ ነው።” 1፡1 በውስጡ ክርስቶስ በጉልህ የተገለጠበት ስለሆነ ከዚህ ቀደም ስለፈጸመው፤ አሁን ስለሚያደርገውና ወደፊት ስለሚያከናውነው ተጽፎ እናገኛለን።

ከዚህ ቀደም ምን እደረገ? በዚህ መጽሐፍ ህያ ስድስት ጊዜ ደሙን ለኛ ሲል እንዳፈሰሰ እናነባለን። “ለወደደን በደሙ ላነጸን” 1፡6 “ልብሳቸውን በበጌ ደም አንጽተዋል።” 7፡14

አሁን ምን እያደረገ ነው? “ሰባቱን ከዋክብት በቀኝ እጁ የያዘው በሰባቱም የወርቅ መቅረዞች መካከል የሚመላለሰው” እሱ ነው። 2፡1 እሱ የማያየውና የማያውቀው የማይቆጣጠረውም አንድም ነገር የለም። “እግዚአብሔር ዜፋኑን በሰማይ አጽንቷል፤ መንግስቱም ሁሉን ትዝላች።” መዝ. 103፡19

ወደፊት ምን ያከናውናል? በክብር ይመለሳል። የዳግም ምጽዓቱ የምስራች በመጀመሪያውና በመደምደሚያው እንዲሁም በመካከሉ ባሉት ምዕራፎች ተደጋግሞ ተጠቅሷል። “እነሆ በደመና ይመጣል.. ዓይንም ሁሉ ታየዋለች።” 1፡7 “እነዚህን ነገሮች የሚመሰክረው ቶሎ እመጣለሁ ይላል።” 22፡20

ራዕይ በዓለም ውስጥ የሰይጣን ኃይል እንደሚያይል ይተነብያል። “ቅዱሳንን እንዲዋጋና ድልም እንዲነሳቸው ኃይል ተሰጠው።” 13፡7 «ግን የማታ የማታ እውነት ይረታ» እንደሚባለው ድሉ በመጨረሻ የእግዚአብሔር የእምላካችን ነው። “የዓለም መንግስት፤ የጌታችንና የእርሱ ክርስቶስ መንግስት ሆነች፤ እርሱም ከዘላለም እስከ ዘላለም ይነግሳል።” 11፡15

በዚህ እሮጌ ዓለም ለሰለጆቹው ሁሉ ራዕይ ትልቅ ለውጥ እንደሚመጣና ሁሉ ነገር አዲስ በአዲስ እንደሚሆን ታላቅ የምስራች ያበስርዋል። ከዚህ በኋላ አዲስ ሰማይና አዲስ ምድር እየሁ።” 21፡1 የምድር ሉሉታና ለቅሶ፤ እርግማን ሁሉ ሞትም ጭምር ለዘላለም ይደመስሳል፤ “የቀደመው ስርዓት አልፏል።” 21፡5

ይህንን በተስፋ የተሞላውን መጽሐፍ ስናነብ የተለየ በረከት የኛ ሀብት ይሆናል። 1፡3 “እንግዲህ ይህን የትንቢት ቃል የሚያነብ ብጽዕ ነው። የሚሰሙትና የተጻፈውንም የሚጠብቁ ብጽዓን ናቸው።”

እግዚአብሔር

ለመሆኑ እኔ ማንኛ ስለ እግዚአብሔር የምጽፍ ብዬ ማሰብ ጀመርኩኝ! ምኑን ከምኑ ላደርገው ነው! የትኛው ዕውቀቴ! የትኛው ጥበቤ ነው ስለእሱ እንድጽፍ የሚፈቅድልኝ? እንደ እውነቱ ከሆነ ከኔ ሺ ጊዜ የሚሻሉ ሰዎች እንኳን አምላክን ሊገልጹ አይችሉም፤ እሱ ከገለጸና ከቃላት በላይ ነው።

“አረ እንደው ምንስ ቃላት ባገኘህኝ
የልቤን የውስጤን ዘርዝረ መናገር በቻልኩኝ።”

“እንዲያው ለስሙ ነው አይገኝም ቃሉ
ቃል የልብ አይገልጽም ያሰቡትን ሁሉ።”

እግዚአብሔር ራሱን ባይገልጽልን ኖሮ ለዘላለም ምስጢር ሆኖብን ይቀር ነበር። መለኮታዊ ፈቃዱ ሆኖ ሁሉንም እንኳን ባይሆን በጥቂቱ በመጽሐፍ ቅዱስ ስለ ራሱ የሰጠንን መረጃ እናገኛለን።

“ዝም ብዬ ሳብሳብ ሳሳሳለሁ እግዚአብሔር እንዴት ድንቅ ነው!” አምላክ ስለራሱ የገለጸልንን ሰንመለክት አድናቆት ልባችንን ያጥለቀልቀዋል። እግዚአብሔር እኛ ከምናስበውና ከምንገምተው በላይ ነው። እኛ የትላንት ሰዎች ነን፤ ነገም ላንኖር እንችላለን። እሱ ግን ዘለዓለማዊ ነው፤ ያልነበረበትና የማይኖርበት ጊዜ የለም። “አቤቱ አንተ ለትውልድ ሁሉ መጠጊያ ሆንህልን። ተራሮች ሳይወለዱ ምድርም ዓለምም ሳይሠሩ፤ ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ አንተ ነህ” መዝ. 90፡1-2

ኃይሉም ከ እስከ የለውም። ሌላው ይቅርና ስለ ድምጹ እንኳን ይህንን እናነባለን። “የእግዚአብሔር ድምፅ በኃይል ነው የእግዚአብሔር ድምፅ በታላቅ ክብር ነው። የእግዚአብሔር ድምፅ ዝግባን ይሰብራል እግዚአብሔር የሊባኖሰን ዝግባ ይቀጠቅጣል” መዝ. 29፡4-5 እግዚአብሔር ደግሞ የማይገኝበት ስፍራ የለም “ከመንፈስህ ወዴት እሄዳለሁ? ከፊትህስ ወዴት እሸሻለሁ? ወደ ሰማይ ብወጣኑ አንተ በዚያ አለህ። ወደ ሲኦልም ብወርድ፤ በዚያ አለህ” መዝ. 139፡7-8

በእውነት አምላክ ቃላት ነው፤ ሊመሰገንና ሊደነቅ ይገባቀል።

“እንዴት ድንቅ አምላክ ነው እኛ የምናመልከው
እንዴትስ ኃይል ነው እኛ የምንስግድለት!”

አብ

“አብን ተወውና ንገረው ለወልድ፤ ተገርፏል ተሰቅሏል እሱ ያውቃል ፍርድ።”

ከላይ ያለውን አነጋገር አልወደውም፤ ወልድ ከአብ የበለጠ ፍትሐዊነትና ፍቅር ያለው ያስመስላል። ሁላችንም በቃላትን የምናውቀው ጥቅስ እንኳን ሳይቀር ስለአብ ፍቅር እንዲህ ይላል። “በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር እንድያልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወይክልና” ዮሐ. 3፡16

ክርስቶስም እራሱ ይህንን ጉዳይ “አብ እርሱ ራሱ ይወዳችኋልና” በማለት በማያወላውል ቋንቋ አስተምሯል። ዮሐ. 16፡27

ይህንን በፍጹም እንዳንጠራጠር ዮሐንስም ከአንዴም ሁለቱ ደጋግሞ ይህንን እውነት ያስተጋባል። “የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን ልንጠራ አብ እንዴት ያለውን ፍቅር እንደ ሰጠን እዩ፤ እንዲሁም ነን” “ስለዚህ ምክንያት ዓለም እርሱን ስላላወቀው እኛን አያውቀንም ወዳጆች ሆይ፤ ፍቅር ከእግዚአብሔር ስለ ሆነ ... እርስ በርሳችን እንዋደድ። ፍቅር የሌለው እግዚአብሔርን አያውቅም፤ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና” 1 ዮሐ. 3፡1, 4፡7-8

ውቅያኖሱን በሙሉ በቀለም ብንሞላው፤ ሰማይም በሙሉ ብራና ቢሆን፤ እንጨትም ሁሉ ብዕር ቢሆን፤ ሰውም ሁሉ ጸሐፊ ቢሆን፤ የእግዚአብሔርን ፍቅር ለመጻፍ ያንን ሁሉ ቀለም ይሟጥጠዋል፤ ብራናውም ከአጽናፍ እስከ አጽናፍ ቢዘረጋም አይበቃውም። ይህንን ያህል ነው አብ የሚያፈቅረን! በዚህ ምስራች ነፍሴ ደስ ይበልሽ፤ ዘወትርም ፈንጥሮ!

የእሱ ፍቅር ትልቅ ነው፤ ተመሳሳይና ተወዳዳሪ የለውም። እናት እንኳን የእናትነቷን ኃላፊነት ልታጓድል ትችላለች፤ የአምላክ ፍቅር ግን በፍጹም አይጓደልብንም። “በውኑ ሴት ከማግፀን ለተወለደው ልጅ እስከማትራራ ድረስ ሕፃንዋን ትረሳ ዘንድ ትችላለችን? አዎን፤ እርስዋ ትረሳ ይሆናል፤ እኔ ግን አልረሳሽም” ኢሳ. 49፡15

ከዚህ ቀደም ስለአብ ስናስብ የተሳሳተ አስተያየት ነበረን፤ ያለፈው አለፈ አሁን ግን በፍቅር ብቻ እናስበው። ሰው «እውድሃለሁ» ብሎ ሲነግረን የሚሰማን ደስታ እጅግ ታላቅ ነው። የአምላክ ፍቅርማ የመንግስት ሰማይን ደስታ እዚሁ ሊያጎናጽፈን ይገባል። ኤር. 31፡3 “እግዚአብሔርም ከሩቅ ተገስጠልኝ እንዲህም አለኝ፡ በዘላለም ፍቅር ወድጄሻለሁ ስለዚህ በቸርነት ሳብሁሽ”

ከአንድ የአገሩ ተወላጅ ጋር ሰናወራ «ለአጭር ጊዜም እንኳን ቢሆን ሕንድ አገር ነበርኩ አልኩት» እሱም «እዚያ በነበርክ ጊዜ ታጅማሃልን አይተሃል ወይ?» አለኝ። እኔም «የለም አላየሁም» አልኩት። «አንግዲያስ ታጅማሃልን ካላየህ ሕንድን አየሁ ለማለት አትችልም» አለኝ። እኛም መጽሐፍ ቅዱስንም ከዳር እስከ ዳር አንብበን የሱስ ክርስቶስን ካላየንና ካላመንን ያንን የተቀደሰ መጽሐፍ አንብበንዋል ወይም አውቀናውል ለማለት እንችልም።

እንደ የሱስ ስም አይገኝም፤ ይህ የተወደደ ስም ለመላእክት ደስታ ነው፤ ለክርስቲያንም ተድላ ነው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከብሮ የሚገኝ እሱ ነው፤ የተጻፈበትም ከእሱ ሊያስተዋውቀን ነው። “ነገር ግን ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ ታምኑ ዘንድ፤ አምናችሁም በስሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ ይህ ተጽፎአል” “እናንተ በመጻሕፍት የዘላለም ሕይወት እንዳላችሁ ይመስላችኋልና እነርሱን ትመረምራላችሁ፤ እነርሱም ስለ እኔ የሚመሰክሩ ናቸው፤” “ሙሴንስ ብታምኑት እኔን ባመናችሁ ነበር፤ እርሱ ስለ እኔ ጽፎአልና” “በዚያን ጊዜ አልሁ እነሆ መጣሁ ስለ እኔ በመጽሐፍ ራስ ተጽፎአል” ዮሐ. 20:31, 5:39, 5:46, መዝ. 40:7

ለመሆኑ እንደዚህ በመጽሐፍ ቅዱስ ገንኖ የሚገኘው የሱስ ክርስቶስ ማነው? ሙሴ «የሴቷ ዘር» ይለዋል፤ ንጉስ ዳዊት «ጌታዬ ጌታዬ» ይለዋል፤ ነቢዩ ኢሳይያስ «የዘላለም አባት፤ የሰላም አለቃ» ብሎ ይጠራዋል፤ ከአንድም ሁለቱም አብ «ይህ የምወደው ልጄ» ይለዋል። ክርስቶስ ስጋ ለብሶ ወደ ዓለማችን የመጣ አምላክ ነው። “ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተሞልቶ በእኛ አደረ” ዮሐ. 1:14

እንደ ቶማስም «ጌታዬ አምላኬም» ልንለውና ልንሰማድለትም ይገባል። እኛንም ዓለማችን ሁሉ የፈጠረ እሱ ነው።

“ለየሱስ እልል በሉ መላእክት ሰገዱ
የመንግስትን አክሊል አምጡ የሱስ ይቀዳጀው”

«በመንፈስ ቅዱስ ታምናለህ ወይ?» ተብዬ ስጠየቅ «አዎን» አምናለሁ፤ አለማመኔን እግዜር ያግዘው» ብዬ ነው መልስ የምሰጠው። አርእስቱ ምንም እንኳን ከማስተዋል በላይ ቢሆን መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሶስቱ። ስለ አብ፤ ስለ ወልድ እና ስለ መንፈስ ቅዱስ በደንብ ያስተምራል። ይህንን እንድናምን ነው እንጂ እንድናስተውል አልተጠየቅንም።

እንኳን እግዚአብሔርን ማስተዋል ይቅርና ራሳችንንም ማስተዋል እንችልም። ይህንን ጽሑፍ የማዘጋጀው ገና አንድ ወር እንኳን ባልሞላው ዘመን አመጣሽ መሳሪያ ነው። በመሳሪያው አለመጠን እደነቃለሁ፤ ነገር ግን እንዴት እንደሚሰራ ብትጠይቁኝ የምሰጠው መልስ የለኝም።

መንፈስ ቅዱስንም ባናስተውለው እንኳን እንመነው። ከነሱም «አራቅሊጦስ» ነው፤ በዚህ ሐዘንና ለቅሶ በበዛበት ዓለም ውስጥ «አይዟችሁ» የሚለን እሱ ነው።

“ከክርስቲያን የማይርቀው መንፈስ ቅዱስ መሪያችን በበረሃ ስንመንን እጃችንን ይዘህ ምራን ስንሰማ መልካም ቃልህን ደካሞች ደስ እንዲለን መንፈስ ጥራኝ ና ብለህ ስትመራኝ ልከተልህ።”

ክርስቶስ ወደ ሰማይ አርጎ እንደገና እስከሚመለስበት ጊዜ ድረስ በምድር ላይ የእርሱ ወኪል የሆነ ጳጳስ፤ ወይን ንጉስ ወይም ሌላ ሰው የለም፤ ወኪሉ አንድ ብቻ ነው እርሱም መንፈስ ቅዱስ። “እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ ለጽናኝ ይሰጣችኋል፤ እርሱ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል፤ የሚሰማውን ሁሉ ይናገራል እንጂ ከራሱ ስይናገርምና፤ የሚመጣውንም ይነግራችኋል” ዮሐ 14:16 16:13

የመንፈስ ቅዱስ ስራና ውለታ እጅግ ብዙ ነው። ያላየነውን ክርስቶስን እንድናምነውና እንድንከተለው እንኳ ያደረገን እርሱ ነው። 1 ቆሮ. 12:1 “በመንፈስ ቅዱስም ካልሆነ በቀር የሱስ ጌታ ነው ሊል አንድ እንኳ እንዳይችል አስታውቃችኋለሁ”

አንድ አስተዋይ ክርስቲያን «ወንጌልና ዳማ ዳቦ ጥሩ ምግብ ነው» ብሏል። ወንጌል በእውነት ከምግብም የበለጠ ምግብ ነው፤ ከሱ በላይ የምወደው የለኝም።

ወንጌልን አለመጠን ስለምወድ የመጀመሪያ ሴት ልጄን «የምስራች» እንዳልኳት ሁለተኛ ሴት ልጅ ቢኖረኝ ኖሮ ስሟን «ወንጌል» ነበር የምላት።

ለመሆኑ ወንጌል ምንድን ነው? ይህንን ጥያቄ ለአስር ሰው ብታቀርቡት ምናልባት አስር የተለያዩ መልስ ታገኙ ይሆናል። ነገር ግን መጠየቅ ያለብን «መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል?» ብለን ነው።

ወንጌል ክርስቶስ በእኛ ፈንታ፤ በእኛ ምትክ በፈጸመው የደህንነት ስራ ላይ የተመሰረተ ዜና ነው።

ሮሜ 4:25 "ስለ በደላችን አልፎ የተሰጠውን እኛን ስለ ማጽደቅም የተነሣውን ጌታንችንን ኢየሱስን ከመታገን ባስነሣው ለምናምን ለእኛ ይቆጠርልን ዘንድ" ይህ ነው ወንጌል።

1 ቆሮ. 15:3 "እኔ ደግሞ የተቀበልሁትን ከሁሉ በፊት አሳልፌ ሰጠኳችሁ እንዲህ ብዬ። መጽሐፍ እንደሚል ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ፤ ተቀበረም።" በድጋሚ እላለሁ፤ ይህ ነው ወንጌል።

የምንተነፍሰው አየር፤ የጸሐይ ሙቀት፤ ብርሃን እንዲሁም የእናት ፍቅር ነጻ እንደሆነ ሁሉ በወንጌል የሚገኘው ደህንነትም ነጻ ስጦታ ነው፤ ክርስቶስ ግን ሕይወቱን ከፍሎበታል። እስከ ሞት፤ ጭራሽም እስከ መስቀል ሞት ድረስ የታዘዘበትም ዋናው ምክንያት ይህ ነው።

በክርስቶስ የተነሳ መንግስተ ሰማያት ከዘላለም ሕይወትና ደስታ ጋር ነጻ ስጦታ ነው። "እናንተ የተጠማችሁ ሁሉ፤ ወደ ውኃ ነፃ ገንዘብም የሌላችሁ ኑና ግዙ ብለም ነፃ ያለ ገንዘብም ያለ ዋጋም የወይን ጠጅና ወተት ግዙ" ኢሳ. 55:1። ይህንን ጥቅስ ለመጀመሪያ ጊዜ የሰማሁት አንድ ማየት የተሳነው በእነሱ ጽሑፍ (ብራል) ሲያነበው ነው። ነፍሴ ተባረከች ቃሉን ስትሰማ!

ነጻ ስጦታ መሆኑን ራዕይ 22:17 በተጨማሪ ያረጋግጣልናለን።

"መንፈሱና መሽራይቱም፡- ና ይላሉ፤ የሚለማም፡- ና ይበል። የተጠማም ይምጣ፤ የወደደም የሕይወትን ውኃ እንዲያው ይውሰድ"

ገና ከወጣትነቱ ጀምሮ የወንጌል በረከት ሕይወቱን ስላጥለቀለቀው አምላኬን በቀን ሺ ጊዜ ላመስግነው ይገባኛል።

ቀበና ጀርመን ለጋሲዎን ስንኖር ግቢውን የሚጠብቁ ወታደሮች "ሚሲዮን ግቢ ተንቀሳቃሽ ስዕል ስለሚታይ እንሄዳለን" ሲሉ ሰማናቸውና "እባካችሁ ውሰዱን" ብለን ለመንናቸው፤ እነርሱም "እሺ ልጆች" ብለው ዓርብ ዕለት ማታ ከእነሱ ጋር አብረው ወሰዱን። ተንቀሳቃሽ ስዕል የዚያን ዕለት ለመጀመሪያ ጊዜ አየሁ፤ የዚያን ዕለትም ለመጀመሪያ ጊዜ ወንጌልን ሰማሁ።

ተናጋሪው ፓስተር ተበጀ ጉዳዩ ነበሩ። እግዚአብሔር ለአብርሃም ልጁን እንዲሰጥ ነግሮት ተያይዘው ሁሉቱ ወደ ሞሪያ ተራራ እንደወጡ ነገሩን። አብርሃም ልጁን ሊሰጥ ሲቃጣ እግዚአብሔር እምነቱን ካየ በኋላ ልጁን መስዋቱን እንዲያቆም አዘዘው። አብርሃምም ዞር ብሎ ሲመለከት በእሱ ፈንታ የሚታረድ አንድ በግ እንደተገኘ ነገሩን። ምንም ልጅ ብሆን የዚያን እለት ወንጌል ምን እንደሆነ ተረድቼ ወደ ቤቴ ተመለስኩ። አዲስ ዘር በልቤ የተዘራው ለመጀመሪያ ጊዜ በዚያ ዓርብ ምሽት ነበር።

ሌላም ጊዜ ደግሞ ከዚህ ቀደም የኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ካህን የነበሩ በኋላ ግን ያንን ትተው ፕሮቴስታንት የሆኑ አንድ ሰው ቤት ውስጥ ጥቂት ሰዎች ብቻ ተሰብስበን በነበርንበት በአንድ ወቅት ወንጌል ሲናገሩ ሰማኳቸው። ሲያብራሩ የነበሩት ዘጸዓት 12:13 "ደሙንም አያለሁ፤ እናንተንም አልፋለሁ።" የሚለውን ነበር። እኚህ ካህን በልቤ ጠብ የሚል መልእክት ነበር ያቀረቡት። የክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሊያነጻንና ከሞትም ሊያድነን እንደሚችል ፈትፍተው አስተማሩን፤ የትምህርታቸውም በረከት እስከ ዛሬ ድረስ ከእኔ ጋር አለ።

በዚህ አላበቃም የወንጌል በረከት በሌላ ቦታና ጊዜ ቀጠለ። ወንድሜ አቶ ጥላሁን ዳምጼ ወደ ጓደኛው ቤት ልኩኝ ስውዬው ቤታቸው ስላልነበሩ «ብራ ከመፍታት ልጄን ላፋታት» እንደሚባለው እዚያ ወዳለው ወደ መካነ የሱስ ቤተክርስቲያን ገባሁ። አንድ የደስ ደስ ያለው ወንጌላዊ ከዮሐንስ 1:12 "ለተቀበሉት ሁሉ ስልጣን ሰጣቸው የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ በስሙ ለሚያምኑ" በሚለው ጥቅስ የተመሰረተ ግሩም የሆነ መልእክት አቀረብ። በወንጌል ያለው እምነቱ አድጎ፤ ተባርኬ ልቤ በደስታ ሞልቶ ወደ ቤቴ ተመለስኩ።

ምሳሌ 25:25 "የቀዘቀዘ ውኃ ሰተጠማች ነፍስ ደስ እንደሚያሰኝ፤ ከሩቅ አገር የመጣ መልካም ምስራች እንዲሁ ነው" የየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ለኔ እንዲህ ነው።

የመጨረሻዎቹ ሰባት ቃላት

ክርስቶስ ተሰቅሎ የተናገራቸው

- 1 “አባት ሆይ የሚያደርጉትን እያውቁምና ይቅር በላቸው” ሉቃስ 23:34
- 2 “እውነት እልሃለሁ ዛሬ፤ ከእኔ ጋር በገነት ትኖራለህ።” ሉቃስ 23:43
- 3 “አንቺ ሴት ሆይ እነሆ ልጅሽ ... እናትህ ይህቺው” ዮሐ. 19:26
- 4 “አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ?” ማቴ. 27:46
- 5 “ተጠማሁ” ዮሐ. 19:28
- 6 “ተፈጸመ” ዮሐ. 19:30
- 7 “አባት ሆይ መንፈሴን በእጅህ እሰጣለሁ።” ሉቃስ 23:46

በመጀመሪያ ጌታ ይቅርታ ሰጠ ለሁሉ
 ሩቅም ቅርብም ላሉ።
 ቀጥሎም አጠገቡ ተሰቅሎ
 ለነበረው ሌባ ወረቀት ሰጠው
 መንግስተ ሰማያት እንዲገባ።
 በመስቀሉ አጠገብም
 ቆም ለነበረው ደቀመዝሙር
 አደራ አለው የውድ እናቱን ነገር።
 ለምን ተውከኝ በማለት
 አቤቱታ አቀረበ ለሚወደው አባት።
 “ተጠማሁ” በማለት
 በሰቃዩ ጊዜ በጭንቀት አቀረበ ቅን ጸሎት።
 ስራውም አልቆ ስለተደመደመ
 በታላቅ ኃይል ጮኸ እያለ “ተፈጸመ”።
 በመጨረሻም “ሕይወቴን ተቀበል” በማለት
 ሳይርፍ ገና ሳይሞት አቀረበ ሌላ ጸሎት።

ቃሉ ከመስቀሉ፡- አንደኛ

“አባት ሆይ የሚያደርጉትን እያውቁምና ይቅር በላቸው።” ሉቃ 23:34

ከሕይወት ጓደኞቻችን፤ ከዘመዶቻችን እንዲሁም በቅርብ ከምናውቃቸው ሰዎች ሁሉ የሚበልጥ ከእግዚአብሔር ከአምላካችን ምሕረት የበለጠ የምንፈልገው ምን ሌላ ነገር አለ? ሳናውቅ በስሕተት፤ እያወቅንም በድፈረት እንበድላለን። ጌታ በመስቀል ተሰቅሎ የሰጠን ከሁሉ በላይ የሚያስፈልገን ነው። “ይቅር በላቸው የሚሰሩትን እያውቁምና።”

ክርስቶስ ወደ መስቀል የሄደበት ምክንያት ይቅርታ የሚገኝበትን መንገድ ለመቀየስ ነው፤ ደም ሳይፈስ ይቅርታ የለምና። ነቢያት አስቀድመው የተነበዩት ፍጻሜውን ያገኘው በዚያ ዕለት ነበር።

“እርሱ ግን ስለ መተላለፋችን ቁሰሉ ስለ በደላችንም ደቀቀ የደገንነታችንም ተግማጽ በእርሱ ላይ ነበረ፤ በእርሱም ቀሳሳ እኛ ተፈወስን” “በዚያ ቀን ሰዓዊት ቤትና በአዩሩሳሌም ለሚኖሩ ክጋጢአትና ክርኩሶት የሚያነጻ ምንጭ ይከፈታል” ሊሳ. 53:5 ዘካ. 13:1

“ተከፈተ ለሁሉ ሰው መደኃኒትን ለሚሾ
 ለንጉስም ለባርያም ለምድር ወገን ሁሉ።”

በፍትሕ በኩል አምላክ ቢመጣ ኖሮ እንዳችንም እንተርፍም ነበር።

“እንደ በደላችን አልተከፈለንም
 ጌታ በመዓቱ አልተገናኘንም”

“አቤቱ፤ ኃጢአትንስ ብትጠባበቅ፤ አቤቱ፤ ማን ይቆማል ይቅርታ ከእንተ ዘንድ ነውና” መዝ. 13:3-4

የአቤል ደም ወደ መለኮት የሚያቀርበው የክስና የበቀል ድምጽ ነበር፤ የክርስቶስ ደም ግን የሰላም፤ የይቅርታና የምሕረት ድምጽ ነው የሚያሰማው። ለምናምን ሰዎች ይህን የምሕረት ድምጽ ጆሮአችን በመስማቱና ልባችንም በማመኑ ምን ያህል ደስ ሊለን ይገባል። ዕብ. 12:24

“የአዲስም ኪዳን መከላከልኛ ወደሚሆን ወደ ኢየሱስ፤ ከአቤልም ደም ይልቅ የሚሻለውን ወደሚናገር ወደ መርጨት ደም ደርሳችኋል”

ቃሉ ከመስቀሉ፡- ሁለተኛ

“እውነት እልሃለሁ ዛሬ፤ ከእኔ ጋር በገነት ትኖራለህ።” ሉቃስ 23:43

“ያ ሚቹ ሌባ ደስ አለው፤ ያንን ምንጭ በማየት እኔም እንደርሱ የበደልኩ ከዚያ እንጸለሁ።”

ተስፋ ለቆረጠ ሁሉ ተስፋ የሚሰጥ ታሪክ ካለ ይህ ነው። ለምድር አይገባም ተብሎ ሞት የተፈረደበት ሰው ወደ መንግስተ-ሰማያት እንደሚገባ ቃል ተገባለት።

መጀመሪያ ሲሳደብ የነበረው፤ ክርስቶስን ካየና የምሕረት ቃሉን ከሰማ በኋላ እጥር ምጥን ያለ ልመና አቀረበ። “ጌታ ሆይ፤ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ አለው” ሉቃስ 23:42

ሰው ካስተማረው መንፈስ ቅዱስ ያስተማረው ይበልጣል። ይህ ሌባ ቅዱሳን የሚሰበሰቡት ጌታ በክብሩ በሚመለስበት ጊዜ መሆኑን ተረድቷል።

ጌታም እውነት እልሃለሁ ዛሬ፤ ከእኔ ጋር በገነት ትኖራለህ አለው። ተስፋ የተሰጠው በዚያ ዕለት ነበር። ተስፋው ግን ፍጻሜውን የሚያገኘው በዳግም ምጽዓቱ ዕለት ነው። “የጎለገላው መሰከት ሲነፋ ሁላችን በድንገት በቅጽበት ዓይን እንለወጣለን፤ መሰከት ይነፋልና ሙታንም የማይበሰብሱ ሆነው ይነሣሉ እኛም እንለወጣለን” 1 ቆሮ. 15:52

ያ ሌባ ምንም የሚመክበት ነገር አልነበረውም። የዳነውም በእምነት ብቻ ነበር። የእምነቱ ፍራ ግን ወዲያውኑ ታየ፤ ስለ የሱስ መስከረ። “ስለ አደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለንና በእኛስ እውነተኛ ፍርድ ነው፤ ይህ ግን ምንም ክፋት አላደረገም ብሎ ገሠጸው” ሉቃስ 23:41

እንደኛው ምልክት ይህ ነው፤ ያመነ ይመስክራል። ሮሜ 10:10 “ሰው በልቡ ለምኖ ይጸድቃልና በሐሩም መስክሮ ይድናልና”

ቃሉ ከመስቀሉ፡- ሶስተኛ

“እንቺ ሴት ሆይ እነሆ ልጅሽ ... እናትህ ይህቺው” ዮሐ. 19:26

ቅድስት ማርያም የኖረችው የስቃይ ሕይወት ነበር። በክርስቶስ ላይ የወረደው ስድብና ስቃይ ሁሉ ይሰማት እንደነበረ አይጠረጠርም። ይህም እንደሚሆን አስቀድሞ ስምዖን ነግሯት ነበር። “እነሆ፤ የብዙዎች ልብ አሳብ ይገለጥ ዘንድ፤ ይህ በእስራኤል ላሉት ለብዙዎቹ ለመውደቃቸውና ለመነሣታቸው ለሚቃወሙትም ምልክት ተሾሞአል፤ በእንቺም ደግሞ በነፍስሽ ሰይፍ ያልፋል አላት” ሉቃስ 2:35

መስቀሉን ጌታ ተሸክሞ ሲያዩት ሴቶች እንዳለቀሱለት ተመዝግቦ እናገኛለን። እነዚያ በፋቅ የሚያውቁት ይህንን ያህል ያዘኑለት የወለደችውና ያሳደገችው ውድ እናቱም ምን ያህል ታዝን ይሆን!

ከዚያ ከመስቀሉ ግርጌ በልቅሶና በትካዜ ቆማ ባያት ጊዜ የራሱን ስቃይ ረስቶ እሷን አሰባት። ከዚህ ቀደም «አባትህንና እናትህን አክብር» ብሎ ሕግ የሰጠው ጌታ በዚህ በከባድ የጭንቅ ጊዜ ውስጥ እንኳን ሲፈጽመው እናያለን። አሁን ብቻ ሳይሆን ወትሮም ማሰብና መታዘዝ ለማዳ ነበር። “ከእነርሱም ጋር ወርዶ ወደ ናዝሬት መጣ፤ ይታዘዝላቸውም ነበር” ሉቃ. 2:51

ከደቀመዛሙርቱ እንደ ዮሐንስ ለጌታ የሚቀርበው ማንም አልነበረም። ሌሎች ደቀመዛሙርት ተኩላ እንዳዩ በጎች የትም ፈርጥጠው ሲሸሹ እስከ መስቀሉ ድረስ የተከተለውና በመከራው ቀን ያልተለየው እሱ ነበር። እናትንም የመሰለ ብርቅ ነገር አደራ የሰጠው ለእሱ ነበር። ያንን ትልቅ አደራ ተቀብሎ ወዲያው በተግባር ላይ እንዳዋለው መዝገቡ ይነግረናል። “ከዚህም ሰዓት ጀምሮ ደቀ መዝሙሩ ወደ ቤቱ ወሰዳት” 19:27

ቅድስት ማርያም እንደማንኛውም ሰው ጥንቃቄና እንክብካቤ የሚያስፈልጋት ሰው ነበረች። እዚህ ላይ መገንዘብ የሚገባን፤ ጌታ አደራ ያለው ማርያም ለዮሐንስ እንድትጠነቀቅለት ሳይሆን ነገር ግን ዮሐንስ ለእሷ እንዲጠነቀቅለት ነበር። አደራ የተባለው ዮሐንስ መሆኑን አንርሳ።

በመጨረሻም ስለ ቅድስት ማርያም የምናነበው ከደቀመዛሙርቱ እኩል አብራ ተሰልፋ ስትጸልይ እንደነበረ ነው። የሐዋ. ሰራ. 2:14 “እነዚህ ሁሉ ከሴቶችና ከእያሱስ እናት ከማርያም ከወንድሞቹም ጋር በእንድ ልብ ሆነው ለጸሎት ይተጉ ነበር”

ቃሉ ከመስቀሉ፡- አራተኛ

“አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ?” ማቴ. 27:46

እስቀድሞ ጌታ ለደቀመዛሙርቱ እንዲህ ብሎ ነበር። “እነሆ፤ እያንዳንዳችሁ ወደ ቤት የምትበታተኑበት እኔንም ለብቻዬ የምትተዉበት ሰዓት ይመጣል፤ አሁንም ደርሶአል፤ ነገር ግን አብ ከእኔ ጋር ስለ ሆነ ብቻዬን አይደለሁም” ዮሐ 16:32

አሁን ግን ሁኔታው ተለወጠ፤ አብ እንኳን የተወው ይመስላል። እስካሁን በምድራዊ ሕይወቱ ሁሉ አልተለየውም ነበር። በተጠመቀና በተራራውም ላይ በተለወጠ ጊዜ ጭራሽም ከሰማይ “ይህ ነው ልጄ በእርሱ ደስታዬን የማይበት” የሚል ድምጽ ተሰምቶ ነበር።

በዚህ ጊዜ ግን አብ ፊቱን ከእሱ ስለሰወረ “አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ?” ብሎ መጮህ ሆነበት። ይህ ከማስተዋል በላይ ነው፤ የሆነ ሆኖ በቃሉ የተገለጸውን እናቀርባለን። ክርስቶስ የእኛ ኃጢአት ወረደበት እንደ ኃጢአትም ተቆጠረ። ኃጢአትና ጽድቅ ሊቀራረቡ አይችሉም ለዚህ ነው አብ የተሰወረው። “እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን ስለ እኛ ኃጢአት አደረገው” 2 ቆሮ. 5:21

የበረከት ሁሉ ምንጭ የሆነው የሱስ ክርስቶስ ለእኛ ሲል እርጉም ሆነ። “በእንጨት የሚሰቀል ሁሉ የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፎአልና ክርስቶስ ስለ እኛ እርግማን ሆኖ ከሕግ እርግማን ዋጀን!” ገላ 3:13። “ሙሴም በምድረ በዳ እባብን እንደ ሰቀለ እንዲሁ የሰው ልጅ ይሰቀል ይገባዋል” ዮሐ 3:15። ለዘለዓለም በአንድነት በተቆራኙት መካከል የኃጢአት እርግማን ጣልቃ በመግባቱ ጌታ ያንን መራራ ድምጽ ማሰማት የግድ ሆነበት።

ኃጢአት ምን ያህል አስቃቂና ከባድ መሆኑን ይህ ብቻ በቂ ማስረጃ ነው። የእኛ ኃጢአት ነው ጌታን ለሞት ያበቃው። ኢሳ 53:4-5 “በእውነት ደዌያችንን ተቀበለ ሕመማችንንም ተሸክሞአል እኛ ግን እንደ ተመታ በእግዚአብሔርም እንደ ተቀሠፈ እንደ ተቸገረም ቁጠርነው። እርሱ ግን ስለ መተላለፋችን ቄሰሉ ስለ በደላችንም ደቀቀ የደገንነታችንም ተግሣጽ በእርሱ ላይ ነበረ፤ በእርሱም ቀሰል እኛ ተፈወስን። እኛ ሁላችን እንደ በጎች ተቅበገብዘን ጠፋን ከእኛ እያንዳንዱ ወደ ገዛ መንገዱ እዘነበለ እግዚአብሔርም የሁላችንን በደል በእርሱ ላይ አኖረ”

ቃሉ ከመስቀሉ፡- አምስተኛ

“ተጠማሁ።” ዮሐ. 19:28

“እንዳንተ ሆኖ የላይኛው ጌታ ሲያዝን ሊተክዝ ሲንገላታ።”

የእኛን ጋዘን፤ ትካዜና መንገላታት በክርስቶስ ላይ ከደረሰው መከራ ጋር በምንም ዓይነት ልናወዳድረው አንችልም። «ተጠማሁ» ብሎ ሲጮህም ደም እንደ ላብ ከወረደው በኋላ መሆኑን አንርሳ። “በፍርሃትም ሲጣጣር እጽንቶ ይጸልይ ነበር፤ ወዘም በምድር ላይ እንደሚወርድ እንደ ደም ነጠብጣብ ነበረ” ሉቃስ 22:44

እስቀድሞ መጠጥ አቅርቦውለት ነበር፤ ታላቁ ምሳሌያችን ግን ያንን እርካሽ ነገር ሊቀበለው ፈቃደኛ አልነበረም። “ከርቤም የተቀላቀለበትን የወይን ጠጅ እንዲጠጣ ሰጡት፤ እርሱ ግን አልተቀበለም” ማር. 15:23

ወደ ሞት ሲቃረብ ግን መጠማቱን ገለጸ፤ በጥም የተቃጠለውን ጉሮሮውንም የሚያርስበት ሰጡት። “በዚያም ሆምጣጤ የሞላበት ዕቃ ተቀምጦ ነበር፤ እነርሱም ሆምጣጤውን በሰፍነግ ሞልተው በሁሶጥም አድርገው ወደ አፉ አቀረቡለት” ዮሐ. 19:29

ጌታ የደረሰበትን ማን ሊቆጥረው፤ ማን ሊሰፍረው ይችላል? የዝናብን ጌታ ውኃ ነሱት። «እኔ ነኝ የሕይወት ውኃ» ያለውን፤ ከዚህ ቀደም ከቋጥኝ ውኃ ያፈለቀውን እርሱ ራሱ ተጠማ!

በኃጢአት የመጣውን እርግማን ሁሉ፤ ጋዘንን፤ ብቸኝነትን፤ እንባን፤ ላብን፤ በእሾህ መወጋትን፤ ረሃብን ጥማትንም ቀምሷል።

ሁሉንም ለእኛ ሲል የእኛ ምትክ ሆኖ ቀምሶታል በዚህ የተነሳ ሊራራልን የሚችል መድኅን እንዳለ እንረዳለን።

“ከኃጢአት በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው እንጂ፤ በድካማችን ሊራራልን የማይችል ሊቀ ካህናት የለንም” ዕብ. 4:15

እንደዚያው ተጠምቶ የነበረው ጌታ እንድ ቀን ሌሎችን ወደሚረከቡት ይወስዳቸዋል።

“በዙፋኑ መካከል ያለው በጉ እረኛቸው ይሆናልና ወደ ሕይወትም ውኃ ምንጭ ይመራቸዋል።” ራዕ. 7:17

ቃሉ ከመስቀሉ፡- ሰድስተኛ

“ተፈጸመ” ዮሐ. 19:30

ስለ ጌታ የሱስ ሲናገር ማርቆስ 7:37 “ነገሩን ሁሉ አሳመረ” ይላል። በማሳመርና በመፈጸም እሱ የታወቀ ነው። ስንበትም ማሳመርና መፈጸም የሚችል አምላክ መሆኑን ሊመሰክር የተሰጠ መታሰቢያ ቀን መሆኑን ዘወትር እናስታውስ። “እግዚአብሔርም የሠራውን ሥራ በሰባተኛው ቀን ፈጸመ በሰባተኛውም ቀን ከሠራው ሥራ ሁሉ ዐረፈ። እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም እግዚአብሔር ሲያደርገው ከፈጠረው ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና” ዘፍ. 2:2-3

ስራውን አገባዶ አልተወጠም፤ ጀምሮም አላቋረጠም፤ ነገር ግን ፈጸመው። ከፈቀድንለት በእያንዳንዳችንም ሕይወት የጀመረውን ለመፈጸም ፈቃደኛ ነው። “በእናንተ መልካምን ሥራ የጀመረው እስከ ኢየሱስ ክርስቶስ ቀን ድረስ እንዲፈጽመው ይህን ተረድፎአለሁና፤” ፊሊጵ 1:6

ዓለማችን ሲፈጠር ለጌታ ቀላል ነበር፤ “እርሱ ተናግሮአልና፤ ሆኑም እርሱ አዘዘ፤ ጸኑም” መዝ 33:9 የደህንነታችን ጉዳይ ግን መከራን፤ ትግልን፤ ፈተናን፤ ድካምን፤ ላብን፤ ደምን፤ በመጨረሻም ሞትን፤ ያውም የመስቀል ሞትን የሚጠይቅ ነበር። ያንን ሁሉ በሕይወቱና በሞቱ ካከናወነ በኋላ በመስቀሉ ላይ ሆኖ “ተፈጸመ” አለ።

የደህንነታችን ነገር ያለቀ የደቀቀ ጉዳይ ነው፤ ሙሉና ፍጹም ስራ ነው ምንም እኛ የምንጨምርበት ነገር የለም። መዝሙራችን እንደሚለው “የሱስ ክፍሎቻል ስለኔ ተሰደ።” ደህንነታችን የተመሰረተው ሙሉ በሙሉ በተከናወነ ተግባር ላይ ነው፤ ለዚህ ነው ጌታ “ተፈጸመ” ያለበት ምክንያት።

ወደፊትም ሁለት ጊዜ “ተፈጸመ” የሚልበት ጊዜ ይመጣል።

አንደኛው ወለል ብሎ ተከፍቶ የነበረው የምሕረት በር በሚዘጋበት ጊዜ ይሆናል። “ሰባተኛውም ጽዋውን በእየር ውስጥ አፈሰስ፤ ከመቅደሱም ውስጥ። ተፈጽሞአል የሚል ታላቅ ድምጽ ከዙፋኑ ወጣ” ራዕይ 16:17

የመጨረሻው ደግሞ አሮጌው ዓለም ለዘላለም ተወግዶ አዲሱ ዓለም በሚተካበት ጊዜ ነው። ራዕይ 21: 5-6 “በዙፋንም የተቀመጠው፡- “እነሆ፤ ሁሉን እዲስ አደርጋለሁ አለ። ሰለኔም። እነዚህ ቃሎች የታመኑና እውነተኛዎች ናቸውና ጻፍ አለኝ። አለኝም ተፈጽሞአል”

ቃሉ ከመስቀሉ፡- ሰባተኛ

“አባት ሆይ መንፈሴን በእጅህ እሰጣለሁ።” ሉቃስ 23:46

እግዚአብሔር ብቻ ነው የማይሞት፤ የማያንቀሳፋና የማይተኛ፤ እኛ እናቀላፈለን፤ እንተኛለን በመጨረሻም እንሞታለን። ስለዚህ ነው «አይቀርም ሞቱ ምንም ቢታክቱ፤ ዞሮ ዞሮ ከቤት፤ ኖሮ ኖሮ ከመሬት» የሚባለው።

አጅራ ሞት ከተፍ ባለ ጊዜ ማድረግ የሚገባንን መልካሙ ጌታ አስተምሮናል። የአናፍርም የአሟሟትንም ዘይቤ አሳይቷል። በአብ ያለውን እምነቱን በመግለጥ “አባት ሆይ መንፈሴን በእጅህ እሰጣለሁ።” በማለት ለሶስት ሰዓት ያህል ከተሰቃየ በኋላ በመስቀሉ ላይ ሞተ፤ የመጨረሻም ቃሉ ይህ ነበር።

የሚገርመው በዚህ በሞት ሸለቆ በሚጓዝበት ጊዜ እንኳ የእግዚአብሔር ቃል ከአንደበቱ አልተለየም ነበር። ይህንን የጠቀሰው ከመዝሙር 31:5 ነበረ። “በእጅህ መንፈሴን እሰጣለሁ፤ አቤቱ የእውነት አምላክ ተሸርተኸኛልና።” «መንፈስ» የተባለው ሌላ ነገር ሳይሆን መለኮት ሰውን ሲፈጥር ለሰው የሰጠው የእስትንፋስ ስጦታ ነው። “እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው በአፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስን እፍ አለበት ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ” ዘፍ 2:7። መንፈስና እስትንፋስ አንድ ነው።

“እስትንፋሴ በእኔ ውስጥ፤ የእግዚአብሔርም መንፈስ በአፍንጫዬ ውስጥ ገና ሳለ፤” ኢዮ 27:3። ሰው ሲሞት እስትንፋሱ ከእርሱ ይወሰዳል፤ በኋላም በትንሳኤ ዕለት የሚሰጠው የመለኮት እስትንፋስ ነው። “በእናንተም ላይ ቁርበትን እዘረጋለሁ ትንፋሽንም አገባባችኋለሁ በሕይወትም ትኖራላችሁ።” ሕዝ. 39:6

ጌታም ሲሞት እስትንፋሱን ለአብ አደራ ሰጠ። ኃጢአትንና ሞትን ድል ስለነሳ እንደገና እንደሚነሳ የተረጋገጠ ነበር። “ነፍሱን ስለ ኃጢአት መሥዋዕት ካደረገ በኋላ ዘሩን ያያል፤ ዕድሜውም ይረዝማል፤ የእግዚአብሔርም ፈቃድ በእጁ ይከናወናል” ኢሳ. 53:5

እግዚአብሔር አደራ ጠባቂ አምላክ ነው። ወደ እኛ ሞት ሲመጣ እንደ ክርስቶስ መንፈሳችንን ለአምላክ አደራ ከሰጠው መልስን እናገኛለን። ዮሐ. 14:19 “እኔ ሕያው ነኝና እናንተ ደግሞ ሕያዎን ትሆናላችሁ”

81 ተፈፀመ!!

“የሱስም ... ተፈጸመ አለ” ዮሐ. 19:30

“በአንዱ መስዋዕት እነዚያ የሚቀደሱትን ለዘላለም ፍጹማን አድርጓቸዋል።” ዕብ 10:14

የደህንነት ስራ ተደመደመ
አለቀ አከተመ
ክዳር እስከ ዳር ተፈፀመ።
ጌታ ተፈፀመ ካለ
ስራው ከተጠቃለለ
ዕዳው ከተከፈለ
ምን ስራ ቀረ ሌላ
እኔ የሚገባኝ ላሟላ?
በሙሉ ልቤ ከማመን በቀር
ለክርስቶስ መስዋዕት ክብር
ምንም አልችልም ልጨምር።

.. ግርማ ዳምጤ ሀብተየስ

ጦርነቱ በድል ተፈጸመ...ድል በማድረግም ሰንደቅ ዓላማውን ከሁሉ በላይ ከፍ አድርጎ ሰቀለ። ... በየሱስ አሸናፊነት ሰማየ ሰማያት የድሉ ተሳታፊ ሆኑ። ሰይጣን ድል ተመታ፤ መንግስቱንም እንዳጣ አወቀ።

.. የዘመናት ምኞት

የኔ ተስፋ የተመሰረተው የሱስ በሕይወቱ፣ በሞቱ፣ በትንሳኤው ባደረገው ላይ ነው። ለእኔ የቀረው በተፈጸመው በእግዚአብሔር ልጅ ስራ መደሰት ነው። እኔም ብሆን እግዚአብሔር ያንን ለማሻሻል ልናደርግ የምንችለው ምንም የለም።

.. መዝገበ በርሄ

82 ሕግ

ሕግን አንዳንድ ሰዎች ለምን እንደሚጠሉ አይገባኝም። ሕግ ምን ባወጣው ነው የሚጠላው? ሕግ ባይኖር የምወዳትን ቤቴን አንዱ ጉልበተኛ መጥቶ ይወስድብኝ ነበር። ሕግ ባይኖር ኖሮ በዚህ አገር በሚያምረው ጎዳና ላይ ብዙ አደጋና ትርምስምስ ይፈጠር ነበር።

እግዚአብሔር አምላክም እንድንመራበት፣ እንድንኖርበት የሰጠን ሕግ እጅግ መልካም ነው። የሕግ መልካምነትን ለማወቅ ከፈለጋችሁ ከመጽሐፍ ቅዱስ ረጅሙን ምዕራፍ መዝሙር 119 እንብቡ። ሕግ የተለያዩ ሰዎች ተሰጥቶት እናገኛለን፤ ትእዛዝ፣ ደንብ፣ ድንጋጌ፣ ስርዓት ወ.ዘ.ተ.። እስከ ከመዝሙረ ዳዊት ምዕ 119 የተወሰደውን ክፍል እንመልከት።

“ሕግህን ለሚወድዱ ብዙ ሰላም ነው፤ ዕንቅፋትም የለባቸውም። ትእዛዛትህ ሁሉ ጽድቅ ናቸውና አንደበቱ ቃልህን ተናገረ። ሕግህን አልጠበቅሁምና የውኃ ፈሳሽ ከዓይኖቼ ፈሰሰ። አቤቴ ሕግህን እንደ ምን እጅግ ወደድሁ! ቀኑን ሁሉ እርሱ ትዝታዬ ነው። ዓይኖቼን ከፈትኦ ከሕግህም ተአምራትህን አያለሁ”

ታላቁ የወንጌል ሐዋርያ ጳውሎስ ሕግን ከፍ ያደርጋል። “በውስጡ ሰውነቴ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይለኛልና?” “በውስጡ ሰውነቴ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይለኛልና?” ሮሜ 7:12,22

ሕግ ምንም እንኳን መልካም ቢሆንም በምንም አይነት መንገድ አያድንም። የማዘዝ፣ የማስታወቅ ኃይል አለው። ሕይወት ለመስጠትና ለማዳን ግን አይችልም፤ ኃይል የለውም።

ሕግ ሩጥ ስራ ብሎ አዘዘኝ
እጅና እግር ሳይሰጠኝ
ወንጌል ግን ከሱ ይበልጣል
ብረር ብሎ ክንፍ ይሰጣል።

የወደቅን ስለሆንን ሕግ ይፈርድብናል እንጂ አያድነንም። ተስፋ ያለን በክርስቶስ ብቻ ነው፤ የእርሱ መታዘዝ ለኛ ተቆጠረልን። “ከሥጋ የተነሣ ስለ ደከመ ለሕግ ያልተቻለውን እግዚአብሔር የዝነ ልጁን በኃጢአተኛ ሥጋ ምሳሌ በኃጢአትም ምክንያት ልኮ አድርጎለልና፤ እንደ መንፈስ ፈቃድ እንጂ እንደ ሥጋ ፈቃድ በማንመሳለስ በእኛ የሕግ ትእዛዝ ይፈጸም ዘንድ ኃጢአትን በሥጋ ኩነት” ሮሜ 8:3-4 እርግግነን እርሱ እራሱ ወስዶ፤ በረከቱን ግን በእኛ ላይ አወረደ።

ቅድመ ዝግጅት

ከማንኛውም የብሉይ ኪዳን ታሪክ ሁሉ በሲና ተራራ ላይ የተፈጸመው ይበልጣል። ታሪኩ እጅግ ታላቅ ስለሆነ ተደጋግሞ ተጠቅሶ እናገኘዋለን።

ደቦራ፤ ነህም ዳዊትና ዕንባቆም እንዲህ እያሉ ያነሱታል። “ተራሮች ከእንዚአብሔር ፊት የተነሣ ቀለጡ፤ ያም ሲና ከእስራኤል አምላክ ከእንዚአብሔር ፊት የተነሣ” “ወደ ሲናም ተራራ ወረድህ፤ ከሰማይም ተናገርሃቸው ቅኑን ፍርድና እውነቱን ሕግ መልካሙንም ሥርዓትና ትእዛዝ ሰጠሃቸው።” “ከሲና አምላክ ፊት፤ ከእስራኤል አምላክ ፊት ሰማያትም አንጠበጡ!” “የእንዚአብሔር ሰረገላዎች የብዙ ብዙ ሺህ ናቸው፤ ጌታ በመቅደሱ በሲና በመካከላቸው ነው” “እንዚአብሔር ከቴማን፤ ቅዱሱም ከፋራን ተራራ ይመጣል። ክብሩ ሰማያትን ከድኖአል፤ ምስጋናውም ምድርን ሞልቶአል። ፀዳሱም እንደ ብርሃን ነው ጨረረ ከእጁ ወጥቶአል ኃይሉም በዚያ ተሰውሮአል”

ይህ ታሪኩ እንደዚህ የገነነው ለመሆኑ በሲና ተራራ ምን ስለ ተፈጸመ ነው? ዘጸ.19፡18 “እግዚአብሔርም በእሳት ስለ ወረደበት የሲና ተራራ ሁሉ ይጤስ ነበር ከእርሱም እንደ እቶን ጢስ ያለ ጢስ ይወጣ ነበር፤ ተራራውም ሁሉ እጅግ ይናወጥ ነበር” በታላቅ ኃይልና ክብር ገናናው አምላክ በዚያ ተራራ ላይ ወረደ። ለምን ነበር የወረደበት ምክንያት? ሕግን ለመስጠት፤ ይህ ድርጊት ሕግ ምን ያህል የከበረ መሆኑን በተጨማሪ መንገድ ያሳያል። የሚገርም፤ የሚደንቅ ነው። ሕጉን የተናገረ የጻፈውም እርሱ እርሱ እግዚአብሔር ነበር። “እግዚአብሔርም ይህን ቃል ሁሉ እንዲህ ብሎ ተናገረ። ጽላቶቼም የእግዚአብሔር ሥራ ነበሩ ጽሕፈቱም በጽላቶች ላይ የተቀረጸባቸው የእግዚአብሔር ጽሕፈት ነበረ” ዘጸ. 20፡1, 32፡16

ለዚህ ነው ያን ሕግ «አስርቱ ትእዛዛት» ብለን የምንጠራው። የእግዚአብሔርን ማንነትና ፈቃድ ስለሚገልጽ ከየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ቀጥሎ ልናከብረውና ልንታዘዘው ይገባናል። ሚልክ. 4፡4 “ለአስራአል ሁሉ ሥርዓትንና ፍርድን አድርጌ በኮሬብ ያዘዝሁትን የባሪያዬን የሙሴን ሕግ አስቡ”

አሰርቱ ትእዛዛት

፩. ከግብጽ ከባርነት ምድር ያወጣህህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ።
ከኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይነኩህ።

፪. በላይ በሰማይ ወይም በታች በምድር ወይም በውኃ ከሚኖሩት ነገሮች በማንኛቸውም ምስል ለራሱ ጣዖትን አታብድ። አትሰገድሳቸው፤ አታምልካቸውም እኔ እግዚአብሔር አምላክህ የሚጠሉኝን ልጆች ከአባቶቻቸው ኃጢአት የተነሳ እስከ ሶስተኛ አራት ትውልድ የምቀጣ ቀናተኛ አምላክ ነኝ ነገር ግን ለሚወዳችኛ ትዕዛዛቱን ለሚጠበቁ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ፍቅርን የማላይ ነኝ።

፫. የእግዚአብሔር የእምሳክህን ስም ያለ አግባብ አታኝሳ፤ እግዚአብሔር ስሙን ያለ አግባብ የሚያነሳውን በደል አልባ አያደረገውምና።

፬. የሰንበትን ቀን አሰብ፤ ቅዱስ አድርገህ አክብር። ስድስት ቀን ትሰራለህ፤ ስራህንም ሁሉ አከናውን። ሰባተኛው ቀን ግን ለአምላክህ ለእግዚአብሔር ሰንበት ነው። በዕለቱ አንተም ሆኑህ ወንድ ልጅህ ወይም ሴት ልጅህ ወንድ አገልጋይህ ወይም ሴት አገልጋይህ ወይም እንሰሳትህ ወይም በግቢህ ያለ መጻተኛ ምንም ስራ አትሰሩም። እግዚአብሔር ስማይንና ምድርን ባሕርንና በውስጡም ያሉትን ሁሉ በስድስት ቀን ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን አርፏልና። ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባረከው ቀደስውም።

፩. አባትህና እናትህን አክብሮ እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር ዕድሜህ እንዲረዝም።

፩. አቅጣጫ

2. አታመንዝር

፳. አታሰረቅ

፱. በባልነጀራህ ላይ በሐሰት አትመሰክር።

፲. የባልንጀራህን ቤት አትመኝ! የባልንጀራህ ሚስት ወይም የእርሱን ወንድ አገልጋይ ሆነ ቤት አገልጋይ! በሬውን ሆነ አህያውን ወይም የእርሱ የሆነውን ማንኛቸውንም ነገር አትመኝ።

ዘጸዓት 20:1-17

አንደኛው ትእዛዝ

“ከግብጽ ከባርነት ምድር ያወጣሁ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ። ከኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይኑሩህ።”

ይህ ትእዛዝ ስለ አምላክ ማንነትና ስለፈጸመው ታሪካዊ ተግባር ይነግረናል። ስሙ እግዚአብሔር ነው፤ ሁሉን ገዥ፤ የሁሉ በላይ የሆነ፤ የፈጸመውም ተግባር በከባድና በአስታቂ ባርነት ላይ የነበረውን ሕዝብ እስራኤልን ከግብጽ ማውጣቱ ነበር። ይህንንም ያደረገው ማንም ሳያግዘው በራሱ ጥበብና ኃይል ስለሆነ እርሱ፤ እርሱ ብቻ አምላክ እንደሆነ በማያውቀው ድንጋጌ ተናገረ።

ይህ የተነገረው ለእነርሱ ብቻ ሳይሆን ለእኛም ጭምር ነው። እኛም ከኃጢአት ባርነት የወጣነው በእርሱ ነው። “እንግዲህ ወልድ ነጻ ካወጣችሁ፤ በእውነት ነጻ ትሆናላችሁ!” ዮሐ. 8፡36። ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣበት ምክንያት ለዚህ ጉዳይ ነበር። “ነጻነትን፤ ለታሰሩትም መፈታትን እናገር ዘንድ ልኮኛል ሊሳ. 61፡1። “ነገር ግን አስቀድሞችሁ የኃጢአት ባሪያዎች ከሆናችሁ ለተሰጣችሁ ለትምህርት ዓይነት ክልባችሁ ስለ ታዘዛችሁ፤ ከኃጢአትም እርነት ወጥታችሁ ሰጽድቅ ስለ ተገዛችሁ ለእግዚአብሔር ምስጋና ይሁን” ዮሐ. 6፡17-18

ነጻነት ያገኙት እስራኤላውያን በደሙ ምክንያት ነበር። ታላቁ መደምደሚያው ተእምር የተፈጸመው የታዘዘው ደም ከፈሰሰ በኋላ ነበር። “ደሙንም ባየሁ ጊዜ ከእናንተ አልፋለሁ እኔም የግብዕን አገር በመታሁ ጊዜ መቅሰፍቱ ለጥፋት አይመጣባችሁም” ዘጸ. 12፡13

በእነርሱ ጊዜ የተፈጸመው ምሳሌያዊ ሲሆን፤ እውነተኛው የተፈጸመው ግን በየሱስ ክርስቶስ መስቀል ነው። “ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የእዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው” ማቴ. 26፡28። ታስረን የተፈታን፤ ርቀን የነበር የቀረብን በዚያ ብቻ ነው። “አሁን ግን እናንተ በፊት ርቃችሁ የነበራችሁ በክርስቶስ የሱስ ሆናችሁ በክርስቶስ ደም ቀርባችኋል” ሌፌ. 2፡13

ለደህንነትና ለነጻነት ባለውለታችን እሱ ብቻ ስለሆነ አምልኮት የሚገባው እርሱ ብቻ ነው።

1ዮሐ. 5፡21 “ልጆች ሆይ፤ ከጣዖታት ራሳችሁን ጠብቁ”

ሁለተኛው ትእዛዝ

“በላይ በሰማይ ወይም በታች በምድር ወይም በውኃ ከሚኖሩት ነገሮች በማንኛቸውም ምስል ለራሱ ጣዖትን አታብጅ። አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም እኔ እግዚአብሔር አምላክህ የሚጠሉኝን ልጆች ከአባቶቻቸው ኃጢአት የተነሳ እስከ ሶስትና አራት ትውልድ የምቀጣ ቀናተኛ አምላክ ነኝ ነገር ግን ለሚወዱኝና ትዕዛዛቱን ለሚጠብቁ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ፍቅርን የማሳይ ነኝ።”

ትእዛዙ ግልጽ ነው፤ ማብራርያም አያስፈልገውም። ዓመጸኛው የሰው ልብ ግን ይህንንም ይሸራል፤ እውነተኛውን አምላክ ትቶ ሌሎችን ይሻል። “ስለዚህም እግዚአብሔርን እያወቁ እንደ እግዚአብሔርነቱ መጠን ስላላከበሩትና ስላላመሰገኑት የሚያመካኙት አጡ፤ ነገር ግን በእሳባቸው ከንቱ ሆኑ የማያስተውለውም ልባቸው ጨለመ። የማይጠፋውንም የእግዚአብሔር ክብር በሚጠፋ ሰውና በወፎች አራት እግር ባላቸውም በሚንቀሳቀሱትም መልክ መሰለው ሰወጡ” ዮሐ. 1፡21,23

«እውቆ የተኛ ቢቀሰቅሱት እይሰማም» ይባላል። እውቀው እውነተኛውን አምላክ ሰማይና ምድርን የፈጠረውን አምላክ ትተው ለታሰቡ ሆነ ለጣዖት፤ ለመላእክት ሆነ ለቅዱሳን መላእክት መሰገድ በሞት፤ ያውም በዘላለማዊ ሞት የሚያስቀጣ በደል ነው።

እግዚአብሔር በአምላክነቱ እንዲሁም ደግሞ ባል በሚሰቱ ይቀናል። አምላክ ቀናተኛ አምላክ መሆኑን ደጋግሞ ነግሮናል፤ እንደዚህ ያለ ነገር ሲሆን ፍትሐዊ ጌታ ዝም ብሎ አይመለከትም። “ከአባቶቻቸው ኃጢአት የተነሳ እስከ ሶስትና አራት ትውልድ የምቀጣ ቀናተኛ አምላክ ነኝ።”

በዘመናቸው ትልቅ ምሑር የነበሩት አለቃ ታዬ ያለጊዜያቸው ታሰረው፤ ተንገላተው የሞቱት በእግራችን ያለውን አምልኮትን በመቃወማቸው ነበር።

“እንኳን በእግር ብረት ቢያገቡኝ በግንድ መጨመር ነው እንጂ በእሳት ላይ ባሩድ በጣም እንዲቃጠል አጥብቆ እንዲነድ የተሰወረውም እንዲሆን ገሃድ እኔ ላምላክ እንጂ ለስዕል አልሰግድም”

እንደ እሳቸው በእምነት ጽኑ እንድንሆን እንጠየቃለን።

“እኔ እግዚአብሔር ነኝ ስሜ ይህ ነው ክብሩን ለሌላ ምስጋናዬንም ለተቀረጹ ምስሎች አልሰጥም” ሊሳ. 42፡8

ሶስተኛው ትእዛዝ

“የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም ያለ አግባብ አታንሳ፤ እግዚአብሔር ስሙን ያለ አግባብ የሚያነሳውን በደል አልባ እያደርገውምና።”

አንድ ትልቅ የተከበረ ሰውን «የሎተሪ ድርጅት ለገበያ እንዲመቸን ብዙ ሺ ብር በየዓመቱ እንከፍልሃለንና ስምህን እንድንጠቀምበት ፍቀድልን» አሉት። እሱም «ያለኝ ሀብት ስሜ ብቻ ነው፤ እሱን ለሽያጭ ላቀርበው አልፈልግም» ብሎ መለሰላቸው።

መጽሐፍ ቅዱስም «ከመልካም ሽቲ ይልቅ መልካም ስም ይበልጣል» ይላል። ስም ሁሉ ክቡር ነው፤ የእግዚአብሔር ደግሞ ከስም ሁሉ የበለጠ ስም ነው፤ በክብርም መያዝ ይገባዋል። «እግዚአብሔር» የሚለውን ስም ሳይጽፉ በፊት ብዕራቸውን የሚያጥቡ ወይም የተለየ ዓይነት ቀለማ ቀለም የሚጠቀሙ ሰዎች አሉ። ይህንንም የሚያደርጉት ለአምላክ ያላቸውን አክብሮትና አድናቆት ለመግለጽ ነው። እግዚአብሔር የቆሎ ጓደኞችን አይደለም፤ እንኳን ሰዎች ይቅርና ቅዱሳን መላእክት እንኳን ከፍ ከፍ የሚያደርጉት በታላቅም አክብሮት የሚጠሩት ፈጣሪ ነው። አሳ. 6፡13

እንኳን በንግግራችን ይቅርና በጸሎታችን እንኳን ሳያስፈልግ ደጋግሞ መጥራት ትክክል አይደለም። ከርስቶስ ራሱ ያስተማረን «አባታችን ሆይ» ብለን እንድንጠራው ነው። በሆነ ባልሆነም ምክንያት በአምላካችንም ሆነ በሌሎች ስም መማልና መገዘት ተገቢ አይደለም። “እኔ ግን እላችኋለሁ፡- ከቶ አትማሉ፤ በሰማይ አይሆንም የእግዚአብሔር ዙፋን ነውና፤... ነገር ግን ቃላችሁ (አዎን አዎን ወይም አይደለም አይደለም ይሁን፤ ከነዚህም የወጣ ከክፋው ነው” ማቴ. 5፡34,37

የአምላካችን ስም ቅዱስ ስለሆነ በቅድስና መያዝ እንዳለበት ዘወትር ማስታወስ ይገባናል።

“ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ ክብርህ ቢጋረድ ክብርህ የሰውን ዓይን ሊያየው ባይችል እንኳ ብሩክ አምላክ ቅዱስ ነህ እንዳንተ ያለ አይኖችም፤ የተሞላህ በጋይል በፍቅር።”

አራተኛው ትእዛዝ

“የሰንበትን ቀን አስብ፤ ቅዱስ አድርገህ እክብር። ስድስት ቀን ትሰራለህ፤ ስራህንም ሁሉ እከናውን። ሰባተኛው ቀን ግን ለአምላክህ ለእግዚአብሔር ሰንበት ነው። በዕለቱ አንተም ሆንህ ወንድ ልጅህ ወይም ሴት ልጅህ ወንድ አገልጋይህ ወይም ሴት አገልጋይህ ወይም እንሰሳትህ ወይም በግቢህ ያለ መጻተኛ ምንም ስራ አትሰሩም። እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ባሕርንና በውስጡም ያሉትን ሁሉ በስድስት ቀን ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን አርፏልና። ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባረከው ቀደሰውም።” ዘጸ. 20፡8-11

የሰንበት ትእዛዝ ከሌሎቹ ጋር ሲነጻጸር በስፋት መገለጹን ተመልከቱ። እንደ ልብ መካከለኛ ቦታ ላይ ነው የተቀመጠው። ከበላይ ሶስት ትእዛዛት ለአምላክ ያለንን ተግባር የሚገልፁ ሶስት ትእዛዛት፤ ከቦታቸው ደግሞ ስድስት ትእዛዛት ለሰው ያለንን ተግባር የሚገልጹ ይኖሩ።

አራተኛው ትእዛዝ ሁለት ትእዛዛትን አገቧል። ስድስት ቀን ከእሁድ አንስቶ እስከ ዓርብ እንድንሰራ ያዘናል። ዐርብ ለሰንበት የምንዘጋጅበት ቀን ነው። ስንፍናን አምላካችን አይወድም፤ ለአዳም የተባለው ለእኛም ጭምር ነው። “ወደ ወጣህበት መሬት እስክትመለስ ድረስ በፊትህ ወዝ እንጀራን ትበላለህ።” ዘፍ. 3፡19። ማንኛውም ሰራ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የማይጻረር ከሆነ ክቡር ነው፤ ጳውሎስም «የማይሰራ አይብላ» ይላል።

ሌላው ትእዛዝ ደግሞ በዘልማድ «ቅዳሜ» ተብሎ የሚጠራውን ሰባተኛውን ቀን ሰንበትን እንድናስብ ነው። የሰው ልጅ የሚያጠቃው አንድ ነገር ካለ መርሳት ነው። የሰንበት ትእዛዝ የተሰጠው ፈጣሪያችንን እንዳንረሳ ነው።

ዘመዴን ያገባ አቶ ደሞ የሚባል ሰው መንገድ ላይ አግኝቼ «እትዩ ደሀና ነች ወይ?» አልኩት። «ስሟን ረሳኸው ወይ? ስሟን ከረሳኸው ቀጥሎ መልኳንም ትረሳለህ» አለኝ። ሰንበት በሚገባ አኳኋን ቢጠበቅ ኖሮ ከሃዲም፤ ተጠራጣሪም፤ ጣዖት አምላኪም ባልተገኘ ነበር። ሰንበት ሲረሳ አምላክም አብሮ ተረሳ።

አሳ. 5፡13 «ሰንበትን ደስታ ብትለው» ይላል። ሰንበት የደስታ፤ የእልልታና የዕረፍት ቀን ነው፤ እንኳን ሰው ከብትም በሰንበት ማረፍ ይገባዋል። በዚያ ዕለት የክርስቶስ ልማድ የእኛም ልማድ መሆን አለበት።

“እንደ ልማዱም ቅዳሜ ቀን ወደ ጉባዔያቸው ገባ ሊያነብም ተነሳ።” ሉቃስ 4፡16 (1879 ዓ.ም. ትርጉም)

አምስተኛው ትእዛዝ

አባትህና እናትህን አክብር እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር ዕድሜህ እንዲረዝም። ዘጸ. 20:12

ከፈጠረን አምላክ ቀጥሎ ለብዙዎቻችን ከሁሉ የሚበልጡ ባለውለታችን ወላጆቻችን ናቸው። “ከእናንተ ሰው ሁሉ እናቱንና አባቱን ይፍራ። ሰንበታቱንም ጠብቁ እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝ” ዘሌ. 19:3

ስለ ሰንበትና ወላጅን ስለማክበር የሚናገሩት በጣም ይመሳሰላሉ። ሁለቱም ፈጣሪንና ከፈጣሪ በታች ያሉትን በተለየ አኳኋን እንድናስብ ያዙናል። በአዎንታም የተነገሩ ሁለቱ ትእዛዛት ብቻ ናቸው። በተስፋም የተሞሉት ሁለቱ ትእዛዛት ብቻ ናቸው። ስለ ሰንበት ኢሳ 56:4-7 ፣ 58:13-14ን በጥብቅ መርምሩ። ስለ አምስተኛውም ትእዛዝ ጳውሎስ እንዲህ ይላል፡ “ልጆች ሆይ፤ ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ፤ ይህ የሚገባ ነውና። መልካም እንዲሆንልህ ዕድሜህም በምድር ላይ እንዲረዝም አባትህንና እናትህን አክብር፤ አርስዋም የተሰፋ ቃል ያላት ፊተኛይቱ ትእዛዝ ናት” ኤፌ. 6:1-3

ወ/ሮ አማረች በሰጡ ከምርጥ ዘመዶቹ አንዷ “እናት ብርቁ” የሚል የቅጽል ስም ሰጥታችን ስለነበረ እስካሁን ድረስ በምስጋናና በክብር ይገኛለሁ። ወላጆቻችን ብርቅ ሊሆኑብን፤ ልንወዳቸው፤ ልናከብራቸው፤ ልንታዘዛቸውም ይገባል። «ይህ ሽማግሌ፤ ይህች አሮጊት» ከማለት ፈንታ «እማምዬ አባብዬ» እንበላቸው፤ እኛ እያለን እነሱ ማጣት አይገባቸውም፤ በተቻለን መንገድ ሁሉ ልንንከባከባቸው ይገባል።

በዚህ ጉዳይ ክርስቶስ ራሱ ታላት ምሳሌ ሰጥቶናል። “ከእነርሱም ጋር ወርዶ ወደ ናዝሬት መጣ፤ ይታዘዝላቸውም ነበር” ሉቃስ 2:51። በመስቀል ላይ ተሰቅሎ እንኳን በነበረበት ጊዜ እንኳን ውድ እናቱን አልረሳም ነበር፤ ዮሐንስን እንዲጠነቀቅላት አደራ አለው።

በምንኖርበት ዘመን በወላጆች ላይ የሚፈጸም ግፍ አለ። እስቀድሞም ቃሉ እንደዚህ ነግሮናል። “ሰዎች ራሳቸውን የሚወዱ ይሆናሉና፤ ገንዘብን የሚወዱ፤ ትምክህተኞች፤ ትዕቢተኞች፤ ተሳዳቢዎች፤ ለወላጆቻቸው የማይታዘዙ፤ የማያመሰግኑ” ይሆናሉ ይላል። 2 ጢሞ 3:2። እንደዚህ የሚያደርጉ የዘሩትን እንደሚያጭዱ የተረጋገጠ ነው። የጥንቱ ሕግ እንዲያውም የሞት ቅጣት ነው የሚያዘው። “ማናቸውም ሰው አባቱን ወይም እናቱን ቢሰድብ ፈጽሞ ይገደል፤ አባቱንና እናቱን ሰድቦልልና ደሙ በራሱ ላይ ነው” ዘሌ. 20:9

ስድስተኛው ትእዛዝ

አትግደል ዘጸ. 20:13

“እግዚአብሔርም አስ፡ ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌአችን እንፍጠር።” ዘፍ. 1:26። ሰው የፍጥረት ዘውድ ነው፤ የተፈጠረውም በፈጣሪ አምሳልና መልክ ነው። ሰው ያገኘውን ክብር መላእክት እንኳን አላገኘትም።

የከበረውን የሰው ሕይወት ሊወስድ የሚችል ፈጣሪ ብቻ ነው፤ ለሌላ ሰው አልተፈቀደም። ቃዩል የአቤልን ደም ካፈሰሰ በኋላ «ወንድምህ የት ነው?» ብሎ ቢጠየቅ «የወንድሜ ጠባቂ ነኝ ወይ» ብሎ መለሰ። እንደ እውነቱ ከሆነ እንኳን ወንድማችንን ይቅርና ለማንኛውም ሰው ጠባቂ መሆን አለብን። ሕይወትን አልሚ እንጂ አጥፊ መሆን አይገባንም። “የሰውን ደም የሚያፈስስ ሁሉ ደሙ ይፈስሳል ሰውን በእግዚአብሔር መልክ ፈጥሮታልና” ዘፍ. 9:6

ደም ማፍሰስ ብቻ ሳይሆን፤ ሰውን ማዋረድና መሳደብም ከመግደል ያህል እንድሚቆጠር ክርስቶስ ራሱ አስተምሯል። “ለቀደሙት፤ አትግደል እንደ ተባለ ሰምታችኋል፤ የገደለም ሁሉ ፍርድ ይገባዋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፤ በወንድሙ ላይ የሚቆጣ ሁሉ ፍርድ ይገባዋል፤ ወንድሙንም «ጨርቃም» የሚለው ሁሉ የሸንጎ ፍርድ ይገባዋል፤ ደንቆሮ የሚለውም ሁሉ የገሃነመ እሳት ፍርድ ይገባዋል” ማቴ. 5:21-22

ጥላቻም ከመግደል እኩል ነው። “ወንድሙን የሚጠላ ሁሉ ነፍሱ ገዳይ ነው፤ ነፍሱ ገዳይም የሆነ ሁሉ የዘላለም ሕይወት በእርሱ እንዳይኖር ታውቃላችሁ” 1ዮሐ. 3:15

ፍቅር ከእግዚአብሔር፤ ጥላቻ ደግሞ ከሰይጣን ነው። የሚገድል ከሰይጣን ጋር የተቆራኘ ግለሰብ ነው። “እናንተ ከእባታችሁ ከዲያብሎስ ናችሁ የአባታችሁንም ምኞት ልታደርጉ ትወዳላችሁ። እርሱ ከመጀመሪያ ነፍሱ ገዳይ ነበረ፤ እውነትም በእርሱ ስለ ሌላ በእውነት አልቆመም” ዮሐ. 8:44

በዘመናችን የሚካሄደው የጽንሰ ማውረድ ተግባር የእናትየዋን ነፍስ ለ“ግዳን ካልሆነ በስተቀር ከመግደል እኩል የሆነ ወንጀል ነው። መንግስትም እንኳን ቢደግፈው በአምላክ ፊት ግን ተቀባይነት ስለሌው ይህንን አስቃቂ በደል ዝም ብሎ አያይም። «ሰው ሁሉ የዘራውን ያብድዳል» የሚል መልካም ሕግ አለ።

አታመንዝር ዘጸ. 20፡14

"መጋባት በሁሉ ዘንድ ክቡር መኝታውም ገደብ ይሁን፤ ሲሰሩትንና አመንዝሮችን ግን እግዚአብሔር ይፈርድባቸዋል" ዕብ. 13፡4። ጋብቻን የመሰረተና የፈጠረ እርሱ ራሱ እግዚአብሔር ነው። ጋብቻ የፈጣሪ ማህተምና ፊርማ ያለበት ስነ-ስርዓት ነው። ጋብቻ ቅዱስና ክቡር ነው። ከዚህ መስመር የሚወጡ ፍርድ እንዳለባቸው ግልጽ ነው።

ጋብቻ በአንድ ወንድና በአንድ ሴት መካከል ብቻ የሚመሰረት ቅዱስ ነገር ነው። ጋብቻ እንደ ቅዱሜ እንደ ሰባተኛው ቀን ስንበት የተደነገገው በእደን ገነት ነው። ሁለቱንም ሰይጣን ሊደመስስ ታጥቆ ተነስቷል፤ «የማታ የማታ እውነት ይረታ» እንደሚባለው በመጨረሻ ድሉ የጌታ ነው። ለእርሱ የሚቆሙም አማኞች ይኖሩታል። "የእግዚአብሔርን ትእዛዛት የሚጠብቁት ሊየሱስንም በማመን የሚጸኑት ቅዱሳን ትዕግሥታቸው በዚህ ነው" ራዕይ 14፡12

ምንዝር ወይም ዝሙት ማንኛውም ልክስክስ ነገር በፍጹም አይፈቀድም። ስለዚህ ጉዳይ መጽሐፍ ቅዱስ በአጽኖት ነው የሚናገረው። "ከዝሙት እንድትርቁ እግዚአብሔርን እንደማያውቁ አሕዛብ በፍትወት ምኞት አይደለም እንጂ፤ ከእናንተ እያንዳንዱ የራሱን ዕቃ በቅድስናና በክብር ያገኝ ዘንድ እንዲያውቅ፤... ለርድሳት ሳይሆን እግዚአብሔር በቅድስና ጠርቶናልና" 1ኛ ተሰ. 4፡3፡7። "ሥጋችሁ የክርስቶስ ብልቶች እንደ ሆነ አታውቁምን? እንግዲህ የክርስቶስን ብልቶች ወስጂ የጋለሞታ ብልቶች ላድርጋቸውን? አይገባም። ከዝሙት ሽሹ። ሰው የሚያደርገው ኃጢአት ሁሉ ከሥጋ ውጭ ነው፤ ዝሙትን የሚሠራ ግን በገዛ ሥጋው ላይ ኃጢአትን ይሠራል" 1ቆሮ. 6፡15, 18

«አታመንዝር» የሚለው ሕግ አስጸያፊ ምኞቶችን ሁሉ ያጠቃልላል። "አታመንዝር እንደ ተባለ ሰምታችኋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርስዋ ጋር አመንዝሮአል" ማቴ. 5፡27-28

በምንዝርና ምክንያት ካልሆነ በስተቀር ፊትቶ ማግባትም በአምላክ ፊት ትልቅ ኃጢአት ነው፤ ይህንን በደንብ ማስተዋል ይገባል። "እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ያለ ዝሙት ምክንያት ሚስቱን የሚፈታ ሁሉ አመንዝራ ያደርጋታል፤ የተፈታችውንም የሚያገባ ሁሉ ያመንዝራል" ማቴ. 5፡32

እንደዚህ ያሉ አመንዝራዎችና ሶዶማውያን በመንግስት ሰማያት ቦታ የላቸውም፤ በየሱስ እምነው ንስሐ ከገቡ ግን ታሪኩ ሌላ ይሆናል። ማቴ. 21፡31 "ሊየሱስ እንዲህ አላቸው፤ እውነት እላችኋለሁ፤ ቀራጮችና ጋለሞቶች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በመግባት ይቀድሙኋችኋል"

አትሰረቅ ዘጸ. 20፡15

በጌታ የሱስ ስናምን የመንግስት ሰማያት አቋማችን ብቻ ሳይሆን ምድራዊ ሕይወታችንም ይለወጣል። «ሲሰረቅ የነበረ ከእንግዲህ ወዲህ አይሰረቅ» ይላል መጽሐፍ ቅዱስ። ዘኪያስ ባመነ ጊዜ ወዲያውኑ ስለተለወጠ እንዲህ አለ። "ካለኝ ሁሉ እኩሌታውን ለድሆች እስጣለሁ፤ ማንንም በሐሰት ከሰሼ እንደ ሆንሁ አራት አጥፍ እመልሳለሁ" ሉቃስ 19፡8

ስርቆት በአምላክ ሕግ ብቻ ሳይሆን በመንግስትም ስርዓት በጥብቅ የተከለከለ ነው። የማንኛውንም ሰው ህብትና ንብረት ማንም ሊነካበት አይገባም። የስርቆት ወንጀል በአምላክ ፊት እንደሌሎቹ የኃጢአት ተግባሮች ከባድ ቅጣትን ያስከትላል። "ወይስ ዓመፀኞች የእግዚአብሔርን መንግሥት እንዳይወርሱ አታውቁምን? አትሳቱ፤ ሲሰሩት ቢሆን ወይም ጣዖትን የሚያመልኩ ወይም አመንዝሮች ወይም ቀላጮች ወይም ከወንድ ጋር ዝሙት የሚሠሩ ወይም ሌቦች ወይም ገንዘብን የሚመኙ ወይም ለካሮች ወይም ተሳጻቢዎች ወይም ነጣቂዎች የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም" 1ቆሮ. 6፡9-10

ስርቆት ዕቃ ወይም ገንዘብ ያለ ፈቃድ መውሰድ ብቻ ሳይሆን የሰውንም ስም ማጥፋትን፤ ክብሩንም ማበላሸትን አጠቃሎ የያዘ ከባድ ነውር ነው። ስሙንና ክብሩን ከሚወስዱበት ይልቅ ህብቱና ንብረቱ ቢሰረቅ የሚሻለው ብዙ ሰው አለ።

ከገቢያችን ሁሉ ሁሉን ሰጪ ለሆነው አምላክ በታማኝነት አስራታችንን መመለስ ይገባል። "የምድርም አሥራት፤ ወይም የምድር ዘር ወይም የዛፍ ፍሬ ቢሆን፤ የእግዚአብሔር ነው ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ነው" ዘሌ. 27፡30። ለእርሱ የሚገባውን አስራት ለራሱ ጉዳይ ማዋል ከስርቆት ጋር አንድ ነው። "ሰው እግዚአብሔርን ይሰርቃልን? እናንተ ግን እኔን ሰርቃችኋል። እናንተም፡- የሰረቅንህ በምንድር ነው? ብላችኋል። በአሥራትና በበዙራት ነው" ሚልክ. 3፡8

ሌላው ሕግ ሁሉ ቀርቶ በዚህ ሕግ ብቻ ቢፈረድብን ኖሮ ማን ይድን ይሆን? ማንም አይገኝም ነበር! "አቤቱ፤ ኃጢአትንስ ብትጠባበቅ፤ አቤቱ፤ ማን ይቆማል? ይቅርታ ከእንተ ዘንድ ነውና" ተሰፋችን የተመሰረተው በምሕረቱ ላይ ብቻ ነው።

"የ ሚቺ ሌባ ደስ አለው ያንን ምንጭ በማየት እኔም እንደእሱ የበደልኩ በዚያ እንጸለሁ።"

በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር። ዘጸ. 20፡16

እውነትን ተናግሮ የመሸበት ማደር ይሻላል። እውነትን ተናግሮና ሰይጣን ይፈር! የማታ የማታ እውነት ይረታ! አንድ እውነት ከምድር የበለጠ ይከብዳል። ጌታ የሱስ አንድ ነገር እውነተኛ መሆኑን ለማረጋገጥ ሲፈልግ «እውነት እውነት እላችኋለሁ» የማለት ልማድ ነበረው። ከዚህ በፊት የተጠቀሱት አባባሎች ሁሉ በመለኮትም ሆነ በሰው ፊት እውነት ምን ያህል የከበረ መሆኑን ያሳያል። «እውነቱ በላይ» የሚባል ሰው አውቅ ነበር። እውነት የላቀ፣ ከፍተኛ ቦታ ይገባዋል።

ሐሰት ግን የተናቀ ነው፤ የሚመነጨውም ከሰይጣን ነው። ሰይጣን አታላይ፤ አጭበርባሪና አስመሳይ ተራማጅ ነው። “እርሱ ከመጀመሪያ ነፍሰ ገዳይ ነበረ፤ እውነትም በእርሱ ስለ ሌለ በእውነት አልቆመም። ሐሰትን ሲናገር ክራሱ ይናገራል፤ ሐሰተኛ የሐሰትም አባት ነውና” ዮሐ. 8፡44

ሐሰት በእግዚአብሔር ፊት እጅግ የተጠላ ነው። ከማንኛውም ትእዛዝ የበለጠ ይህ ጉዳይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጠቅሶ እናገኛለን። በሕጉም ላይ «በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር» ተብሎ ተጽፏል። በባልንጀራ ላይ በሐሰት መመስከር የበደል በደል ነው። “ፈራጆቹም አጥብቀው ይመረምራሉ ያም ምስክር ሐሰተኛ ምስክር ሆኖ በወንድሙ ላይ በሐሰት ተናግሮ ቢገኝ በወንድሙ ላይ ያደርገው ዘንድ ያሰበውን በእርሱ ላይ ትመልሱበታላችሁ እንዲሁም ከአንተ መካከል ክፋቱን ታስወግዳለህ” ዘጸ. 19፡18-19

አንድ ሰው፤ ሰው-ሰራሽ ጥርስ ሲገባለት «ሐሰተኛ ነገር በአፌ ውስጥ ሲገባ የመጀመሪያ ጊዜዬ ነው» አለ ይባላል። ብርሃንና ጨለማ አብረው እንደማይዳበሉ እውነትና ሐሰት ፍጹም እንድንት የላቸውም። በክርስቶስ የምንጠራ ሁሉ ከሐሰት ፍጹም የተላቀቅን መሆን አለብን። የመለኮት ፍቃዱና እቅዱ ለኛ ይህ ነው። “እሁን ግን እናንተ ደግሞ ቀላጣንና ንዴትን ክፋትንም፣ ከአፋችሁም ስድብን የሚያሳፍርንም ንግግር እነዚህን ሁሉ እስወግዳ። እርስ በርሳችሁ ውሸት አትነጋገሩ፤ ስርጌውን ሰው ከሥራው ጋር ገፋችሁታልና” ቆላ. 3፡8-9

ሰፎ. 3፡13 “የእስራኤል ቅሪታ ኃጢአትን አይሠሩም፤ ሐሰትንም አይናገሩም፤ በአፋቸውም ውስጥ ተንኩለኛ ምላስ አይገኝም”

“የባልንጀራህን ቤት አትመኝ! የባልንጀራህን ሚስት ወይም የእርሱን ወንድ አገልጋይ ሆነ ሴት አገልጋይ፤ በፈውን ሆነ አህያውን ወይም የእርሱ የሆነውን ማንኛቸውንም ነገር አትመኝ።” ዘጸ. 20፡17

ሰው ማንን ይመስላል? አሳቡን። መልካምም ሆነ ክፉ ስራ የሚመነጨው፤ የበጎም ሆነ የመጥፎ ምኞት መፍለቂያው ከአሳብ ነው። ለዚህ ነው ጠቢቡ ሰለሞን ልባችንን በትጋት እንድንይዘው የነገረን “አጥብቀህ ልብህን ጠብቅ፤ የሕይወት መውጫ ስእርሱ ነውና” ምሳሌ 4፡23

በመንግስት ሕግ ውስጥ «አትመኝ» የሚል ሕግ የለም፤ «ተመኝህ» ተብሎም የተፈረደበት ሰው አናውቅም። እርሱ እምላክ ብቻ ነው በእእምሮአችን ውስጥ የሚወርደውንና የሚወጣውን የሚያውቀው። ስለዚህ ዘወትር የዳዊት ጸሎት የኛም መሆን ይገባዋል። “እቤቱ፣ ገጹሕ ልብን ፍጠርልኝ፤ የቀናውንም መንፈስ በውስጤ አድስ” መዝ. 51፡10

የመኪና መሪ ከተበላሸ ወደ ገደል ይገባል፤ መጥፎ ልብም እንደዚያው ነው። የምናየውን፤ የምንሰማውን፤ የምናነበውን ሁሉ በጥንቃቄ መምረጥ ይኖርብናል። ልባችን መጥፎ ከሆነ አስተሳሰባችንን ይመርዛል፤ ወደ አጉል ተግባርም ይመራናል።

አሳባችን መልካም ሲሆን ወጤቱም መልካም ስለሚሆን ይህ መመሪያ ተሰጥቶናል። “በቀረውስ፣ ወንድሞች ሆይ፤ እውነተኛ የሆነውን ነገር ሁሉ፣ ጭምትነት ያለበትን ነገር ሁሉ፣ ጽድቅ የሆነውን ነገር ሁሉ፣ ገጹሕ የሆነውን ነገር ሁሉ፣ ፍቅር ያለበትን ነገር ሁሉ፣ መልካም ወራ ያለበትን ነገር ሁሉ፣ በጎነት ቢሆን ምስጋናም ቢሆን፤ እነዚህን አስቡ፤” ፊሊጵ. 4፡8

ሌዋን የተፈተነችው በዚህ ነው፤ ክርስቶስም በዚህ ተፈትኗል። “ዲያብሎስም ረጅም ወደ ሆነ ተራራ አውጥቶ የዓለምን መንግሥታት ሁሉ በትጽበት አሳየው” ሉቃስ 4፡5። ይህን ያሳየው አይቶ እንዲመኝ ነበር፤ “ጌታ ግን ሌላውን ፈተና ሁሉ እንዳሸነፈ ይህንንም አሸነፈ።

እኛም አጉል ምኞትን ልንቋቋመው የምንችለው የክርስቶስ ፍቅር በልባችን ሲኖር ብቻ ነው። ፍቅር የባልንጀራውን አይሻም። 1 ቆሮ. 13፡4 “ፍቅር ይታገሃል፤ ቸርነትንም ያደርጋል፤ ፍቅር አይቀናም፤ ፍቅር አይመከም፤ አይታበይም”

አስሩ ባጭሩ

እኔ ነኝ አምላክህ ከግብጽ ባርነት
መዝገፍ በታምራት
ያጎናጸፍህህ ነጻነት።
ከእግዚአብሔር በቀር የለም ለካ
የሱን ቦታ የሚተካ
እሱን ብቻ እሱን ብቻ አምልክ
ውደደው አለልክ።
እግዚአብሔር የለውም እቻ
ሰግደት ይሁን ለሱ ብቻ።
አታንሳ ስሙን በቀልድ
በአጉል በማይመስል መንገድ
ታላቅነቱን አይተህ
ተመልከተው አልቀህ።
ሰባተኛው ቀን ሲመጣ በግሰገሳ
ሰንበት መሆኑን አትርሳ
በቅዳሜ በሰንበት
ፍዑም እረፍበት
በሌላውም ግን ስድስት ቀን
ከስራ አትቦዝን።
ወላጆችህ ባሉበት ዘመናት
ጎብኞቹው ተንከባከባቸው
አለሁላችሁ በላቸው።
አትግደል ደም አታፍስ
ክቡር ነውና የሰው ነፍስ።
በጋብቻህ ዐንተህ ኑር
ኃጢአት ነውና ማመንዘር።
አትሰረቅ ሁን ጠንቃቃ
ፍፁም አትንካ የሰው ዕቃ።
በሰው ላይ በምንም ቦታ
በምንም ነገር
ከቶ በሐሰት አትመስክር።
የባልንጀራህን ሚስትና ንብረት
ለሱ ለራሱ ተውለት
ተማር ማለት በቃኝ
የሌላውን አትመኝ።

መጽሐፍ ቅዱስ

“ጠቢብ ለመሆን አንብበው
ለመቀደስ ተግባር ላይ አውለው።
ሊመራህ የሚችል ብርሃን፤ ሊያጠግብህ የሚችል ምግብ
ሊያስደስትህ የሚችል መጽናኛ አለበት።
የመንገደኛ መመሪያ፤ የመናኝ በትር፤ የበራራ አቅጣጫ ማሳያ
የተከላካይ ሰይፍ፤ የክርስቲያን ጠባይ መገንቢያ ነው።
በእሱ ውስጥ ገነት ተመልሷል፤ መንግስተ ሰማያትም ተከፍቷል፤
የሲኦል ደጃፍም ተዘግቷል።
ዓብይ ዓላማው ክርስቶስ፤ የእኛ ደህንነት ማግኘት ግቡ፤
መደምደሚያ አሳቡ የእግዚአብሔር ክብር ነው።
ላባችንን ሊሞላው፤ ልባችንን ሊገዛው፤ እግራችንን ሊመራው ይገባል።
ዝግ ብለህ ዘወትር በጸሎት አንብበው።
ሀብት ያለበት ማዕደን፤ የክብር ገነት፤ የደስታ ወንዝ ነው።
በሕይወት ባለሀብት ጊዜ ተሰጥቶሃል፤
ለፍርድ ይከፈታል፤ ለዘላምም ይታሰባል።”

++

ሐሰት አይደለም ነው እውነት
መጽሐፍ ቅዱስ በሌለበት ቤት
ሰጋ ይኖራል ደልቶት
ነፍስ ግን ይኖራል ሲቃትት
ዕለት ዕለት
በረጋብና በጥማት።

++

“ጥልማሳ መንገዱን በምን ያነጻል? ቃልህን በመጠበቅ ነው”
መዝ. 119:9

“ከከንፈሩ ተእዛዝ አልተመለስሁም የእፉን ቃል በልቤ ሰውራለሁ”
ኢዮብ 23:12

የመጀመሪያው መጽሐፍ ቅዱስ

መጽሐፍ ቅዱስ ለመጀመሪያ ጊዜ በእጄ የገባው ፍጹም በስሕተት ነበር፤ ነገር ግን በስሕተት የገባው መጽሐፍ ወደ ትክክለኛው አቅጣጫ ስለመራኝ፤ ለቁም ነገርም ስለበቃኝ አምላክን በቀን ሺ ጊዜ ላመስግነው ይገባኛል። ትምህርት ቤት የግብረ ገብ ትምህርት የምንማርበት እንድ ሌላ መጽሐፍን ነበር የጠየኩት፤ ግን ወንድሜ እቶ ጥላሁን ዳምጤ በሱ ፈንታ መጽሐፍ ቅዱስ ሰጠኝ። ለመጀመሪያ ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስ በእጄ እንዲገባ ያደረገው ያ ውድ ወንድሜ ነበር። ሳይገነዘበው ትልቅ ውለታ ነው የዋለልኝ፤ እሱ የሰጠኝ መጽሐፍ ቅዱስ ሕይወቴን ለወጠው፤ ሰማያዊ በረከት አጎናጸፈኝ፤ እምነቴንም ቀየረው። የቅዱሳንን የመላእክትንና የሰማዕታትን አማላጅነት እርግፍ አድርጌ ትቼ “እኔ ነኝ ሕይወትም፤ እውነትም፤ መንገድም” ብሎ በተናገረው የሱስ ክርስቶስን ተጠማጠምኩ። ስተኛበትም በነበረው መኝታ ቤት ግድግዳ ላይ የጌታ ስዕል ያለበት እንደዚህ የሚል ጽሑፍ ያለበት ሰቀልኩ።

“መዳንም በሌላ በማንም የለም፤ እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች ሌላ የለምና” የሐዋ. ስራ. 4፡12

በክርስቶስ አምኜ ተጠመቅሁ። በዚያ ጊዜ አሁንም ልቤን የማረከው መዝሙር እንዲህ የሚለው ነበር።

“የኔ ተስፋ የተሰራው፤ በየሱስ ደም በጽድቁም ነው በቅዱስ የሱስ ስም በቀር ሌላ የለኝም የማምነው።”

መጽሐፍ ቅዱስ አዲስ ተስፋና ራዕይ ሰጠኝ። ከዚያ ጊዜ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ከእጄ ተለይቶኝ አያውቅም። ከመጻሕፍት ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስ ይበልጥብኛል፤ እውነተኛው የማር ወለላዬ እሱ ነው። “ከወርቅ ይልቅ የከበረ እጅግም ከጠራ ወርቅ የተሻለ ነው። ከማር ይልቅ ይጣፍጣል፤ ከማርም ወለላ ይጥማል።” መዝ. 19፡10

የመጽሐፍ ቅዱስም ዓቢይ ዓላማው ሰብዓዊ ፍጥረትን ከየሱስ ክርስቶስ ጋር ለማስተዋወቅ ነው። “ይህ ተጻፈ ታምኑ ዘንድ የሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታምኑ ዘንድ ባመናችሁም ጊዜ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ በሰሙ።” ዮሐንስ 20፡31። ይህ ታላቅ የምስራች ሕይወቴን ሞልቶታል፤ ለምድራዊውም ሕይወቴ ትርጉም ሰጥቶታል። በቀረውም ዘመኔ መጽሐፍ ቅዱስ መመሪያዬ፤ በትረ፤ ምርኩዜ፤ ለነፍሴና ለእእምሮዬ የዘወትር ኅብስተ መና ይሆናል።

እንደ ሕፃናት ካልሆናችሁ

ከዚህ በታች ያለውን ግሩም ግጥም የደረሰው ሳምሶን ጌትነት፤ የላከልኝ ደግሞ የወንድሜ ልጅ በለጠ ፍቅሩ ነው፤ ሁለቱንም ከልብ አመሰግናለሁ። ርዕሱ “እትመርቁን” ይላል።

በሚገርም ፍቅር ተሳስረን
በንጹሕ ልብ ተዋደን
ሲነጋ በደስታ ተገናኝተን
ሲመሽ በእንባ ተለያይተን
ተነፋፍቀን ይኸው አለን
እናንተ ትልቅ የሆናችሁ
ልጅነትን ያለፋችሁ
ክፉን ደጉን የለያችሁ
ምነው እናይ ተፋቅራችሁ?
ማደግ ፍቅርን ከቀነሰ
ቂም ጥላቻን ካነገሰ
ክፋት ብቻ ካስተማረ
ተንኮል ልብ ውስጥ ካሳደረ
እትመርቁን እባካችሁ
“እደጉልን” እያላችሁ።

እብዛኛዎቻችን የልጅነታችንን ትዝታ በደስታ ነው የምናስበው። የትም ስንቧርቅ ውለን ሲመሽ ወደ ቤት እንመጣለን። ሁሉን በወላጆቻችን ጫንቃ ላይ ትተን በፍጹም ሳናስብ እና ጭንቀት ሳይኖረን እንኖር ነበር። በሆነ ባልሆነ ምክንያት ከሌሎች ልጆች ጋር ብንጣላም የዕለቱም ቀን ባይሆን እንኳን በማግስቱ እንረሳው ነበር። “እንደ ሕፃናት ካልሆናችሁ” ክርስቶስ ያለበት ምክንያት ለዚህ ሳይሆን አይቀርም። ሕፃናት በወላጆቻቸው እንደሚመኩ እኛም በሰማይ አባታችን መመካት አለብን፤ በእነሱ ያለው የፍቅርና የእርቅ መንፈስ እኛም እንዲኖረን ያስፈልጋል።

ልጆች ክንፍ ያላቸው መልእኮች ናቸው፤ ሲያድጉ ክንፋቸው እየጠፋ ይሄዳል። ምንም እንኳን ማደግ መልካም ነገር ቢሆንም ደግነታችንን የዋህነታችን ዘወትር ከኛ ጋር መቅረት አለበት። “በአስተሳሰባችሁ ሕፃናት አትሁኑ፤ ለክፉ ነገር ግን ሕፃናት ሁኑ፤ በአስተሳሰባችሁ ግን ጎልማሶች ሁኑ።” 1 ቆሮ. 14፡20

ምርጥ አሳቦች ከዳዊት መዝሙር

(ቁጥሩ የሚያሳየው ምዕራፍን ነው)

በመከራ ቀን በችግር
ይቁምልህ እግዚአብሔር
ያ የሰራዊት አለቃ
ይሁንልህ ጠበቃ።

20

አምላኬ ምነው ቸል አልህ
ዝምታን አበዛህ
ሰጪነት አለልክ
አይቶ እንዳላየ ለምን ሆንክ?

22

እንደዚያ እንደ ዋላ
በውኃ ጥም እንደተጉላላ
መልካሙ ቸሩን ጌታን
የምትባርካትንና የምታረካትን
ነፍሴ ትናፍቃለች አንተን።

42

ሳልመሰከር ሰላንተ ፍቅር
ሳልናገር ሳልዘምር
የልቤን ግቢና ደጅ
እንተ አስቀድመህ አዘጋጅ።

57

መለከት ይነፋ በገና ይደርደር
ለሰራዊት ጌታ ለእግዚአብሔር
ከበሮው ይመቃ ይባል እልል
ታላቅ ለሆነው ልዑል።

81

በበገና በክራር
በማሲንቆና በአውታር
በተለያየ መሳሪያ በተለያየ ስልት
ጌታን አመስግኑት
እሱ ብቻ ይከበር
ለታላቅ ስሙም ይዘመር።

150

የማርያም ምስጋና

ለእሷ ከፈጸመው ልዑል
ለእኔ ያደረገው ሺ ጊዜ ይበልጣል
ስለዚህ እኔም እንደ ሐና
እንተን ጌታን ላመስግን እንደገና።
ክብር ስለሆነ ለኔ ማዕረግ
ነፍሴ ጌታን ከፍ ታድርግ
ለኔ ላረገው ውለታ
ምስጋና ይድረሰው ለጌታ።
ስሙ ቅዱስ የሆነ ታላቅ አምላክ
እኔን ወደኛል ያለልክ
ስለ ደፋልኝም ልዩ ዘውድ
ዘመድና ባዕድ
ያስታውሰኛል ትውልድ።
ኩሩዎችን ሲንቅ ሲያባርር
እኔን ከቦኛል በክብር
ትዕቢተኛ ሁሉ ሲበታተን
እንዳልሆነ ሲሆን
ምሕረትን ለግሷል ለየዋህና ለቅን።
ለኔ ስለተጠነቀቀ
ቃል ኪዳንን ስለጠበቀ
ለዋለለኝ ሁሉ ውለታ
በዝቅተኛ በከፍተኛም ቦታ
ከጧት እስከ ማታ
ምንም ሳይሰለገኝ አንዳፍታ
ምስጋና አቀርባለሁ ለጌታ።

“በሁሉ አመስግኑ፤ ይህ የእግዚአብሔር ፈቃድ በክርስቶስ ኢየሱስ ወደ
እናንተ ነውና” 1ተሰ. 5፡8

በሰማይ ቅዱሳን መላእክት ሳያቋርጡ ጌታን እንደሚያመስግኑት
እኛም በዚህ ምድር ሆነን እርሱን ማመስገን ይገባናል። በዚህ ሐናም
ቅድስት ማርያምም መልካም ምሳሌ ሰጥተውናል።

አንድ ሰው ጎበዝ ከሆነ «አንበሳ»፤ ደደብ ከሆነ ደግሞ «አህያ» ሲባል ነው የምንሰማው። እንደ አህያ ሰውን ያገለገለ የለም ለማለት ይቻላል፤ ነገር ግን ከክብር ይልቅ ውርደትና ንቀትን ነው የጠገበው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንዳንድ ስፍራ ላይ አህያ በቀም ነገር ተጠቅሶ እናገኛለን። “በሬ የገዢውን አህያም የጌታውን ጋጣ አወቀ እስራኤል ግን አላወቀም፤ ሕዝቧም አላስተዋለም” ኢሳ. 1፡3

የቀበጠውንም ወላዎቹን ነቢይ በለግምን አፍ አውጥታ የወቀሰችው አህያ ነበረች። ሳኦልም ያባቱን አህያዎች ፍለጋ ሄደ ነው እግረ መንገዱን የመጀመሪያው የእስራኤል ንጉስ እንዲሆን የተቀባው። ችሩ አምላክ የሰንበት ዕረፍትን ለከብቶችም ጭምር መሆኑን ሲገልጽ አህያን በተለይ በስሙ ጠርቷል። “በሬህም አህያህም ከብትህም ሁሉ በደጃችህም ውስጥ ያለ እንግዳ በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ” ዘዳ. 5፡14

አህያ በተለይ ክብሯን ያገኘችው ክርስቶስ በእርሷ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም በገባ ጊዜ ነበር። ስለሁኔታው ነቢዩ ዘካርያስ አስቀድሞ ተናግሮ ነበር። አንቺ የጽዮን ልጅ ሆይ፤ እጅግ ደስ ይበልሽ አንቺ የኢየሩሳሌም ልጅ ሆይ፤ እልል በዩ እነሆ፤ ንጉሥሽ ጻድቅና አዳኝ ነው ትሐትም ሆኖ በአህያም፤ በአህያይቱ ግልገል በውርጫይቱ ላይ ተቀምጦ ወደ አንቺ ይመጣል” 9፡9። አህያ እንደዚያ ዕለት አይነት ክብር መቼም አይታ አታውቅም ነበር፤ ለእኛስ በክብር ላይ ክብርን የሰጠን ያው ጌታ አይደለምን?

እንዲህ አለች አህያ፡

“እኔም ደግሞ አንድ ቀን
የተቀዳጀውበት በክብር
ዕድል አግኝቼ ነበር።
ተከብቤ በእልልታ
ታጅቤ ነበር በደስታ
መዝሙሩም ሲያስተጋባ
ተጎዝገዞ ዘንባባ
ነበር ከእግራ በታች
መንገዱ እንዲያምር እንዲመች።

“ቃልህ ለእግረ መብራትና ለመንገዴ ብርሃን ነው።” “ቃልህ ተገኝቶአል እኔም በልጅዋለሁ አቤቱ የሠራዊት አምላክ ሆይ፤ በስምህ ተጠርቻለሁና ቃልህ ሐሜትና የልብ ደስታ ሆነኝ” “ሕይወትን የሚሰጥ መንፈስ ነው፤ ሥጋ ምንም አይጠቅምም፤ እኔ የነገርኳችሁ ቃል መንፈስ ነው ሕይወትም ነው” መዝ. 119፡105 ኤር. 15፡16 ዮሐ. 6፡63

ይህ «ቃል» የተባለው መጽሐፍ ቅዱስ ካይናችን ሊሰወርና ከእኛችን ሊርቅ አይገባም፤ እግዚአብሔር ሰውን የሚያናግርበት ዋናው መንገድ በእሱ ነውና።

አንዳንዴም በሌላ መንገድ ያናግረናል። “እግዚአብሔር በአንድ መንገድ በሌላም ይናገራል ሰው ግን አያስተውሉትም በሕልም፤ በሌሊት ራእይ፤ አፍላ እንቅልፍ በሰዎች ላይ ሲወድቅ፤ በአልጋ ላይ ተኝተው ሳሉ፤ በዚያን ጊዜ የሰዎችን ጆሮ ይከፍታል፤ በተግሣጹም ያስደነግጣቸዋል” ኢዮብ 33፡14-16

እኔን አብዛኛውን ጊዜ የሚያናግረኝ በመጻሕፍት እማካይነት ነው። ታሪኬን ባጭሩ እነሆ፡

ጊዜው ክረምት ነበረ፤ የኢትዮጵያ ክረምት ሳይሆን ቀዝቃዛው የአሜሪካ ክረምት። ባለቤቴ አስቴርና እኔ ወደ ሳንፍራንሲስኮ ከተማ የዚህን አገር መኖሪያ ፈቃድ ለማግኘት ተጉዘን ነበር። የወደፊቱ ሕይወታችን ምን እንደሚመስል ስለማናውቅ በአካብ ውስጥ ተውጠናል። ለአገሩ እንግዳ ለሰጠ ባዳ ሆነን ግራ ገብቶን በነበረበት ጊዜ እግዚአብሔር ራሱ በእጄ ይገፍው በነበረው መጽሐፍ አናገረኝ። በሕይወቴ ብዙ ውጣ ውረድ እንደሚደርስብኝ ግን እሱ እንደማይለየኝ አረጋገጠልኝ። ደራሲው ቻርልስ እስፐርጆን እኔን አያውቅ፤ እኔም እሱን አላውቅ፤ ነቢይ አይደለ! የነቢይም ልጅ አይደለ! እንዴት አድርጎ ልክ ለኔ ገጣሚ የሆነ ነገር መጻፉ ዛሬ ከሃያ ዓመታት በኋላ ስመለከተው አለመጠን ከምታስቡት በላይ ይገርመኛል። ለመረኝና ለጠበቀኝ አምላክ ክብርና ምስጋና እየሰጠሁ በዚያ ክረምት ወራት በቀዝቃዛው ቀን ያገኘሁትን መልእክት በሚቀጥለው ገጽ እንድታነቡ እጋብዛችኋለሁ።

እግዚአብሔር ራሱ ይመራሃል

“እግዚአብሔርም ሁልጊዜ ይመራሃል ነፍስህንም በመልካም ነገር ያጠግባል።”

ኢሳ. 58:11

ክርስቲያን ሆይ፤ የምድር ጉዞን ጉዳይ እግዚአብሔር አደራ የሰጠው ለመልእክ አይደለም፤ እርሱ ራሱ ነው የሚመራህ። ደመናውንም የእሳት አምዶንም አታይ ይሆናል ግን ሕያው አምላክ በፍጹም እይተውህም።

የኑሮህን ደረጃ ብትለውጥ፤ ከባሕርም ማዶ ተገዘህ አዲስ አገር ውስጥ ብትገባ፤ ችግርህ ቢደርስብህ፤ ያላሰብከውም ኃላፊነት በጫንቃህ ላይ ቢያርፍ፤ ከባዶዳንም መካከል ብትወድቅ፤ በጠላትም መካከል ብትጣል፤ አትፍራ አትንቀጥቀጥ፤ እግዚአብሔር ካንተ ጋር ይሆናል። ዘለቄታ የሌለው ጥበቡ ይመራሃል፤ የማይለወጠው ፍቅሩ ያጽናናሃል።”

የዚያን እለት ያነበብኩት በአሜሪካ አገር ሰኖር የልብ ልብ ሰጠኝ። ቀላል ሕይወት አይደለም ያሳለፍኩት፤ ጭራሽም ከመገረሜ የተነሳ ራሴን «ባንትአየሁና ብዙአየሁ» ብዬ እጠራ ነበር። በሕይወት ውጣ ውረደም በክርስቶስ ያለኝ ደስታ ስላም ተለይቶኝ የተሰላጨሁበት ወቅት አልነበረም። «እግዚአብሔርም ሁልጊዜ ይመራሃል ነፍስህንም በመልካም ነገር ያጠግባል።» የሚለው የተሰፋ ቃል ሙሉ በሙሉ ተፈጽሞልኛል ለማለት እችላለሁ።

እርግጥ አገረ በነበርኩበት ጊዜ ከእንግሊዞች ወደ አማርኛ መጽሐፎችን ተርጉሜአለሁ፤ ነገር ግን እዚህ አሜሪካ አገር ውስጥ ነው አምስት መጽሐፎች ጽፌ ይኸው የምታንቡትን ስድስተኛውን መጽሐፍ ያጠናቀቅሁት። የአምላካችን ጸጋ መከራንና ችግርን ወደ በረከት የመለወጥ ኃይል አለው። እንኳን ተሰፋ ልንቆርጥና ልንሸነፍ፤ የተትረፈረፈው ጸጋው ከእሸናፊዎች በላይ ሊያደርገን ይችላል።

“በዚህ ሁሉ ግን በወደደን በእርሱ ከእሸናፊዎች እንበልጣለን። ሞት ቢሆን፤ ሕይወትም ቢሆን፤ መላእክትም ቢሆን፤ ግዛትም ቢሆን፤ ያለውም ቢሆን፤ የሚመጣውም ቢሆን፤ ኃይላትም ቢሆን፤ ከፍታም ቢሆን፤ ዝቅታም ቢሆን፤ ልዩ ፍጥረትም ቢሆን በክርስቶስ ኢየሱስ በጌታችን ካለ ከእግዚአብሔር ፍቅር ሊለየን እንዳይችል ተረድቼአለሁ” ሮሜ 8:37-39

በጌታ ያለን እምነታችን በዚህ ምድር ካልረዳን ለሚቀጥለው ዓለም ይረዳናል ማለት ከንቱ ነው። የእኔ እምነት እዚህ ረድቶኛል፤ ወደሚቀጥለውም እንደሚያሸጋግረኝ ጥርጥር የለኝም። መዝ. 48:14 “ለዓለምና ለዘላለም ይህ አምላካችን ነው፤ እርሱም ለዘላለም ይመራናል”

ስምዖን የቄራና

አንተም እንደኔ ነህ ለካ
ከትልቁ አህጉር ከአፍሪካ!
እስቲ ስምዖን የቄራና
እባክህ ወደዚህ ና
ይገርማልና ያለ ልክ
ያንተ ጣፋጭ ታሪክ።
ከዚያ ሕዝብ ሁሉ
ለምን አንተን መለመሉ?
በዚያ በክፉ ቀን በገዳዳ
የሱስ ሲከፍል የኛን ዕዳ
ለምን ተመረጥህ እንድትረዳ
እያየህ ጣሩን ስቃዩን
እንድትሸከም መስቀሉን?
ምንም ሳታመነታ
እስቲ ንገረኝ የዚያ ለታ
ምን እንዳለህ የኛ ጌታ?
ስትለው ጌታን አይዘህ
መስቀሉ ሲያርፍ በጫንቃህ
ከአንደበቱ ምን ሰማህ?
አልጨረስኩም ገና አርቅቄ
አለኝ ብዙ ጥያቄ።
ስለዚያ ቀን ስለዚያ ወቅት
ስለ ተሰማው ጩኸት
ስለ ወረደው መዓት
ስለ ብርሃኑም ጽልመት
ሳታስበው በድንገት
ስለመጣብህ ጭንቀት
የሆነውን ሁሉ በቀራንዮ መንገድ
እንድትነግረኝ አንድ ባንድ
አንተ ስምዖን የቄራና
እባክህ ወደዚህ ና።

ይህንን አስቡ

“እውነት የሆነውን ሁሉ፤ ክቡር የሆነውን ሁሉ፤ ትክክል የሆነውን ሁሉ፤ ንጹሕ የሆነውን ሁሉ፤ ተወዳጅ የሆነውን ሁሉ፤ መልካም የሆነውን ሁሉ፤ በጎነትም ቢሆን ወይም ምስጋና እንደዚህ ስላሉት ነገሮች አስቡ።”

ፈሊጽ 4፡8

በሰብብ ባስባቡ
ይህንን አስቡ
መልካምና ሽጋ
ወደ ልባችሁ ይጠጋ።
ትክክሉን ውደዱ
ይቅርባችሁ እንክርዳዱ
ይቅርባችሁ ቅይጡ
ምርጥ ምርጡን ምረጡ።
ይቅር ክፉ፤ ይቅር ጠማማ
በጎ ብቻ በናንት ይልማ።
ሐሰት ይቅር ክብር
እውነት ምስጋና ፍቅር
ይቀመጥ በመንበር።
ንጹሕ የሆነ ተወዳጅ
ይግባ ወደ ውስጥ ከደጅ
ምርጫችሁ ይሁን ክቡር
እሾህ እሾሁ ይቅር
ዕድል አትስጡ ለነውር
ይህንን ስትወዱ
ጨርቅ ይሆናል መንገዱ
ብርሃን ይሆናል ሲጨልም
የናንተም ይሆናል ሰላም።

አርባ ሶስተኛው ዓመት

ባለቤቱ አስቲርና እኔ ትዳር ከመሰረትን ዛሬ አርባ ሶስት ዓመት ስለሆነ በተቻለን መጠን ቀኑን ለማክበር ሞክረናል። ይህን ያህል ጊዜ አብሮ መኖር ራሱን የቻለ ተአምር ነው። መፋታት፤ መለያየት በጣም ባየለበት ዓለም ውስጥ ነው የምንኖረው። በዚህ በአሜሪካ ከመቶ ጋብቻ ውስጥ ስድሳ አንዱ ይከሸፋል። ጋብቻ እንደ መለኮት ዕቅድ ከሆነ እስከ ሞት ድረስ መጽናት አለበት። በሆነ ባልሆነው ምክንያት መለያየት ነውር ነው። “ፍችን እጠላለሁ ይላል የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር” ሚልክ. 2፡16። አምላክ የሚጠላውን እኛም መጥላት ይገባናል።

በብዙ መቻቻል፤ በብዙ ትዕግስት ይኸው እዚህ ደረሰን። “እግዚአብሔር ቤትን ካልሰራ ሰራተኞች በከንቱ ይደክማሉ። እግዚአብሔር ከተማን ካልጠበቀ፤ ጠባቂ በከንቱ ይተጋል” መዝ. 126፡1። በክርስቶስ በሙሉ ልባችን የምናምን ክርስቲያኖች ስለሆንን እግዚአብሔር ሕይወታችንንም ትዳራችንንም ጠብቆ ለዚህ ሰላደረሰን እናመሰግናለን።

በሕይወት መቆየት ቀላል ነገር አይደለም የሰርጋችንን መታሰቢያ ፎቶግራፎች ሰናይ ብዙዎች ከዚህ ዓለም የተለዩን እንዳሉ ተገንዝበናል። ሊሳ. 40፡6 “ሰው ሁሉ እንደ ሳር ነው፤ ከብሩም ሁሉ እንደ ሜዳ አበባ ነው።” እኛም ሁላችንም አላፊዎች ረጋፊዎች ስለሆንን የዘላለምን ሕይወት የምናገኝበትን መንገድ ቀዳሚ ማድረግ አለብን። “እውነተኛ አምላክ የሆንኸውን አንተንና የላክኸውንም የሱስ ክርስቶስን ያውቁ ዘንድ የዘላለም ሕይወት ይህች ናት።” ዮሐ. 17፡3

እንደ ወዳጄ ስለ ትዳር አብረን ስናወራ “እኔን ይህናዋ ላይ ጥሎኛል” አለ። እኔን ደግሞ የጣለኝ ባለሞያዎ፤ ቀልጣፋዋ ላይ ነው። «አስቲር ሰነፍ ነች» ብሎ እንኳን ሰው ይቅርና ሰይጣንም አያማትም። ትጋትና ንጸሐና አብረው ከእሷ ጋራ የተፈጠሩ ይመስላሉ። እኔ ግን ብዙ የምማረው አለኝ፤ ጭራሽም «በቤት ቀጋ፤ በውጭ አልጋ፤ በቤት ሳማ በውጭ ቆጤማ» የሚለው አነጋገር ሳይገጥመኝ አይቀርም። ጋብቻ ትምህርት ቤትና የጠባይም ማረሚያ ስፍራ ስለሆነ ለመማርና ለመሰልጠን ማንኛውም ሰው ዝግጁ መሆን አለበት።

ከአርባ ሶስት ዓመታት በኋላ ጋብቻችን እንዴት ይሆን? ምንም የሚያስጋ ነገር የለም። እግዚአብሔር እንደሆነ የጀመረውን መጨረስ ብቻ ሳይሆን ማሳመርም ይችላል። “አንተ ግን ጥሩውን ጠጅ እስካሁን አቆይተሃል።” ዮሐ. 2፡10